www.gazetekadikoy.com.tr

GazeteKadıköy

Yıl: 24 / Sayı: 1198 HAFTALIK BAĞIMSIZ YEREL GAZETE 14 – 20 TEMMUZ 2023

Kadıköy'ün parklarında festival şenliği sürüyor

Kadıköy Belediyesi tarafından üçüncüsü düzenlenen Kalamış Yaz Festivali geçtiğimiz hafta Charlie Chaplin'in Altına Hücum filmi ve Kardeş Türküler konseri ile başladı. 7 Eylül'e kadar sürecek olan festivalde toplamda 43 konser ve 17 film izleyicisini bekliyor

Festivalin açılışına katılan Kadıköy Belediye Başkanı Şerdil Dara Odabaşı, festivale çok sayıda yerli ve yabancı sanatçının katılacağını, 30 Ağustos Zafer Bayramı'nda da sürpriz bir konserin Kadıköylüleri beklediğini söyledi ● Sayfa 6'da

Şehirde bir yaz ihtimali
BEGÜM KAKI 7'DE

Hiçbir şey imkânsız değil
MURAT BEŞER 11'DE

Kadıköy sayfiyesi ve denizde yüzen evler
PINAR ERKAN 14'DE

Edebiyat Hayatından Hatırlamalar – 222
NAOMI MITCHISON 5'TE

İmam Cici karikatürleriyle SAYFA 10'DA

Seyyal Taner ile dünya hali

30. sanat yılını Kadıköy Belediyesi tarafından düzenlenen Kalamış Yaz Festivali'nin açılış konseri ile kutlayan Kardeş Türküler'in konuğu olarak sahneye çıkan ve Kadıköylülere şarkılarını söyleyen Türk pop müziğinin efsane isimlerinden Seyyal Taner ile müzik, doğa, insan, hayvan hakları ve daha birçok şey üzerine söyleştik ● Sayfa 10'da

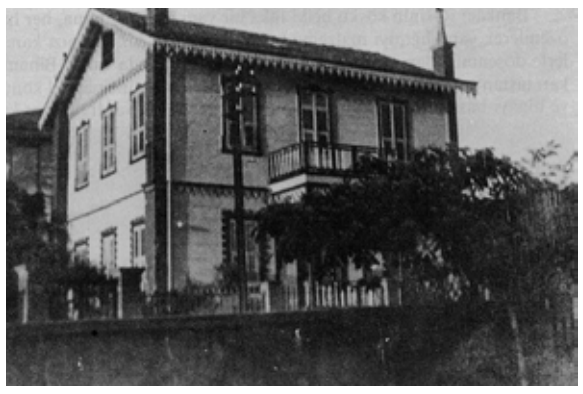

Bir zamanlar Fenerbahçe

Kadıköy Belediyesi Kültür Yayınları, Müfid Ekdal Kitaplığı'nın üçüncü kitabı olan "Bir Fenerbahçe Vardı" kitabını okurla buluşturdu. Ekdal, bu kitabında semtin tarihini anlatırken, bölgenin sosyal manzarasını da çiziyor ● Sayfa 2'de

"Kadıköy'de atıklar sokak sokak toplanıyor"

Kadıköy'de kâğıttan plastiğe, camdan bitkisel atık yağlarına kadar birçok atık malzeme için atık toplama kumbaraları bulunuyor. Peki atıklar Kadıköy'de çevreyi kirletmeden nerelere atılabilir? Bu atıklar nasıl toplanıyor? Kadıköy Belediyesi İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Müdürlüğü Çevre Mühendisi Nihan Ayışık yanıtladı ● Sayfa 9'da

Sonun başlangıcı mı?

Temmuz ayında dört gün üst üste tüm zamanların sıcaklık rekorlarının kırılmasıyla birlikte, iklim krizinin etkileri de yeniden tartışılmaya başlandı. Sıcaklıkların daha da artacağını söyleyen Prof. Dr. Levent Kurnaz ile bunun gıda, sağlık ve çevreye olan etkilerini konuştuk ● Sayfa 9'da

Yarım asırlık sanat arşivi

Türkiye'nin köklü dergilerinden Milliyet Sanat'ın 50 yıllık tarihini bir kitapla ölümsüzleştiren gazeteci-yazar Evrim Altuğ ile hem kitabı hem Türkiye sanatını konuştuk ● Sayfa 4'te

Yaz okullarında sporla eğleniyorlar

Yaz spor okulları Kadıköy Belediyesi'nin spor merkezlerinde tüm hızıyla sürüyor. Çocukların spor yaparak eğlendikleri yaz spor yaz spor okullarını ziyaret ettik ● Sayfa 13'te

"Bir Fenerbahçe Vardı"

Geçmişi bin beş yüz yıl öncesine dayanan Fenerbahçe semti Bizans, Osmanlı ve Cumhuriyet döneminde nasıldı? Kadıköy Belediyesi Kültür Yayınları tarafından yayımlanan Dr. Müfid Ekdal'ın "Bir Fenerbahçe Vardı" kitabı, okuru Fenerbahçe semti hakkında bir gezintiye çıkarırken aynı zamanda köşklerle, bahçelerle, deniz ve yosun kokusuyla baş başa bırakıyor

● **Erhan DEMİRTAŞ**

Edebi ve akademik eserleri Kadıköylülerle buluşturan Kadıköy Belediyesi Kültür Yayınları, Kadıköy'ün tarihi ve kültürel hafızasının kaybolmaması ve gelecek kuşaklara aktarılması için "Kadıköy'ün Heredot'u" olarak anılan Dr. Müfid Ekdal'ın kitaplarını yayınlamaya devam ediyor. Kadıköy hakkında araştırmalara ve çalışmalara imza atan ve birçok alanda araştırmacıların kaynak olarak başvurduğu Ekdal'ın "Saklı Hikayeleri ve Resimleriyle Kadıköy Sokakları" geçtiğimiz yıl Kadıköy Belediyesi Kültür Yayınlarından çıkmış, serinin ikinci kitabı olan "Kapalı Hayat Kutusu Kadıköy'ün Konakları" da geçtiğimiz aylarda kitapseverlerle buluşmuştu. Kadıköy Belediyesi Kültür Yayınları geçtiğimiz hafta ise Ekdal'ın "Bir Fenerbahçe Vardı" kitabını da yayımladı.

"DEĞERLERE SAHİP ÇIKIYORUZ"

Kitabın giriş bölümünde Kadıköy Belediyesi ve Kültür Yayınları ile Müfid Ekdal Kitaplığı üzerine bir yazı kaleme alan Kadıköy Belediye Başkanı Şerdil Dara Odabaşı, şunları paylaştı:İstanbul'un en önemli ilçelerinden biri olan Kadıköy, çok eskiye dayanan bir kent kimliğine sahiptir. Tarih öncesinden günümüze hemen hemen tüm zamanlara ev sahipliği yapmıştır. Böylesi büyük bir birikimin yarattığı kent kimliği, Kadıköy'ün en belirgin özelliğidir.

Kadıköy'ün mekânları, sokakları bu tarihin hem tanığı hem de taşıyıcısıdır. Değişim ve dönü- şümün ivme kazandığı günümüzde, geçmişe dair farkındalığımızı artırmak ve Kadıköy'ün tarihini ve değerlerini korumak adına, Kadıköy'e dair değerli bulduğumuz çalışmaları Kadıköy Belediyesi Kültür Yayınları bünyesinde yayımlamaya devam ediyoruz. Bunlardan en önemlilerinden biri de şüphesiz ki ömrünü Kadıköy'e adamış Doktor Müfid Ekdal'ın külliyatıdır. Bir Kadıköy sevdalısı olan hocamızın daha önce Kadıköy Belediyesi'nin yayınevinden çıkan "Kadıköy Sokakları" ve "Kadıköy Konakları" kitaplarından sonra okuru ile tekrar bu-

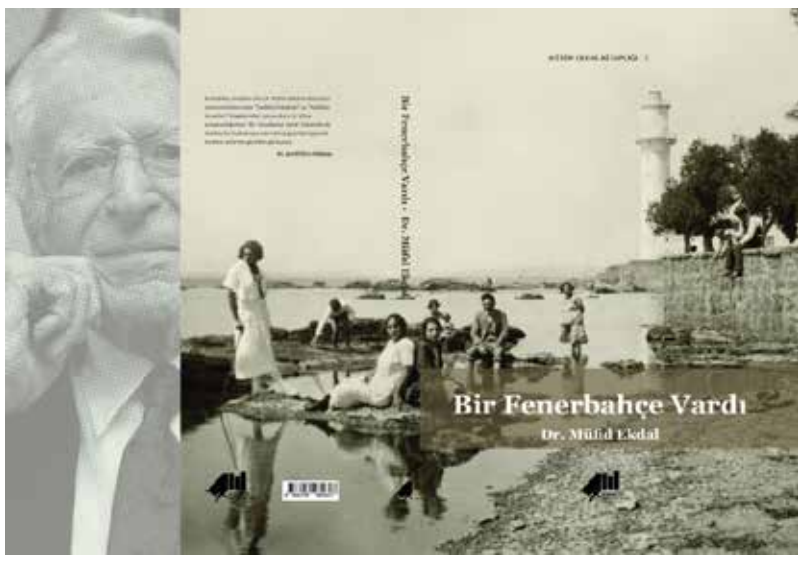

Şerdil Dara Odabaşı

luşturduğumuz "Bir Fenerbahçe Vardı" kitabında da Kadıköy'ün kaybolmaya yüz tutmuş geçmişini gelecek nesillere aktarma gayretini görüyoruz."

GEÇMİŞİN İZİNDE

Ekdal'ın diğer kitapları gibi "Bir Fenerbahçe Vardı" kitabında da bu bölgenin yüzlerce yıllara uzanan tarihi, kaybolmaya yüz tutmuş geçmişi ve semtin sosyolojik ve fiziksel değişimi gelecek nesillere aktarılıyor. Ekdal'ın gözlemlerinin, hatıralarının ve deneyimlerinin kaynak oluşturduğu bu kitap aynı zamanda araştırmacılar için de bir başucu kaynağı olacak. Ekdal bu kitabında okuru, Bizans, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemlerindeki Fenerbahçe semti hakkında bir gezintiye çıkarıyor, köşklerle, bahçelerle, deniz ve yosun kokusuyla baş başa bırakıyor.

BİR SEMTİN DEĞİŞİMİ

Ekdal, bin 500 yıllık geçmişi olan Fenerbahçe semtini şöyle anlatıyor: "Fenerbahçe'den, Bizans ve Osmanlı'dan sonra, bizim nesil de geçti. Fransız, İtalyan, Hollanda, İngiliz, Belçika, Avusturya, Alman, İsveç, Yunan uyrukluların yazdan yaza geldikleri Fenerbahçe'de ilk zamanlar hiç Türk yoktu. Zengin ve ticaret erbabı olan bu mal sahipleri kapitülasyonların tanıdığı haktan dolayı kendilerinden emin ve çevreye hakimdiler. En iyi yerlerde, en güzel köşkleri yapmış, müreffeh yıllar geçirmişlerdi. Türkiye'de doğdukları halde, Türkçe bilmeyenleri çoktu. Kendi aralarında dostluklar kurar, Rum ve Ermeniler aracılığı ile işlerini yürütürlerdi. Devlet dairelerinde bile evvela onların işleri görülürdü."

FENERBAHÇE'DE İŞGAL KUVVETLERİ

"Birinci Dünya Savaşı'nda bütün Fenerbahçe mıntıkası bir hastane olmuş, harpten sonra da işgal kuvvetleri dolmuştu. Bu hazin dönemde Levanten zümrenin İtalyan ve İngiliz kumandanlarla olan yakın dostlukları, halkı tedirgin etmiş, Anadolu'da Millî Mücadele kazanılıp da işgal kuvvetleri Fenerbahçe'den çekilip gidince o zamana kadar çevrenin hâkimi gibi yaşayan bu yabancı uyruklular ürkek ve çekingen bir hal almışlardı. Fenerbahçe'de Türklerin mülk edinişi bu dönemde başladı."

VİLLALARDAN APARTMANLARA

"Artık Levanten aile fertlerinden bir ikisinin sessiz sedasız Fransa, İsviçre ve Amerika'ya gittikleri duyuluyor, gidenler bir daha geri gelmeyip oraya yerleşiyorlardı. En yaşlıları İstanbul'da kalmıştı. Onlar da yaz ortasında Fenerbahçe'ye gelir, bir iki ay kaldıktan sonra giderlerdi. Buna rağmen villaları ve bahçeleri hâlâ bakımlı ve gösterişli idi. Fenerbahçe'nin insan yapısı ve mimarı karakteri değişmeye başlamış, ilk defa Fenerbahçe apartmanı yapılmıştı. Bunu diğer beton yapılar takip edince ahşap villaların insana huzur veren oymalı beyaz görüntüleri yalnızlığa itilmeye, sayıları da günden güne azalmaya başladı."

"1960'lı yıllara kadar yavaş yavaş ilerleyen bu sinsi değişim o yıllarda öyle hızlandı ki bugün mevcut olan bir villa ertesi gün yok oluyor, bahçeler parselleniyor, buldozerler toprakta derin çukurlar açıyordu. Asırlık ağaçlar kesilip dalları budandıktan sonra uzun gövdeleri aylarca yerde yatıyordu. Sonra betoniyerler çalışmaya, birbirini geçmeye uğraşan binalar yükselmeye başladı. Yeni yollar açılarak bir malikânenin bulunduğu yerde mahalleler oluştu. İçinde balık sürülerinin dolaştığı Fenerbahçe koyu birbirine girift olmuş kotralarla dolarken, deniz iğrenç bir bataklık görüntüsü aldı. Belvü Otel ve Gazino seksen senelik tarihini de beraber alıp götürdü. Yerinde birkaç akasya ağacından başka bir iz kalmadı. Bu insafsız yıkımdan arta kalmış tek tük ahşap villalar, etraflarında yükselen apartmanlar arasında sıkışıp kaldı. Yangınların ve yıkıcıların hışmına uğrayan saray yavrusu gibi beyaz binalar ise içindekileri de beraberinde alıp Fenerbahçe'den silindi, gitti."

MÜFİD EKDAL KİMDİR?

Doğma büyüme Kadıköylü olan Müfid Ekdal, Kadıköylülerin doktoru olmasının yanı sıra Kadıköy'ün tarihini anlatan kitaplarıyla da tanınıyor. 1918 yılında İstanbul'da doğan Ekdal, Kızıltoprak Altıncı İlkokulu'nu bitirdikten sonra Kadıköy Orta Mektebi'nde ve Haydarpaşa Lisesi'nde eğitimini tamamladı. 1942 yılında İstanbul Tıp Fakültesi'nden diploma aldı. Askerlik görevine dek Haydarpaşa Numune Hastanesi'nde çalıştı. Terhis olduktan sonra 1945 yılının başında Doktor Rasim Onat'ın yanına asistan olarak girdi. 1950'de dahiliye uzmanı oldu. 1951 yılında aynı kliniğe şef muavini olarak atandı. 1963 ve 1965 yıllarında kardiyoloji ihtisas için İngiltere'ye gitti ve bu dalda uzman oldu. 1967 yılında ikinci dahiliye servisine şef oldu. 1979 yılında Haydarpaşa Numune Hastanesi'ne başhekim olarak atandı ve bir buçuk yıl bu görevi yürüttü. 1983'te emekli oldu.
Kadıköy'ün belleği olan ve kitaplarına Kadıköy'ün insanlarını, sokaklarını, eski tarihini yansıtan Ekdal'ın kitaplarının yayın hakları, ailesi tarafından gözden geçirilerek yeniden yayınlanması koşuluyla 2021 yılında Kadıköy Belediyesi'ne verilmişti. Ekdal'ın "Bir Fenerbahçe Vardı" kitabını, CKM'deki Kadıköy Belediyesi Kültür Yayınları Kitabevi'nden, internet satış platformları ve diğer kitabevlerinden alabilirsiniz.

Ekdal'ın Kadıköy'ün tarihine ışık tutan yayımlanmış belli başlı kitapları şöyle:

- Saklı Hikayeleri ve Resimleriyle Kadıköy Sokakları
- Kapalı Hayat Kutusu: Kadıköy Konakları
- Prenses Ela "18 Defter, Bir Ömür"
- Eski Bir İhtilalciden Dinlediklerim
- Tanıdığım İnsanlar, Yaşadığım Olaylar
- Bir Fenerbahçe Vardı
- Bir Konak Bir Ömür Bir Devir
- Bizans Metropolünde İlk Türk Köyü Kadıköy

Ücretsiz kurs başvuruları başladı

Kadıköy Belediyesi Örgün Eğitime Destek Kursları, akademik derslerden tiyatro ve dramaya kadar geniş bir yelpazeye sahip. Kurslara başvurular online olarak devam ediyor. Son başvuru tarihi ise 29 Eylül

● **Seyhan KALKAN VAYİÇ**

Kadıköy Belediyesi, ilçede yaşayan, okuyan çocuklar ile gençleri eğitim, spor, kültür ve sanat alanında desteklemek amacıyla hizmetlerini sürdürüyor. Bu hizmetlerden biri de Kadıköy Belediyesi Örgün Eğitime Destek Kursları.

Kadıköy'de ikamet eden, ilçedeki okullarda 1-11 sınıflarda ve liselerde okuyan öğrencilere ücretsiz olarak verilen kurslar, hem akademik başarıyı artırmayı hem de sosyal ve kültürel yönü geliştirmeyi amaçlıyor. Kurslara katılan öğrencileri, yıl içinde kültürel ve sosyal gezilere götürmek, sanatsal etkinlikleri izlemelerini sağlamak da amaçlar arasında.

İKİ MERKEZDE VERİLİYOR

Ücretsiz kurslar, Kadıköy Belediyesi 19 Mayıs Gençlik ve Çocuk Eğitim Merkezi ile Kuşdili Gençlik ve Çocuk Eğitim Merkezi çatısı altında veriliyor. Türkçe, matematik, fen bilgisi, İngilizce, sosyal bilgiler gibi akademik derslerin yanında yaratıcı drama, İngilizce drama ve tiyatro dersi var. 8.sınıflar için LGS (Lise Giriş Sınavı) hazırlık kursları, deneme sınavları ile 12. sınıflar ve lise mezunu gençler için de üniversiteye hazırlık Temel Yeterlilik Sınavı ve Alan Yeterlilik Sınavı ve deneme sınavları yer alıyor. Ayrıca hafif öğrenme engeli olan çocuklar için de özel eğitim dersleri de veriliyor.

BİLGİ İÇİN İLETİŞİM ADRESLERİ

Destek kursları hakkında ayrıntılı bilgi edinmek isteyenler için iletişim adresleri şu şekilde: 19 Mayıs Gençlik ve Çocuk Eğitim Merkezi: 19 Mayıs Mahallesi Kürkçü Sokak No.10 Kadıköy. Telefon: (0216) 362 11 05 – 362 11 09

Kuşdili Gençlik ve Çocuk Eğitim Merkezi: Osmanağa Mahallesi Hasırcıbaşı Cad. No.2 Kat.3 Kadıköy. Telefon: (0216) 345 83 99 – 414 31 85

SON TARİH 29 EYLÜL

Eğitim merkezlerine kayıt başvuruları www.kadikoy.bel.tr sayfasından online olarak yapılıyor. Ana sayfada yer alan "Örgün Eğitime Destek Kursları" başlığı altında bulunan kayıt formu doldurulmalı. Kurslara kayıtlar kontenjan dahilinde asıl kayıt ve yedek kayıt olarak alınıyor. 3 Temmuz 2023 günü başlayan kayıtlar, 29 Eylül 2023 tarihine kadar devam edecek. Eğitim merkezlerinde eğitimler, 4 Eylül 2023 tarihinde başlayıp, 16 Haziran 2024 tarihine kadar sürecek.

Moda İskelesi'ni gezdiler

"Türkiye Mimarlık Yıllığı 2022" için seçilen 39 projeden biri olan Moda İskelesi'ne gezi düzenlendi. Moda Vapur İskelesi'ne yapılan gezide katılımcılar, iskelenin tarihi ve restorasyon sürecine ilişkin bilgi aldı

● **Erhan DEMİRTAŞ**

"Türkiye Mimarlık Yıllığı" her yıl Türkiye'de son bir yılda üretilen nitelikli yapıların incelenmesi ve bu yolda emek veren tasarımcıları onurlandırmak amacıyla geziler düzenleniyor. Döküm radyatörler üreten Barcelona merkezli Roca şirketinin desteği ve Mimarlık Merkezi işbirliğiyle yapılan "Türkiye Mimarlık Yıllığı 2022"ye bu yıl başvuran 199 projeden 39'u yıllığa girmeye hak kazanmıştı. Mimarlık Yıllığı'nda yer alan sergi mekanları, müzeler, etkinlik alanları, geçici strüktür / enstalasyonlardan oluşan 39 proje geçtiğimiz ay İPA (İstanbul Planlama Ajansı) ev sahipliğinde Florya Hangar Binası'nda sergilenmişti.

İSTANBUL İLK SIRADA

Seçki hakkında bilgi veren Arkitera Genel Koordinatörü Emine Merdim, "Her yıl, bir önceki sene inşaatı tamamlanmış mimarlık, kentsel tasarım, peyzaj mimarlığı, iç mimarlık, koruma,onarım, restorasyon proje adayları Yıllık'a başvuruyor. Beş kişilik bağımsız jüri, başvuran bu aday projeler arasından bir proje listesi oluşturup o yılın kendince en nitelikli, üzerine konuşulabilir proje listesini oluşturuyor. Bu yıl da Bilge Altuğ, Aslı Arıkan, Süveyda Bayraktar Atagür, Ali Dur ve Cem Sorguç'tan oluşan seçici kurul tarafından değerlendirilen 199 proje arasından 39 tanesi Türkiye Mimarlık Yıllığı 2022'ye girmeye, sergilenmeye layık görüldü. İçeriğine baktığımızda 39 projenin 21 mimari, 10 iç mekan, 4 kentsel tasarım-peyzaj ve 1 yeniden işlevlendirme ve 5 koruma / onarım projesinden oluştuğunu görüyoruz. En fazla proje de her yıl olduğu gibi İstanbul'da yer alıyor." dedi

YAPILARI GEZDİLER

"Türkiye Mimarlık Yıllığı 2022" için seçilen 39 projeden üçüne geziler düzenlendi. Kültür yapılarının öne çıktığı ve genç mimarların çoğunlukta olduğu 39 projenin yer aldığı yıllıktan seçilen Moda Vapur İskelesi, Rami Kütüphanesi Peyzaj ve Ulusal Arşiv Binası ve Ara Güler Müzesi Dükkan + Leica Showroom + Monochrome Brasserie projeleri mimarlar rehberliğinde sektörden katılımcılarla birlikte gezildi. Mimarlar, katılımcılara binaların tarihini, tasarım, restorasyon ve inşaat sürecini anlattı.

İLK DURAK MODA VAPUR İSKELESİ OLDU

Türkiye Mimarlık Yıllığı 2022 gezileri kapsamında ilk gezi 2015 yılında kapanan ve daha sonra İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür Varlıkları Daire Başkanlığı (İBB Miras) tarafından restore edilen Moda Vapur İskelesi'ne yapıldı. Novos Mimarlık tarafından yeniden işlevlendirilen Moda Vapur İskelesi'ne yapılan gezide katılımcılar, iskelenin tarihi ve restorasyon sürecine ilişkin bilgi aldı.

İBB RESTORE ETMİŞTİ

Mimar Vedat Tek tarafından 1916-1917 yılları arasında yapılan Moda İskelesi'nde ilk restorasyon çalışmaları 2015 yılında başlamıştı. Ancak kısa zaman sonra uzmanlar, iskelede yürütülen restorasyonun hatalı olduğunu tespit etmişti. TMMOB Mimarlar Odası ve Kadıköy Belediyesi Koruma, Uygulama ve Denetim Bürosu'nun (KUDEP) yaptığı itirazlar sonrasında iskelede yürütülen restorasyon durdurulmuş ve gerekli incelemeler yapılmıştı. İncelemeler sonucunda, binaya maddi hasar verildiği, çatıya çinko mutfak bacası eklendiği, cepheye klimalar konduğu saptanmıştı. İstanbul 5 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu uzmanlarının yaptığı işlemler sonucunda; Moda İskelesi'nin altı ay içinde aslına uygun haline getirilmesine karar verilmişti. Aynı zamanda iskele özel bir işletmeye devredilerek bir dönem kafe olarak kullanılmıştı.

HEM İSKELE HEM KÜTÜPHANE

Hatalı restorasyon çalışmaları nedeniyle uzun süredir kapalı olan Moda İskelesi'nde İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB), Kültür Varlıkları Daire Başkanlığı İBB Miras ekipleri restorasyon çalışmalarına başlamıştı. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür Varlıkları Daire Başkanlığı tarafından restore edilen Moda İskelesi, 19 Ağustos 2022'de yeniden hizmete açılmıştı.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB), Eylül 2022'de düzenlenen UKOME toplantısında Marmara Denizi, İstanbul Boğazı ve Haliç'e kıyıya paralel yedi yeni hattın açılmasına karar vermişti. Kadıköylülerin en uzun yıllardır ulaşım için kullanılmasını beklediği Moda İskelesi de 2022 1 Kasım itibariyle yolcularını ağırlamaya başlamıştı. Tarihi yapı şu an hem iskele hem de kütüphane olarak Kadıköylülere ve İstanbullulara hizmet veriyor.

"Çalışmalar 2024'te tamamlanacak"

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, "Tarihi Haydarpaşa Garı'nda devam eden restorasyon çalışmaları, 2024'te tamamen hazır hale getirilecek" dedi

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları'nın (TCDD) Tarihi Haydarpaşa Garı'nda yürüttüğü restorasyon çalışmaları sürüyor. 2010 yılında çıkan yangında büyük hasar gören gar, 2024'te tamamen hazır hale getirilecek. Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, restorasyon ve kazı çalışmaları hakkında incelelemelerde bulunarak yetkililerden bilgi aldı. Haydarpaşa Gar Binası restorasyon çalışmalarının iki etap halinde sürdürüldüğünü ifade eden Bakan Uraloğlu, "En çok hasarın yaşandığı ve birinci etap olan tarihi garın çatı restorasyonu üç yıl içinde aslına uygun şekilde restore edilerek tamamlandı. İki kuleden oluşan çatı binası için 11 adet çelik çatı makası, orijinaline uygun olarak yeniden imal edilerek eski haline kavuşturuldu. Çıkan yangında zarar gören eski çelik makaslarla, tuğla duvarlar ve çatı ahşap malzemeleri de onarılarak koruma altına alındı." diye konuştu.

Uraloğlu, yangında zarar gören iç mekân restorasyonu tamamen aslına uygun olarak inşa edildiğini vurgulayarak, "gar, 2024 yılında tamamen hazır hale getirilerek hizmete alınacak" dedi.

'Türkiye'nin Sanat Hafızası'nı yazdı

Milliyet Sanat'ın 50. yılını yansıtan "Türkiye'nin Sanat Hafızası" kitabının yazarı Evrim Altuğ, "Baskıcı rejimlerin aydınlara dönük tavırları, onları sanatlarında daha yaratıcı olmaya sürüklüyor." dedi

● Gökçe UYGUN

Merhum usta gazeteci Abdi İpekçi'nin kararıyla, 29 Eylül 1972'de yayınlanmaya başlayan Türkiye'nin köklü kültür-sanat dergisi Milliyet Sanat'ın, 50 senelik mazisi kitaplaştı. "Türkiye'nin Sanat Hafızası" adlı kitap, halen yayın hayatına devam etmekte olan derginin Türkiye ve dünyayla birlikte geçirdiği biçimsel, içeriksel ve editoryal dönüşümü özetliyor. Cumhuriyet'in 100. yılına armağan olarak sunulan kitabı hazırlayan kişi ise kendini "Bir tür bahçe saydığım Milliyet Sanat'ın sayfalarında en çalışkan şekliyle vızıldayan bir arı gibi" diye betimleyen Evrim Altuğ.

Altuğ ile hem kitabı hem Türkiye sanatını konuştuk.

• Onca sayıyı taradınız. İlginç bulduğunuz konulardan birkaçını paylaşmanızı rica ederim.

Yazar, muhabir ve çevirmen, merhum Orhan Duru'nun, derginin 17 Kasım 1972 tarihli sayısında dönemin siyasetçilerinin kütüphanelerini okurun ilgisi adına günışığına çıkarmış olmasını bu listeye kuşkusuz koyabilirim. Yine dönemin demokratik sol anlayışa sahip CHP kökenli aydın siyasetçisi, Uluslararası Sanat Eleştirmenleri Derneği Türkiye Şubesi'nin aktif üyesi ve çevirmen, şair Bülent Ecevit'in, dergiyle bağının son derece sağlam olduğunu görüyorum. Ecevit, sözgelimi Sabahattin Eyüboğlu'nun vefatı üzerine dergide kalemiyle onu uğurlarken, 1975'te gittiği Romanya gezisinde gördüğü heykeltıraş Constantin Brancusi hakkında dergiye bir metin yazarak kapak konusu seçiliyor. Bunun yanı sıra Fransız düşünür Jean Paul Sartre'ın, yaşanan sansür ve rejimin aydınlara yönelik o dönemki baskıcı tavrı üzerine yolladığı dayanışma telgrafı, yine Milliyet Sanat dergisinin 1976 arşivinde tarihe kaydoluyor. Milliyet Sanat dergisi, çatısı altında Cemal Süreya'dan Onat Kutlar'a, Bedrettin Cömert'ten Yaşar Kemal'e, Nazan Ölçer'den Ferzan Özpetek'e, Attilâ İlhan'dan Gülten Akın'a, Mengü Ertel'den Aziz Nesin'e, Füruzan'dan Turhan Selçuk'a ve Server Tanilli'den İpek Duben ile Bedri Rahmi Eyüboğlu'na pek çok kalemin gerek eleştiri, gerek röportaj ve gerekse edebî, görsel, akademik ürünleriyle sürekli tazeledikleri, yapıtlarıyla buluştukları bir dergâh vazifesi üstleniyor.

Fotoğraf: Çağatay Kenarlı

İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ KONUSU

• Ülkenin yarım asırlık sanat geçmişinin genel tablosunu çizecek olsanız, neler koyardınız bu çerçevenin içine?

İfade özgürlüğü, bu çerçevenin öncelikli unsurları arasında geliyor. Baskıcı rejimlerin aydınlara dönük tavırları, onları gerek edebiyat, gerek sinema, gerek görsel sanatlar ve sahne sanatlarında daha yaratıcı olmaya sürüklüyor. Keza kimi sanatçı, yazar ve akademisyenler, yaşanan suikastlerin de verdiği olumsuz havadan uzaklaşabilmek adına bugün de yaşadığımız beyin göçünün öncüleri olarak kayıtlara geçiyor. Sürekli çalkalanan Batı ve Doğu ile, popüler ve elit arasındaki Türkiye'nin kendi kültürel kimliğini yaratma macerasının en aktüel ürünleri, 'ast üst gözetmeden' hep okurun ilgisi ve haber alma özgürlüğü lehine dergi arşivlerine katılıyor. Böylece, dergide sanatta eşcinsellik de, Güneydoğu'da 1990'larda yaşanan operasyonlar da, üniversitelerde şiddete aydınların tavrı da, 'Köylü Hüseyin'in resim sergisi de, Picasso'nun vefatı da, Elia Kazan'ın Yılmaz Güney ile buluşması da kapak konusu seçilebiliyor. Dergi, ele aldığı meselelerin sıcaklığı sebebiyle Türkiye ve dünyanın kültür hafızası adına, geleceğin özgeçmişini yazıyor.

• Sizce okurlar onca kitap arasında neden bu kitabı seçip alsın. Yani ne bulacak/görecek?

Yaşadığı dünyanın ve ülkenin gerçekliği ve gerçek dışılığının oluşumunda kültür ve sanatın halka ne gibi bir tanıklık ve iletkenlik vazifesi üstlendiğini görecek. Kâğıt zamlarının, hapse atılan, yargılanan sanatçıların, yıllar önce dışlanırken, yıllar sonra göklere çıkarılmış imzaların Türkiye'nin hafızasına niçin kazınmış olduğunun seviyelerini görecek. Sözgelimi yaklaşık çeyrek asır evvel, derginin Genel Yayın Yönetmeni Tuğrul Eryılmaz dönemindeki tartışmalı kapak konusu Tarkan'ın, 2023 Türkiye'sinde artık niçin bir 'kanaat önderi' olduğunu, 'popüler' denip burun kıvrılmış Russel Crowe'lu Hollywood yapımı 'Gladyatör'ün, aldığı Oscar ödülleri ve şu anki ikinci bölümü heyecanının neden daha en önceden sezildiğini görecek. Veya kardeşlik türkülerini Diyarbakırlı çocuklarla söyleyen Sezen Aksu'nun, gerek sesi, gerek kitlelerin vicdanının nota defteri haline nasıl geldiğini görecek.

EDEBİYATIN KARŞIYAKASI: KADIKÖY

• Kitaptaki "1991'in temmuz ayındaki ilginç dosyası 'Edebiyatın Karşıyakası: Kadıköy" bölümüne dair neler söylersiniz?

Bu benim için de çok lüzumlu bir kapak konusuydu. Avrupa yakasında yaşadığım içindir ki, Kadıköy kültürü ve geçmişine yönelik cehaletim, bu dosyayı kitapta bilhassa işlememe kıymetli katkıda bulundu. Özellikle edebiyat ve görsel sanat ustalarının bu tarafta neler yaptığı, sahafları, meyhaneleri, çok kültürlü geçmişiyle Kadıköy'ü tanımam adına yeri doldurulmaz bir deneyimdi. Eray Canberk'in kaleminden 'Perşembe geleneği'ni öğrenmek, 'Ressam Meliha Abla'nın varlığı ile bu geleneğin salt erkeklere özgü olmadığına sevinmek, Deniz Meyhanesi, Hatay İçki Evi, İstasyon Çay Evi gibi bir çok adreste Füruzan, Asım Bezirci, Sunay Akın ve Cemal Süreya ile Ahmet Köksal gibi simalarla çakışmak, herhalde bir dönemin Kadıköy'ünde semti daha da 'Parizyen' kılan, emsalsiz, bohem deneyimlerden olsa gerekti.

• Kadıköy'le ve buranın sanat ortamıyla alakanız nasıl? Kadıköy genelde her konuda keza sanatta da öyle hep 'karşı' olmuş. Bu tespite katılır mısınız? Neden böyle?

Yarı şaka, yarı ciddi şunu söyleyebilirim: Kadıköy ahalisinin Adalar veya Avrupa'daki zaman, mekân ve insan buketinden her çakırkeyif dönüşünde Şehir Hatları güvertelerinde bunu düşünecek ve hayata geçirecek çok zamanları olduğu için olabilir. Kimbilir ne yolluk kadehler, ne kelle paçalar, ne ev kahvelerinde Kadıköy, Avrupa yakasına taş çıkarır 'karşı'lığını Avrupa'ya hep vermiş, verecek gibi de, özellikle Gezi'den bu yana alenen öyle görünüyor. En azından sefer saatleri, her biri başka bir solist haline gelen vapur düdükleri, martı kahkahaları ve yanık çıtır simitlerin karper peynire aşkı buna tıkır tıkır, dilim dilim müsaade ediyor...

• Son yıllarda Kadıköy sanat alanında yükseliyor. Bu popülerlik halini nasıl yorumluyorsunuz?

Kitap zamlarına bıyık altından gülen idealist sahafların yeni nesle adeta hocalık edercesine indirim tebessümleri, Süreyya Operası'nın her etkinlik ve eyleme kucak açan çok sesliliği, Nâzım Hikmet Kültür Merkezi'nin çay bahçesi, Gazhane, Sinematek, Moda kahveleri, Kadıköy barları ve meyhaneleri derken, tüm bu özgürlükçü, nesiller arası irtibat mekânları, birbirleriyle mümkün mertebe en demokratik, gayrı rekabetçi bir çoğulluk halinde ve iyi ki var oluyor. Bu kolektif durum 'karşı'da açılan sanat galerileri ve burada barınan yeni nesil sanatçıların emeğini de, kamusal sanat eserlerinin görünürlüğünü de, kedi nüfusunu da mırıl mırıl kamçılıyor. Bundan olabilir sanırım.

SİZE YEŞİLLİKLER ARASINDA EŞSİZ DENİZ MANZARASIYLA İKİNCİ BİR HAYAT VADEDİYORUZ.
Huzurevimiz uzman ekibi ile aile büyükleriniz için hak ettikleri özel ilgi ve yaşam standartlarında bir ortam sunmaktadır.
Verilen hizmetler:
• 24 Saat Doktor Hizmeti
• 24 Saat Hemşire Hizmeti
• Fizik Tedavi Merkezi
• Diyaliz Hizmeti
• Laboratuvar Hizmeti
• Vakum Yardımlı Yara Tedavisi Hizmeti
• Konaklama Hizmeti
• Temizlik Hizmeti
• Yemekhane Hizmeti
• Medikal El Ayak Ve Tırnak Bakımı
• Sosyal Etkinlik Ve Faaliyetler
Hizmet Grubu:
Alzheimer
Demans
Geriatri
Palyatif (Yatağa Bağımlı)
Parkinson
ALS
NG (Nazogastrik Sonda) İle Beslenme
PEG (Perkütan Endoskopik Gastrostomi) Bakımı
SEÇKİN YAŞLI BAKIM VE HUZUR EVİ
Altıntepe Mah. Galipbey Cd. Cephanelik Yolu Sk. No: 5 Maltepe
Tel: 0552 388 60 10 - (0216) 388 60 10 / Web: seckinhuzurevi.com.tr

KASEV VAKFI DİNLENMEEVİ HUZUREVİ ÖZEL BAKIM BÖLÜMÜ TESİSLERİ
ÜLKEMİZDE YAŞLILARA EN İYİ HİZMETTE, ÖNCÜ, ÖNDER VE ÖRNEK KURULUŞ
Alzheimer, parnkinson, felç gibi hastalıklarda yaşlıya özel bakım uygulayan modern sistemler
Hastane sonrası tıbbi bakımevi ve psiko-sosyal destek çalışmaları
Tatile giderken aile büyüklerinizi gönül rahatlığı ile emanet edebileceğiniz, büyüklerinize güvenle ev sahipliği yapacak bir kurum olarak yanınızdayız.
Tel: (216) 493 57 21 (5 hat) GSM: (533) 657 73 78 Fax: (216) 493 33 57
E-mail: info@kasev.org
Adres: KASEV Vakfı Kâmil Çetin Oraler Kampüsü Edebali Caddesi No: 1 Aydıntepe - Tuzla /İSTANBUL

EDEBİYAT HAYATINDAN HATIRLAMALAR – 222

Usta yazar ve şairlerin eserlerinden küçük alıntılara yer verdiğimiz "Edebiyat Hayatından Hatırlamalar" köşesi bu hafta Naomi Mitchison ile devam ediyor.

Hazırlayan: Leyla ALP

NAOMI MITCHISON
(1 Kasım 1897–11 Ocak 1999)

1897'de Edinburg'da doğan yazar Haldane ailesinin bir üyesiydi. Babası John Scott Haldane tanınmış bir fizyolog, ağabeyi ünlü genetik bilimcisi ve deneme yazarı J. B. S. Haldane idi.

Edinburgh'da, entelektüel bir aile ortamında büyüdü. Oxford Hazırlık Okulu'na (daha sonra Dragon Okulu) giden tek kız öğrenciydi. 1911'den itibaren evde bir mürebbiye tarafından eğitildi. 1914'te Oxford yüksek yerel sınavıyla Oxford Üniversitesi'ne girmeye hak kazandı ve bilim alanında bir derece kursuna devam etmek için Society of Oxford Home Students'a (daha sonra St Anne's College) girdi. Ancak kursu tamamlamadan Birinci Dünya Savaşı patlak verdiği için hemşire olmayı seçti. 1916'da sonradan lordluk unvanı bahşedilen İşçi Partisi milletvekili Gilbert Richard Mitchison'la evlendi. Londra'da yaşadığı süre boyunca kadın hakları, doğum kontrolü gibi pek çok sosyal ve politik meselede aktif rol aldı. Siyasi hayatında olduğu gibi özel hayatında ve kaleme aldığı kitaplarında da kadınların sorunlarını dile getirdi.

Üretken bir yazardı ve ilk romanı The Conquered, 1923'te yayımlandı. En başarılı kitapları arasında The Corn King and the Spring Queen (1931), Early in Orcadia (1987) ve sansüre maruz kalan We Have Been Warned (1935) adındaki tartışmalı romanı yer alır. Cinsiyet, kürtaj, doğum kontrolü ve özgür aşk gibi konularda tartışmalı eserlere imza atan, tüm hayatını aktivizme adayan Naomi Mitchison 11 Ocak 1999 yılında hayatını kaybetti.

Yazarın ***İthaki Yayınları*** tarafından yayımlanan ***Bir Kadın Astronotun Anıları*** kitabından kısa bölümler paylaşıyoruz.

BİR KADIN ASTRONOTUN ANILARI

Hayatımı gözden geçirirken bazen zamanı merkeze koyuyorum: kendi zamanımı ve diğer insanların birbirinden çok farklı zamanlarını. Bazen de ahlaki sorunları. Biz Dünyalılar oldum olası ahlaki sorunlar yaşamışız, en azından geçmiş zaman araştırmacıları bize öyle söylüyor. Bilinç sahibi diğer canlı türlerinin pek çoğunun böyle bir sıkıntısı olmamış. Öte yandan bazı gezegenlerde bizimkinden de karışık bir ahlak düzeni hüküm sürüyor, özellikle de tek değil de iki ya da daha fazla baskın tür varsa. Belki de onlardan biri olmadığımız için şanslıyızdır.

Ne kadar çok keşfe çıkarsak o kadar çok sorun çıkıyor önümüze. Yine de başka türlü olmasını ister miydik acaba? Hiç sanmıyorum. Uzay keşfi ivme kazandığı sıralarda artık insanların pek fazla ciddi ahlak sorunu kalmamıştı. Yirminci yüzyılın ortaları onlarla doluydu ama çoğunun kolaylıkla çözülebilir olduğu anlaşılınca- gerçekten bir çözüm istendiği varsayımıyla elbette- ahlaki can sıkıntısı hayli ciddi bir tehlike haline geldi. Eh, şimdi bunu söylemek ne mümkün!

Tabii, zamanı durdurma uygulamasının sorun yaratacağının hemen farkına varmadık. Bunu düzeltmek için birkaç büyük skandal kopması gerekti, sonuç olarak Dünyalıların ensest tabusunun epey mantıklı bir biyolojik dayanağı var.

(…)

Gençler, haliyle sabırsız olur. Ben öyleydim mesela. Gittikçe daha çok merak duyarsın, birbiri ardına tüm galaksilerin farkına varırsın. İletişim kurmayı öğrenmenin yıllar alacağını bilsen de gitmek istersin. Kullanılabilir kestirme gidiş dönüş yollarının çoğunu, kullanılmaz olanların ise hepsini otuz yaş altından çıkarmış olması bir rastlantı değildir.

(…)

Sanırım insanın içine sindirmekte en zorlandığı şeylerden biri, kişinin istikrarlı bir kişilik geliştirmesi gerektiği ancak bunun kaçınılmaz olarak kişinin iletişime gireceği diğer canlı türleri tarafından değiştirileceği ve bu biyo-fiziksel değişikliklerin kabul edilmesi gerektiğidir. Bunu da ancak istikrarlı kişiler kabullenebilir. Ve sırf böyle istikrarlı bir kişiliğe sahip olmak bile, üstelik annenin ilk yıl yaptıklarından sonra, eski günlerdeki bir ömrün yarısını alır.

Küçük çocuklar için, otuz otuz beş yaşa kadar Dünya'nın eşi benzeri yoktur, başka hiçbir yer defalarca yok etmenin kıyısından döndüğümüz sevgili kadim Dünya ve onun sevimli faunası kadar etkileyici değildir. Herkesten çok da kız çocukları için böyledir bu. Eski kafalı olabilirim ama oldum olası biyolojinin ve tabii ki iletişimin aslında kadınların işi ve başarısı olduğunu düşünmüşümdür.

(…)

Hepimiz anne babalarımızı sevebiliyoruz. İleri yaştaki insanlarla yaşadığımız anlaşmazlıkları onlarla yaşamıyoruz zira yanımızda değiller ki onlara karşı gelelim. Kaşif olmayan Dünyalılara yeterince karşı geliyoruz, zavallıcıklar; hoş, onlar kendilerini öyle görmüyorlar. Annemin, kişiliğimin oturmasını sağlamak için hayatının bir yılını bana adadığını da fark etmiştim elbette, şu geleneksel ağır çekim yılını; doğruyu söylemek gerekirse bu her zaman hoşuma gitmiştir, hem de zamana geçici bir teslimiyet anlamına gelmesine rağmen. O kadim düşmana bile olsa teslimiyetin tadına doyum olmayan anlar vardır, öyle değil mi?

Annem bana her şeyi açıklayıp anlattı, böylece okuyup anlamadığım birçok şey açıklığa kavuştu. Zamanı durdurma uygulaması, onu kısaca anlatmak için böyle havalı bir ifade kullansa da kolay bir şey değildi sonuçta.

(…)

Elbette her insan gibi bende keşfe gitmeyi iple çekmeme rağmen gittiğim ilk gezegeni tuhaf bir şekilde rahatsız edici buldum. Öyle iyi hatırlıyorum ki! Tabii, insanı hiç bilinmeyen, çok tehlikeli yerlerden başlatmıyorlar ve neyse ki sınırsız seçenek var- acaba gerçekten sınırsız mı? Neyse bu benim söyleyebileceğim bir şey değil. İletişimde başarılı olduğum düşünülüyordu (öyleyim elbette, yoksa şu anda okuduğunuz sayfayı anlamazdınız), bu nedenle hepsi genç sayılabilecek diğer uzmanlarla aynı heyete yerleştirildim, tek istisna heyet başkanımız matematikçi Peder Pedersen'di. Onunla başladığım için şanslıyım hem de çok şanslı.

İnsana ilk uzay yolculuğunun ayrıntıları çok ilgi çekici gelir. Bir süre sonra bunları fena halde sıkıcı bulmaya başlar ama belki de böylesi daha iyidir yoksa düşünceye dalmaya daha az fırsat olurdu, ne de olsa bunun için koşulların birazcık rahatsızlık verici olması gerekir. Şimdilerde uzay uçuşunun tamamında, zaman durdurulmuş olsun olmasın, derin derin düşünüyorum ama o günlerdeki klasik düşünme tekniklerinin hiçbirini henüz iyice öğrenememiştim, zaten o yaşta normal de olmazdı bu.

Gittiğim gezegen Q serisinde Lamda 771'idi. Hiç gittiniz mi oraya. Havası dayanılmaz değildir, yerçekimi de nispeten daha az sıkıntı yaratır. Ancak henüz iletişim kurulmamıştı. Sorun herhangi bir düşmanca tutumdan kaynaklanmıyordu. Hepimizin bildiği birkaç galaksi dışında hemen her yerde o türden sıkıntıların bütünüyle üstesinden gelinmişti. Ancak Lamda 771'in sakinleri dairesel bir canlı türünden evrilmişlerdi, kendileri de bir sarmaldan türemiş olan beş kollu bir denizyıldızını andırıyorlardı. Çapları birkaç santimetreden bir metreye kadar çeşitlilik gösteriyordu. (…) Onları görebilmek için insanın elleriyle dizlerinin üzerinde yürümesi gerekiyordu ama buna değerdi. Bu yaratıkların altları ve üstleri vardı, ne de olsa yerçekimi bunu gerektiriyordu. Ancak, dışa doğru yürüyen spiralden türeyen dairesel yapıları evrim boyunca korunmuş, zihinsel ve ruhsal işleyişlerinin tamamına hükmetmişti.

Bizim yapımızın ne kadar çift taraflı olduğunu, ya biri ya diğeri ilkesine ne kadar çok dayandığını ancak böyle durumlarda idrak edebiliyoruz. Biz balıklardan çok derisidikenlilere benziyoruz.

(Syf 17-24)

Önce, iki keşif gezisine çıktım – tabii yıl dediğimde kişiye özel yıllardan söz ediyorum. Ne de olsa takvim yılları çocuklukta ve gençlikte hâlâ kullanılsalar da artık bir anlam ifade etmiyorlar. Bir zamanlar işe yarıyormuş herhalde ama onlar hâlâ saatlere mahkûm olduğumuz zamanlarmış. Bunu kendi yaş grubumdakilerle etraflıca konuşabildiğimde onların kişiliklerinin de ilk gezilerinde sıklıkla sarsıldığını ama sonra sağlam bir şekilde oturduğunu öğrendim. Belki de kâşifler için olağan seyirdi bu. Marslıların hiç öyle bir sıkıntı yaşadıklarını sanmam ama bu bilgiyi edinmek için gereken doğru soruyu tasarlamak hayli zor.

(…)

Çocukken tüm canlıları sevmeyi öğreniriz ama bazılarını ister istemez daha çok severiz. İnsanız tarafsız olamıyoruz. Epsiler de kırkayağa fena halde benziyorlardı, ağız yapıları aynıydı vücutları da aynı şekilde yassılaşmıştı, hiç kuşkusuz esas dünyalarındaki gereklilikler ve gezegenlerinde her yerden sivrilen morumsu killi kaya katmanlarının arasına saklanma zorunluluğu nedeniyle.

(…)

Biz insanlar – erkekler için de neredeyse kadınlar için olduğu kadar geçerlidir bu- sıcakkanlı, yuvarlak hatlı, dokunulduğunda hoşa gidecek ve – tüm duyuların en bireyseli ve özneli koku olsa da- güzel kokulu canlıları severiz. Bu tür canlılara rastlarsak zekâdan yoksun olsalar bile onları sevmeye, onların kedimize benzediklerini düşünmeye hazırızdır. Ama Epsiler bu sevimli özelliklerin hiçbirine sahip değillerdi; yalnızca zekiydiler.

(Syf 36-38)

Kendinden emin ve soğukkanlı olanlar hiçbir zaman büyük kâşif olamazlarmış. O zaman bunu anlamakta zorlanmıştım ama şimdi anlıyorum sanırım. İnsan aldanmaya hazır olmalıymış, bu sonradan ona gülüneceği anlamına gelse bile. Zira insanın diğer varlıklarla arasında bir engel bulunmamalıymış. Güvensizliği her zaman bir kenara bırakmak gerekirmiş. Mahcubiyet. Ne zaman ki insanın onca özenle oluşturduğu ahlaki ve entelektüel kimliği altüst edilir, gerçek bütün acımazlığıyla onu ezip geçer, işte insan ancak o zaman nihayet içtenlikle gözlemleyip anlayabilirmiş. Mahcubiyet süreci, dedi Peder, tekrar tekrar yaşanmalıdır.

(Syf 52-53)

Bildiğiniz gibi birtakım galaksilere gidilmiyor, hatta onları sürekli dikkatle izliyoruz. Bazı galaksilerle belli bir bağlantımız bulunmasına ya da tek tük yaşam belirtisine rastlanmasına rağmen onları ziyaret etmeyi henüz düşünmüyoruz. İlerleme kaydedeceğimiz günler gelebilir- bence mutlaka gelecektir. Benim birkaç fikrim var, ekibim bunların üzerinde çalışıyor ama daha pek çok araştırmaya ve deneye ihtiyaç var, hemen sonuç almayı da bekleyemeyiz.

Bu dünyaların en tuhaflarından biriyle, açıklaması bu kadar basit olduğu için- bir kez anladıktan sonra- daha da tuhaftı, bir maden gezisinde karşılaştık. Maden Bakanlığı'ndan insanlarla ilk kez bir araya geliyordum, başta onların kafa dengi olmadıklarını düşünmüştüm; kâşiflere pek benzemiyorlardı, belli ki farklı bilimsel disiplinlerden işlerine yarayacak bilgileri alarak tek bir alanda ve yöntemde uzmanlaşmışlardı, insana verilmiş en büyük armağan olan derin merak duygusundan yoksundular. Yine de maden araştırmaları alanında çok gerekli bir iş yapıyorlardı, zaman içinde onları sevmeye başladım.

(…)

Madenbilimciler spektroskopik analiz ve başka teknikler aracılığıyla bu dünyada bir takım çok değerli maddeler olduğunu çoktan tespit etmişlerdi. Hepsinin onlara ulaşmak için sabırsızlandığı belliydi. Gerçek şu ki mineralleri fazla hızlı tüketiyoruz. Bu konuda epey tartıştık.

(Syf 85-87)

Festival şenliği sürüyor

Kadıköy Belediyesi'nin bu yıl üçüncüsünü düzenlediği ve iki ay boyunca 43 konser ve 17 filmin gösterileceği Kalamış Yaz Festivali geçtiğimiz hafta Kalamış Atatürk Parkı'nda "Altına Hücum" filmi ve "Kardeş Türküler" konseri ile başladı

● Deniz Şimal TAŞAN

Kalamış Atatürk Parkı'nda iki ay boyunca yıldızlar altında film ve konser keyfi yaşatacak olan Kalamış Yaz Festivali'in film açılışı, 7 Temmuz Akşamı Kurukahveci Mehmet Efendi'nin desteğiyle, Charlie Chaplin'in "Altına Hücum" filmi ile başladı. Festivalin müzik açılışı ile bir akşam sonra Kardeş Türküler konseri ile gerçekleşti.

Açılış filmi Altına Hücum, Orçun Orçunsel yönetimindeki Avrasya Flarmoni Orkestrası'nın melodileri eşliğinde izlendi.

Kadıköylülerin yoğun ilgi gösterdiği filmi eşi Rojvan Odabaşı ve çocukları ile izleyen Kadıköy Belediye Başkanı Şerdil Dara Odabaşı, bu yıl üçüncüsünü düzenledikleri festivali çeşitlendirmek ve uluslararası havaya büründürmek için çalışmalarını sürdürdüklerini söyledi.

30 AĞUSTOS'TA SÜRPRİZ KONSER MÜJDESİ

Geçen yıl olduğu gibi bu yıl da festivali Charlie Chaplin'in filmi ile açtıklarını hatırlatan Odabaşı, 30 Ağustos Zafer Bayramı dolayısı ile sürpriz bir konserin Kadıköylüleri beklediğini kaydederek, "İki ay boyunca Kadıköy'de doyasıya tiyatronun, müziğin, filmin keyfini yaşayacağız. Çocuk tiyatro festivalimizi bitirdik. Mahallelerde Cocuk Festivali'nin de çok yakında duyurusunu yapacağız. Mahallelerde Çocuk Festivali yaz boyunca devam edecek. Başka sürprizlerimiz de olacak" dedi.

Odabaşı, film öncesi Orçunsel'e çiçek takdim etti.

Festivalin müzik bölümü ise Kardeş Türküler konseri ile açılışını yaptı. 8 Temmuz tarihinde 30. sanat yılında 30. yıl konseri ile festivalde yer alan Kardeş Türküler, türküleri ile katılımcılara coşkulu anlar yaşattı.

SEYYAL TANER DE SAHNEDEYDİ

Seyyal Taner de misafir sanatçı olarak Kardeş Türküler'e eşlik etti. Ermeni ve Yunan ezgilerini en iyi yorumlayan sanatçılardan biri olarak anılan Haig Yazdjian da udu ile Kardeş Türküler'e eşlik etti.

Kardeş Türküler konseri öncesi kısa bir konuşma yapan Odabaşı, bu festivalin üçüncü kez düzenlediklerini hatırlatarak, "Bu yıl Kardeş Türküler'in 30. sanat yılı. 30. sanat yılı konserini veren Kardeş Türküler'in yanında 3'ün kıymeti harbiyesi yoktur" dedi.

"SARAY'IN İHTİYACI YOK MU 'ÇOCUK AKLI'NA"

Depremde binlerce canını kaybedenlerin de, akademide barışa imza atanların da Kardeş Türküler'in türkülerine ihtiyacı olduğunu söyleyen Odabaşı özetle şöyle konuştu: "Vekil olmasına rağmen cezaevinden bırakılmayan Can'ın ihtiyacı yok mu Kardeş Türküler'in sözüne söylemine. Ya kötünün. Kötünün ihtiyacı yok mu Burçak Tarlası'na. Sarayın ihtiyacı yok mu Çocuk Aklı'na. Vallahi de billahi de en çok onların ihtiyacı var Kardeş Türküler'in ışığına, havasına."

SİLİVRİ, EDİRNE, DİYARBAKIR…

"Buradan bir ışık gönderelim; Silivri'ye, Edirne'ye, Diyarbakır'a. Cezaevlerinde yatan, cezaevlerinde özgürlük bekleyen, adaletin değil, birilerinin lafıyla cezaevlerinde kalanlara bir ışık gönderelim. Buradan bir ışık gönderelim bütün Türkiye'ye. Aydınlığa, özgürlüğe, barışa, dostluğa, kardeşliğe bir ışık gönderelim. Buradan, Kadıköy'den bir ışık gönderelim karanlığa karşı aydınlığa, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün çizdiği yolda yürüyenlere, önce Kadıköy'e, sonra İstanbul'a, sonra da tüm Türkiye'ye, bu ışıklarımızla aydınlatalım bu yolları" dedi.

7 Eylül'e kadar sürecek olan festivalde, iki ay boyunca 43 konser, 17 film gösterimi yapılacak.

ÖZGÜRLÜKTE DE TİYATRO

10 Eylül'e kadar sürecek olan ve Kadıköy Belediyesi'nin desteği ile hayata geçirilen "Tiyatro Özgürlük Parkı'nda" etkinliği de 10 Temmuz Pazartesi akşamı Erdal Beşikçioğlu'nun oynadığı "Bir Delinin Hatıra Defteri" oyunu ile perdesini açtı.

Sadece Kadıköylülere değil, İstanbullulara iki ay boyunca açık havada yıldızlar altında film ve müzik keyfi yaşatacak olan festivalin açılış filmine gelenlere duygularını sorduk.

YAKACIK'TAN GELDİ

Yakacık'tan gelen Ecem Nurtekin, Kalamış Yaz Festivali'ni sosyal medyadan öğrendiğini ve hemen bilet aldığını söyledi. Nurtekin "Festivalin ortamı çok güzel, özellikle yıldızların altında film izlemek çok güzel. Kalamış Festivali'ne ilk defa geliyorum, geçen yıl da gelmek istemiştim ama bu sene gelebildim, Charlie Chaplin'in büyük hayranıyım. Kadıköy Belediyesi'ne çok teşekkür ederim" dedi.

Erenköy gelen Derya Can, Kalamış'a yürüyüşe geldiğinde festivalin başlayacağını öğrendiğini ve arkadaşlarının da kendisine haber verdiğini belirtti. Can, "Ortam kesinlikle çok güzel, doğanın içinde olmak da çok keyifli, birkaç senedir takip ediyordum ama gelmeye fırsatım olmamıştı" şeklinde konuştu.

Karikatür Evi'nde üretim devam ediyor!

Kadıköy Belediyesi Karikatür Evi, hayal gücünü besleyen, yaratıcılığı ortaya çıkaran atölyelerin yer aldığı yaz atölye programı düzenliyor. 3 Temmuz'da başlayan program, 24 Ağustos'a kadar devam edecek

● Seyhan KALKAN VAYİÇ

Kadıköy Belediyesi Karikatür Evi, çocukların, gençlerin ve yetişkinlerin yaz dönemini iyi bir şekilde geçirmesi için yaz programı hazırladı. Program kapsamında hayal gücünü besleyen, yaratıcılığı ortaya çıkaran karikatür atölyeleri düzenliyor. 3 Temmuz'da başlayan 24 Ağustos'a kadar devam edecek olan atölyeler, hafta içi pazartesi, salı, çarşamba ve perşembe günleri yapılıyor.

Çarşamba ve perşembe günü 11.00-13.00 saatleri arasında çizgi roman, pazartesi ve salı günü 18.00-20.00 saatleri arasında karikatür atölyesi gerçekleşiyor. Diğer günlerdeki karikatür atölyeleri ise 12.00 ile 17.00 saatleri arasında gerçekleşiyor.

"ATÖLYELER EĞLENCELİ GEÇİYOR"

Karikatür atölyesi yürütücüsü Sibel Bozkurt, "Çocuklarla, gençlerle karikatür yapıyoruz. İçimizden gelirse çizgi roman, karakter tasarımı yapıyoruz. Bütün teknikleri anlatmaya çalışıyoruz. Hayal güçlerini tetikliyoruz, onlardan zaten enerji fışkırıyor. Fikir bulma konusunda zorlanmıyoruz. Yaz atölyesi kışın buraya devam edip özleyenler için iyi oluyor. Ayrıca kış döneminde başlamak isteyenler için de. Atölyeler eğlenceli geçiyor. Buradan enerjik çıkıyorum. Kendimi daha iyi hissediyorum" diye konuştu.

"BURAYI ÇOK SEVİYORUM"

Karikatür Evi yaz programına katılan Usar Çınar Başaran , "Karikatür Evi'ne dört yıldır geliyorum. İlk başta çöp adam çizebiliyordum. Şimdi ise daha iyi çiziyorum. Örneğin bacak çizemiyordum. Ama öğretmenlerimiz çok iyi öğrettiler. Daha çok hayvanları çizip, konuşturmayı seviyorum. Özellikle karınca ve kuş gibi küçük hayvanları. Burayı çok seviyorum. Kışın da yine devam edeceğim." dedi.

"HEM KIŞ HEM DE YAZ DEVAM EDİYORUM"

Usar gibi Karikatür Evi'ne dört yıldır devam eden Demir Kaan Bedel de şunları söyledi: "Buraya ilk başladığımda bir şeyler çiziyordum. Ama şu an daha iyi çiziyorum. Teknikleri öğrendim. Farklı atölyelere katıldım. Çok fazla arkadaşım oldu. Öğretmenlerimiz çok iyi. Çok sayıda resim kursuna gittim. Ama gittiğim kurslar için de en mutlu olduğum yer burası oldu. Hem kış hem de yaz devam ediyorum. Bu yaz kardeşim Nehir de başladı. O da çok sevdi."

NASIL BAŞVURULUR

Yaz atölye programına katılmak isteyenler Karikatür Evi'nin web sayfasından online başvuru yapabilir, bilgi almak için de (0216) 418 10 49 numaralı telefonu arayabilir.

HAFTANIN PUSULASI

Hazırlayan: Leyla ALP

KİTAP

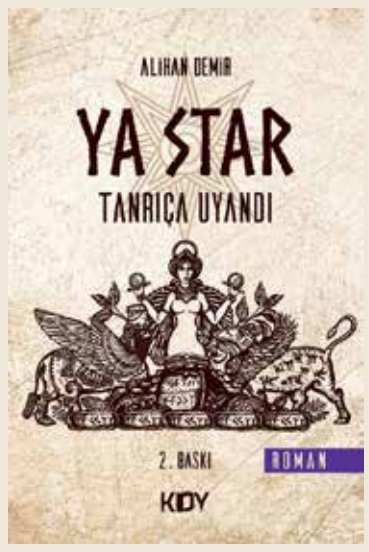

Ya Star – Tanrıça Uyandı

"Binlerce yıllık uykudan uyandım ben yoldaşım. Karanlıkları yırta yırta, her gün biraz daha arta arta aydınlandım. Sıratlardan geçip, nehirlerde arındım. Özgürlük içip, uçurumlardan düşüp yandım. Tapınaklardan sürülüp ölümlere yollandım. Tanrıları hesaba çekip, kralları devirip geldim bugüne. Şarapla yıkanıp, ateşe sınanıp çığlıklarla arınıp geldim. Bereketli toprakların tanrıçası İştar'ım ben. Aşkın, özgürlüğün ve adaletin bekçisiyim. Kadınım. Saraylarınızı yıkmaya geliyorum. Hayallerini işgal ettiğiniz insan yok artık. Heybesinde milyon mızrakla adını arayan bir kadının yürüyüşüdür bu..."

Gazeteci Heda'dan, Sümer tanrıçası İştar'a uzanan şiirsel bir yolculuk. Alihan Demir, Ya Star romanı ile kadının ilk vurulduğu Sümer topraklarına götürüyor bizi. Güçlü ve dobra bir söylemle, kadının destansı yürüyüşüne bir dil veriyor. Çağımızın yok edilen değerlerine bir manifesto ile karşı duran yazar, dayatılanı reddederek, "düştüğü" ve "düşürüldüğü" yerden herkese "ayaklanma çağrısı" yapıyor. (Tanıtım Bülteninden) ***(KDY Yayınları/262/ Syf/ 73.50 TL)***

Kitapyurdu.com'dan aldığımız bilgilere göre haftanın en çok satan kitapları şunlar oldu:

- Gece Yarısı Kütüphanesi / Matt Haig/ Domingo Yayınevi
- İnsanlığımı Yitirirken/Osamu Dazai/ İthaki Yayınları
- Yaşamak/ Ju Hua/ Jaguar Yayınları

ALBÜM

Divan & Divine

Türk indie-folk şarkıcısı Zeyn'el'in yeni albümü "Divan & Divine", 23 Haziran 2023'te yayınlandı. ARC Music etiketiyle çıkan albümde Zeyn'el'in bugün hala görülen benzer sorunları yansıtan kendi bestelerinin yanı sıra, usta ozanlardan seçkiler yer alıyor. 14. ve 16. yüzyıllar arasındaki Anadolu ozanlarının şiirlerinden ilham alan albüm ve kronolojik bir sıralama ile adalet ve adaletsizliğin öyküsünü türküler üzerinden anlatan albüme ilişkin Zeyn'el şöyle konuştu: "Geçmişin derin ve kadim sözlerini gerçekten anlayarak herkes için daha iyi bir gelecek sağlayabiliriz. Gerçeğin, sevginin ve nezaketin adaletin silahları olduğu bir gelecek mümkün. Bütün sözler Divan & Divine için, bütün kuşlar Divan & Divine'a uçmakta..."

Ruhu doyuran şarkılar:

- Benden Geçti Aşk/ Göksel
- Yalancı Bahar/ Selin
- Kırlangıç/ Emre Aydın

DİZİ

The Witcher

Senaryosu Lauren Schmidt Hissrich tarafından yazılan fantezi drama türündeki Amerikan yapımı dizi The Witcher'ın yeni sezonu Netflix'te yayına girdi. Üçüncü sezonda mutasyona uğramış bir canavar avcısı olan Rivyalı Geralt, insanların çoğunlukla yaratıklardan daha uğursuz olduğu, karmaşa içindeki bir dünyada kaderine doğru yol alıyor. Dizinin sekizer bölümden oluşan ilk iki sezonun tamamı aynı anda yayınlanırken, üçüncü sezonu iki kısım halinde izleyicilerle buluşacak. Sezonun kalan üç bölümü, 27 Temmuz'da yayınlanacak.

Şehirde bir yaz ihtimali

BEGÜM KAKI
begumkaki@gmail.com

Yazcıların ve kışçıların hava durumuyla ilgili çatışmalarında iki tarafın mütemadiyen birbirlerine yönelttikleri "Mutlu musunuz bu sıcaktan/soğuktan?" sorusuna kesin bir cevabın verilemediği dengesizlikte geçen bir yaz mevsimi yaşıyoruz. Güneş gözlüğü ile şemsiye yan yana, "üstüne ince bir şey al istersen" diyen bir yaz. Sohbetimize böyle hava durumunun sürprizleriyle devam etmek istesem de daha büyük sürprizler ortamı ele geçiriyor. Bir anı bir anına uymayan sadece hava değil, bir gecede değişen vergiler, üzerimize yığılan zamlar, reyondan kasaya, siparişten ödemeye kadarki süreçte değişen etiketler... Hayatımızın gidişatı, yaşam şartlarımız, bugün ve gelecek planlarımız da bu değişkenliğin etkisi altında, aksi mümkün değil. Pek de tat vermeyen gidişatta şehirde en iyi ihtimalli yazı yaşamak için aradığım yolları, İstanbul'un bana verdiği yetkiye dayanarak sizlerle paylaşmak isterim.

Yaşamak dibi gelmez bir heves, o tatlı yaz bu şehirde yaşanacak!

Herkesin kendine göre bir şeyler bulabileceği bir yer İstanbul. Biz adımlarımızı Anadolu Yakası'ndan başlatacağımız için, ayaklarınıza rahat bir şeyler giymenizi öneririm. Yaz sıcağında gündüzleri daha serin geçirebileceğimiz gölgelik mekânlar, deniz kenarları, kliması olan yerler tercihimizdir. Hemen Karaköy vapurunda yerimizi alıyoruz Avrupa Yakası'na geçiyoruz. Rotamızda Salt Galata var. Nereden çıktı demeyin konumuz İstanbul ve İstanbul'u kayıt altına alan muazzam bir ismin Reşad Ekrem Koçu'nun peşine düşeceğiz. Salt ve Kadir Has Üniversitesi iş birliğiyle hazırlanan, eşine az rastlanacak bir sergi şehrimizde sergileniyor: "Başka Kayda Rastlanmadı: Reşad Ekrem Koçu ve İstanbul Ansiklopedisi Arşivi". Bu arşiv, resmî tarih yazımının dışına çıkan kocaman ama yarım kalan bir arşiv. Sergide de bu arşivden Galata ve yakın çevresine dair kent imgesi ve sakinleriyle tanışıyor ziyaretçiler. İlginç hadiseler, pek de kayda değer gibi görülmeyen ama ilginç kişisel hikâyeler, sıradanın sıra dışılığını gösteriyor Koçu. Peşine düşseniz de hakkında başka kayda rastlanmayan belgelerle karşılaşacaksınız. Göreceğiniz bir habere şaşıracak, bu da neymiş böyle diye tebessüm edeceksiniz. 29 Ekim 2023'e kadar devam edecek bu sergide bolca okunacak, incelenecek belge ve kayıt ile haşır neşir olacak, biraz da bu zengin seçki içinde kaybolacaksınız. Koçu'nun anlatmak istediği İstanbul'a dair bir pencere açan sergide ziyaretçi olarak eklemlenebileceğiniz bazı interaktif etkinlikler de sunuluyor. Evinize bu nevi şahsına münhasır geçmişin Galatalı karakterlerinden biriyle dönebilirsiniz mesela. Galata'da 19. yüzyıl başlarından 20. yüzyıl ortasına uzanan bir zaman yolculuğu yaptıktan sonra dışarı çıktığınızda bugünün Galata'sına bakmak isteyeceksiniz. Bunun için yolunuzu Bankalar Caddesi'nden ister yeniden iskeleye çevirebilir isterseniz de Galata sokaklarında bir kayıt dışı tur da kendiniz atabilirsiniz.

İstanbul'da gündüzleri sıcak ve nemli, akşamları uzun ve etkinlik dolu

İstanbul'da yaz; kültür sanat alanında faaliyet gösteren kurum ve markaların, belediyelerin çabalarıyla konserden festivale, sinemadan tiyatroya her akşam katılabileceğiniz koca bir etkinlik ajandasına sahip. Biz tercihimizi yaz akşamı açık hava tiyatro sahnelerinden yana kullanalım derim. Rotamızı yeniden kendi yakamıza çeviriyoruz. Anadolu Yakası'nın sahnesi Selamiçeşme Özgürlük Parkı Açık Hava Tiyatrosu, her yaz merakla beklediğimiz programıyla 10 Temmuz akşamı Erdal Beşikçioğlu'nun sezonlardır devam ettirdiği oyunu "Bir Delinin Hatıra Defteri" ile açıldı ve 10 Eylül'e kadar birçok oyunu sahnesinde ağırlayacak. Bunların içinden kaçırmamanızı önereceklerimden ilki 20 Temmuz akşamı oynanacak olan "Canavar". İki Tiyatro'nun sezona geç katılan ama kısa zamanda izleyicinin kalbinde yer edinen oyunu. Tunç Şahin'in yazdığı ve yönettiği "Canavar"ın oyuncuları Gülçin Kültür Şahin, Tülin Özen, Hakan Emre Ünal. Oyun izleyiciyi isminden konusuna, sahnelemeden oyunculuklarına ters köşe yapıyor. Hikâye iki kız kardeşin, şehirlerine imza günü için gelen yazar kuzenlerini ağırlamalarıyla başlıyor. Yıllardır görüşmeyen kuzenler birbirleri ve geçmişleri hakkında konuşurlarken bir yandan da geçmişte ağızlarında tadı kalmış bir yemeği hazırlıyorlar beraber. Gayet gündelik ve sıradan bir akışta ilerleyen sohbet gittikçe renk değiştiriyor. Bu hazırlık geçmişte üstü kapatılan sırların da ortaya çıkmasına hazırlık oluyor. Hayatlarımızın kara kutusu çocukluğumuza, aile kurumunun hayatlarımızdaki yıkıcı ve yakıcı etkisine, bastırılmış ve sınırlandırılmış benliklerimizin altında yatan susturulmuş sebeplere dair sorgulamalarla ayrılıyor izleyici oyundan. "Canavar", anlatısının kuvveti, oyuncuların yeteneği, ele aldığı oldukça zor meseleyi ajite etmeden karşı tarafa aktarmasıyla öne çıkıyor. Yeni tiyatro sezonuna daha vakit varken 20 Temmuz Perşembe akşamı Selamiçeşme Özgürlük Parkı Açık Hava Tiyatrosu'ndaki gösterimini kaçırmayın.

Aynı sahnede 25 Temmuz akşamı açık havaya en çok yakışan, iki usta ismin şiirsel bir gece yaşatacağı "Yaşamaya Dair" oyunu izleyiciyle buluşacak. Nâzım Hikmet'in satırlarından Genco Erkal ve Tülay Günal'ın sahneye taşıdığı "Yaşamaya Dair", destansı bir yaşamın izinde gezdiriyor izleyicisini. Nâzım Hikmet'in incelikli anlatısı iki usta ismin incelikli performansıyla hayat buluyor. Uzun yıllardır sahnelenen oyuna piyano ve viyolonsel ile Fazıl Say ve Zülfü Livaneli başta olmak üzere pek çok bestecinin eseri eşlik ediyor. Farklı zamanlarda, farklı mekânlarda sahnelenen ve Nâzım Hikmet'e ses veren "Yaşamaya Dair"i 25 Temmuz Salı akşamı Selamiçeşme Özgürlük Parkı Açık Hava Tiyatrosu'nda izleyebilirsiniz.

Moda Sahnesi'nden izleyiciye bir müjde, henüz yaz molası verilmedi ve aynı hızla program devam ediyor. Sanmayın yaz diye program kısıtlı kendi oyunlarının yanı sıra, stand up gösterilerinden konuk oyunlara temmuz ayı tamamen dolu. Programda gözüme ve gönlüme takılanlardan bir seçkiyi şöyle bırakıyorum:

- 15 Temmuz'da hem 16.00'da hem de 20.30'da, 16 Temmuz'da 20.30'da Nezaket Erden'in biricik performansıyla özdeşleşen "Sevgili Arsız Ölüm–Dirmit"i izleyebilirsiniz. 2017'den beri gösterimlerine devam eden bu oyunu hâlâ izlemediyseniz üç gösterimden birinde yerinizi alın derim.
- 18 Temmuz akşamı ise bir başka yetenekli isim Pınar Güntürkün'ün hayat verdiği "Herkes Kocama Benziyor" Moda Sahnesi'nde olacak. Güntürkün bu oyunda karakterini hem yaşıyor hem yaşatıyor.
- 21 Temmuz akşamı Moda Sahnesi yapımı, Edouard Louis'nin otobiyografik roman üçlemesinin son kitabı olan "Babamı Kim Öldürdü"den aynı adla uyarlanan, Onur Ünsal'ın hayat verdiği oyun izleyiciyle buluşacak. "Babamı Kim Öldürdü", kuir bir hikâyeden Fransa'nın politik durumuna, Fransa'daki işçi sınıfının sosyoekonomik durumundan bir ailenin biricik tarihine içerisinde pek çok başlık barındıran bir hikâye anlatıyor.
- İzleyiciyle buluştuğu günden bu yana ödüllerle taçlanan, performatif bir kadın anlatısı olan, Melek Ceylan'ın hayat verdiği "On İkinci Ev", 23 Temmuz'da saat 16.00'da Moda Sahnesi'nde olacak. Bu anlatı izleyen herkesle özel bağlar kuruyor.
- Son olarak Moda Sahnesi'nin yeni ve bir başka Shakespeare uyarlaması olan "Şirreti Evcilleştirmek" 27, 28, 29 ve 30 Temmuz akşamları Moda Sahnesi'nde izleyebileceğiniz şahane işlerden biri.

Parlak yaz günlerinde buluşmak dileğiyle...

Kadıköy'ün parklarında haftanın programı

Kadıköy'de yaz akşamları Özgürlük Parkı ve Kalamış Parkı'nda yapılan etkinliklerle şenlenmeye devam ediyor. Geçtiğimiz hafta başlayan Kalmış Yaz Festivali ile İstanbullular sinema gösterimleri ve konserlerin tadını çıkarırken, Özgürlük Parkı'nda haftabaşı başlayan "Tiyatro Özgürlük Parkı'nda ile tiyatro severler sezonda izleme fırsatı bulamadıkları oyunları yıldızlar altında izliyor.

PARKTA TİYATRO KEYFİ

Erdal Beşikçioğlu'nun oynadığı Bir Delinin Hatıra Defteri ile başlayan "Tiyatro Özgürlük Parkı'nda" oyunlar her akşam saat 21.00'de başlıyor. Oyunların biletleri, bilet sitelerinden online olarak alınabilir. Tiyatro Özgürlük Parkı'nda da temmuz ayı Açık Hava Tiyatrosu programı şöyle:

ÖLÜ'N BİZİ AYIRANA DEK

Gergedan Yapım
14 Temmuz Cuma 21.00
+14
Oynayanlar: Hakan Yılmaz, Ebru Cündübeyoğlu, Volkan Aktan
biletix.com

CELİLE – NAZIM HİKMET'İN ANNESİ

Kadıköy Halk Tiyatrosu
15 Temmuz Cumartesi 21.00
13+
Oynayan: Ayşegül Yalçıner
biletix.com

TAXİM

Baba Sahne
16 Temmuz Pazar 21.00
+15
Oynayanlar: Şevket Çoruh, Ozan Güven, Mert Asutay, Nergis Çorakcı, Rüya Demirbulut, Seçkin Özdemir, Ömür Arpacı
biletix.com

ARMAĞAN ÇAĞLAYAN İLE SİZE ANLATACAKLARIM VAR

Roots Sanat
17 Temmuz Pazartesi 21.00
+12
Oynayan: Armağan Çağlayan
Televizyon Yapımcısı Armağan Çağlayan ünlülerle yaşadıklarını eğlenceli bir dille izleyenleri ile paylaşıyor.
biletix.com – biletinial.com – bubilet.com

BÜTÜN KADINLARIN KAFASI KARIŞIKTIR

Aysa Prodüksiyon Tiyatrosu
18 Temmuz Salı 21.00
+12
Oynayanlar: Selen Uçer, Deniz Işın, Ayfer Tokatlı, Elit Andaç Çam, Kazım Semih Varol
biletix.com – biletinial.com – mobilet.com

VİŞNE BAHÇESİ

Tiyatro Sahnekarlar
19 Temmuz Çarşamba 21.00
+12
Oynayanlar: Gülen Karaman, Volkan Severcan, Özdemir Çiftçioğlu, Şebnem Özinal, Sefa Zengin, Emin And, Bora Severcan, Gülçin Gülrek, Yiğit Yapıcı, Çağıl Aydıner, Deniz Bice, Murat Değirmenci, Yiğit Özer, Erhan Yazıcıoğlu
biletix.com – biletinial.com – bubilet.com

CANAVAR

İki Tiyatro
20 Temmuz Perşembe 21.00
+13
Oynayanlar: Tülin Özen, Gülçin Kültür Şahin, Hakan Emre Ünal
tiyatrolar.com.tr

100 YILLIK BARIŞ LOZAN İKİNCİ YÜZYILA DOĞRU...

Kadıköy Belediyesi ve İnönü Vakfı
21 Temmuz Cuma 21.00
Lozan Belgeseli Gösterimi
Lozan Marşı ve Ulusal Marşlar Dinletisi
Ücretsiz

KALAMIŞ'TA KONSER VE SİNEMA

Charlie Chaplin'in Altına Hücum filmi ile başlayan Kalamış Yaz Festivali'nde 2 ay boyunca 43 konser ve 17 film izleyici ile buluşacak. Kardeş Türküler, The Beatles Gecesi, Heritage Ensemble, Kamil Erdem Quartet feat Eylül Ergül konserlerinin gerçekleştiği festivalin önümüzdeki hafta programı şöyle:

VİCTOR\VİCTORİA

THE RİNGO JETS

TRİO CANOLA & TRİO SAKURA

KONSER:
THE RİNGO JETS

14 Temmuz Cuma 21.00
28 Nisan'da çıkan yeni albümü Radio Ringo ses getiren The Ringo Jets sevenleriyle buluşacak.

FİLM GÖSTERİMİ:
VİCTOR\VİCTORİA

16 Temmuz Pazar 21.00
Yönetmen: Blake Edwards
Senaryo: Blake Edwards, Hans Hoemburg, Reinhold Schünzel
Oyuncular: Julie Andrews, James Garner, Robert Preston

KONSER:
TRİO CANOLA & TRİO SAKURA

18 Temmuz Salı 21.00
Trio Canola'nın üyeleri Ceren Altınel (flüt), Seymen Kemerlioğlu (viyola), İlayda Gülümser (arp) ve Trio Sakura üyeleri Afet Ecenaz Kantar (klarnet), Beste Yalı (flüt) ve Can Erkekli (piyano) birlikte konser verecek.

FİLM GÖSTERİMİ:
MAD MAX

19 Temmuz Çarşamba 21. 00
Yönetmen: George Miller
Senaryo: James McCausland, George Miller (senaryo ve özgün hikâye), Byron Kennedy (özgün hikâye)
Oyuncular: Mel Gibson, Joanne Samuel

SİNEVİZYON

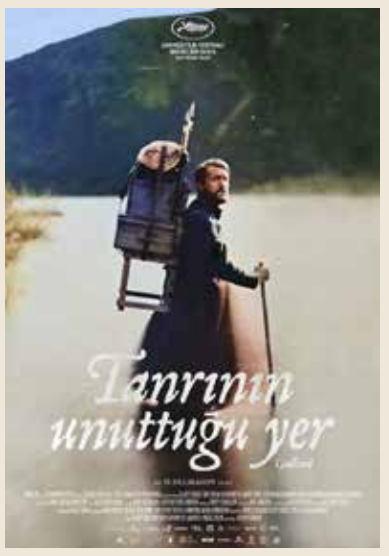

TANRININ UNUTTUĞU YER

Bu yıl Cannes'da prömiyerini yapan Tanrının Unuttuğu Yer İzlanda'nın benzersiz doğasını fon alıyor. 19. yüzyılın sonlarında genç bir Danimarkalı rahip, bir kilise inşa etmek ve kaçınılmaz manzaraların ortasında nüfusu fotoğraflamak için İzlanda'nın uzak bir bölgesine seyahat eder. Genç adam görevini yerine getirmeye çalışırken, kendisini şiddetli bir çatışmanın içerisinde bulur. Rahip, geldiği bu yerde doğayla ve ada halkıyla karşı karşıya geldikçe, hem geliş amacından hem de kendi ahlaki ve insani ideallerinden uzaklaşmaya başlar. Hlynur Pálmason'un bu son filmi Cannes'da Belirli Bir Bakış bölümünde gösterildi.

Kadıköy Sineması

TANRININ UNUTTUĞU YER: 16.00, 21.30
REN ALTINI: 13.15, 18.45
ASTEROID CITY: 17.30, 21.30
DISCO BOY: 15.45
BİR BORU HATTI NASIL PATLATILIR: 13.45
DALİ DİYARI: 19.30
KADER: 15 Temmuz 17.30
MASUMİYET: 15 Temmuz 21.30
Pİ'NİN YAŞAMI: 16 Temmuz 18.45
KAVUR: 16 Temmuz 21.30
SONSUZ SIR: 19 Temmuz 21.30

Adres: Bahariye Cad. No:25, Kadıköy
Tel: (0216) 337 74 00

KORUDA İNŞAATIN ÖNÜ MÜ AÇILIYOR?

Basın açıklaması düzenleyen Validebağ Gönüllüleri Derneği üyeleri, Validebağ Korusu'nun yanında yer alan Haydarpaşa Lisesi'nin deprem bahanesiyle yıkılacağını ve inşaat projesiyle Validebağ Korusu'nun da yapılaşmaya kurban edilmek istendiğini savundu

● Simge KANSU

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Haydarpaşa Lisesi'nin sit statüsünü 28 Kasım 2021'de değiştirerek, "sürdürülebilir koruma ve kontrollü kullanım alanına" dönüştürdü. Buna göre lisenin olduğu yerde entegre tesis yapılabilmesinin ve çevresindeki alanda turizm ve yerleşimlere izin verilmesinin önü açılmış oldu. Validebağ Gönüllüleri Derneği üyeleri, 9 Temmuz Pazar günü Validebağ Korusu'nda basın açıklaması düzenleyerek, korunun Haydarpaşa Lisesi kullanılarak yok edilmesine izin vermeyeceklerini belirtti.

"HAYALİ SİT ALANI YARATILDI"

Açıklamada, İstanbul'un köklü liselerinden biri olan Haydarpaşa Lisesi'nin 1989 yılında Validebağ Korusu'nun içindeki binalara taşındığı aktarılırken, şu bilgiler paylaşıldı: "16 Temmuz 1999 tarihinde ise Validebağ Korusu 1. Derece Doğal Sit Alanı ilan edildi. 17 Ağustos 1999 depreminde binalar hasar gördüğünden dolayı, güçlendirme yapıldı. Her nedense, şehir dışından gelen öğrencilerin kaldığı iki pansiyon binası güçlendirme dışında tutuldu ve bu binalar zamanla kullanım dışı kaldı. Okul müdüriyetinin pansiyon binalarının yıkılıp yeniden yapılması konusunda çabaları olduğunu biliyorduk. Fakat koruma kurullarınca inşaat için izin verilmediğinden, bu defa okulun kapladığı alan, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 19.11.2021 tarihinde "Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı" ilan edildi. Bir başka deyişle, Koru'nun bir bölümü inşaat yapılabilir hale getirildi. Kararın en ilginç yanı, tek parsel olan Validebağ Korusu'nu keyfi biçimde bölmesi ve Haydarpaşa Lisesi Doğal SİT Alanı adıyla hayali bir sit alanı yaratmasıdır."

Açıklamada, bu karara karşı çok sayıda yurttaşın itiraz dilekçeleri verdiği paylaşılırken, Validebağ Gönüllüleri Derneği'nin de kararın iptali istemiyle 26 Ocak 2022 tarihinde 3. İdare Mahkemesi'nde dava açtığı paylaşıldı. Açıklamada şu ifadelere yer verildi: "Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi de bizden sonra 10. İdare Mahkemesi'nde dava açtı. 10. İdare Mahkemesi'nin görevlendirdiği bilirkişiler, 31 Mart 2023 tarihinde düzenledikleri rapor ile, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın kararının uygun olduğu sonucuna vardılar. Başka bir mahkemede açılmış bir davanın bilirkişi raporunun, bağlantı kararı olmadığı halde, tarafları farklı olan davamızda da esas alınması mümkün değildir. Usul olarak da içerik olarak da herhangi bir dayanaktan yoksun olan bu rapora karşı gereken itirazlar yapıldı."

"GERÇEKTEN BİR OKUL İNŞAAT PROJESİ Mİ?"

Açıklamada yetkililere şu sorular yöneltildi:

❱ İstanbul'da depreme karşı güçlendirilmeyi bekleyen onlarca okul varken 11 yıl önce 4 milyon TL harcanarak güçlendirme yapılmış olan Haydarpaşa Lisesi neden yıkılıp yeniden yapılmak istenmektedir? 2012 yılında pansiyon binaları niçin güçlendirme projesine dahil edilmemiştir ve bunca yıldır kendi kaderlerine terk edilmiştir? Eğer okul binaları gerçekten dayanıksız ise, 2012 yılında güçlendirme işini yapan şirketten hesap sormayı ve tekrar güçlendirme yapmasını sağlamayı düşünmüyor musunuz?

❱ Sürekli açık veren devlet bütçesi, hala çadırda yaşayan depremzedeler, yaşadığımız ağır ekonomik kriz ve bu yüzden halktan sürekli tasarruf yapmasının istendiği düşünüldüğünde, 11 yıl önce güçlendirilmiş binaları yıkıp, yüzme havuzu içeren bir okul inşa etmek, israfın ta kendisi değil midir? Haydarpaşa Lisesi'nin eski tarihi binasının benzerini yapmak, sadece kötü bir taklit olmaktan öteye gidemeyecektir. Bunun yerine eski tarihi binayı geri alarak orada eğitime devam etmeyi düşünmediniz mi?

❱ Resmi söyleme göre 259 araçlık, söylentilere göre 500 araçlık otopark yapılacak. Bu proje gerçekten bir okul inşaat projesi mi? Yoksa başka bir niyetiniz mi var? Yeraltına otopark yapmak uğruna, Validebağ Korusu'nun ağaçlarını besleyen yeraltı sularını yok etmek veya en azından tahrip etmek hakkını nereden buluyorsunuz?

❱ Temmuz ayı içinde yıkıma başlanacağı duyumları alınmaktadır. Kamu inşaatlarının ihale yöntemiyle yapılması esastır. Dolayısıyla işin ihale edilmiş olması gerekir. Haydarpaşa Lisesi inşaatı için ihale açılmış mıdır? Açıldıysa neden mahkeme kararı beklenmedi? İstanbul Proje Koordinasyon Birimi (İPKB)-ihale dokümanları arasında böyle bir ihalenin ne ilanına ne de yapım işinin ihale edildiğine dair bir bilgi bulunmamaktadır. Bu gizliliğin sebebi nedir? Bilirkişi raporunda sözü edilen Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Raporu (ETBAR) ne zaman, kimler tarafından düzenlenmiştir, içeriği nedir?

❱ Çılgın projelerle, sondaj kuyuları açarak, millet bahçesi projesiyle, yapılaşma içeren imar planlarıyla, toplu ve kalabalık piknikler düzenleyerek yok etmeye çalıştığınız Validebağ Korusu'nu bu defa da keyfinize göre bölerek ve koruma grubunu düşürerek mi yok edeceğinizi sanıyorsunuz?

Suyumuza nasıl sahip çıkacağız?

İSKİ'nin gerçekleştirdi "II. Su Verimliliği ve Su Tasarrufu Çalıştayı"nın sonuçları paylaşıldı. Çalıştayda Su Kanunu'nun çıkarılması, yağmur suyunun verimli kullanılması ve toplumda suyun verimli kullanılması konusunda farkındalığı artıracak çalışmalarının yapılması hedeflendi

● Erhan DEMİRTAŞ

İklim krizi, küresel ölçekte büyük bir sorun haline gelirken doğa ve bütün canlılar için büyük bir tehdit oluşturmaya devam ediyor. İklim krizinin yarattığı olumsuzluklardan biri de kuraklık. Bilim insanlarının yaptığı araştırmalar ve incelemelerde, önümüzdeki yıllarda Türkiye'nin su fakiri olacağı öngörülüyor. İSKİ'nin son verilerine göre İstanbul'un su ihtiyacını karşılayan barajların doluluk oranı 42,38 seviyesine kadar düştü. Bu veri son 9 yılın aynı dönemine göre en düşük oran olarak kayda geçti. İSKİ, kuraklık riskine karşı 2023 yılının şubat ve mart ayları arasında üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarının ayrı ayrı katılımlarıyla üç oturum halinde "II. Su Verimliliği ve Su Tasarrufu Çalıştayı"nı gerçekleştirdi. Çalıştayın sonuçları ve çözüm önerileri de kamuoyu ile paylaşıldı.

KİŞİ BAŞINA MİKTAR DÜŞÜYOR

Raporda, Türkiye'nin yarı kurak iklime sahip olduğu, kişi başına düşen yıllık su miktarının azaldığı nüfus artışı aktarılarak, tarımsal ve endüstriyel faaliyetlerin gelişmesine bağlı olarak su kaynaklarının verimli kullanılmasının da zorunlu olduğu belirtildi.

Uzman katılımcıların görüşlerinin alındığı çalıştayda, su tasarrufu ve suyun verimli kullanımına, yönelik görüş ve önerilere yer verildi.

"SU KANUNU ÇIKARILMALI"

Raporda öne çıkan başlıklardan biri "Su Kanunu" çıkarılması oldu. "Su verimliliği ve su tasarrufunu amaçlayacak biçimde, suyun ulusal düzeyde yönetimi ile ilgili genel çerçeveyi, kurumlar arası koordinasyonu tarif edecek şekilde yasallaştırılmalı" denildi. Bu konuda Tarım ve Orman Bakanlığı ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na yazılı bildirimde bulunulduğu da aktarıldı.

YAĞMUR SUYU HASADI

Kuraklık riski artarken yağmur sularının da verimli bir şekilde kullanılması önem kazanıyor. Çalıştayda bu konuda da değerlendirmeler yapıldı. "Yağmur suyu hasadı ve gri su geri kazanımı sistemlerinin kurulumu ile işletilmesi süreçlerinde kontrol ve denetim mekanizmaları mevzuatla düzenlenmeli, denetim süreçleri yönünden sürdürülebilirlik sağlanmalı" notu paylaşıldı. Gri su ve yağmur suyu sistemlerinde kullanılacak olan ekip ve ekipmanların kalitelerinin belirlenmesi ile ilgili gerekli ulusal standart düzenlemelerin de Türk Standardları Enstitüsü tarafından yapılması önerildi.

"AKILLI SİSTEMLER KULLANILMALI"

Çalıştayda, ileri biyolojik arıtma tesislerinden temin edilecek arıtılmış geri kazanım sularının belediyelere ait hizmet alanlarında özellikle sulama, yol yıkama ve kanal açma işlerinde kullanılmasıyla önemli ölçüde su tasarrufu sağlanabileceği değerlendirildi. Yeşil alanlarda güneş ışığının düşük olduğu saatlerde sulama yapılması ve sulama sistemlerine göre 4-5 kat daha az su tüketilmesini sağlayan akıllı otomasyonla yönetilen toprak veya nem sensörleri kullanılması önerildi. "Park ile bahçelerde ve belediyelere ait tüm peyzaj alanlarında akıllı vanalar yaygınlaştırılmalı ve yağmurlu havalarda merkezi sistem ile otomatik olarak vanaların kapatılması sağlanmalı" denildi.

"FARKINDALIK ARTIRILMALI"

Çalıştayda, su tasarrufunda toplumsal bilincin önemli olduğu öne çıkarken bu konuyla ilgili şu değerlendirmelere yer verildi: "Bilinçlendirme çalışmalarında yazılı ve görsel medya ile sosyal medyanın etkin kullanımı sağlanarak vatandaşlarımızın suyun verimli kullanılması ile su tasarrufu hakkında farkındalığı artırılmalı. İdaremizce eğitim kurumları, ibadethaneler vb. yerlerde su tasarrufu ile ilgili bilinçlendirmeye yönelik eğitimler gerçekleştirilmeli, halkın yoğun olduğu yerlerde su tasarrufu konulu afiş ve görseller sergilenmeli."

II. Su Verimliliği Çalıştayı sonucunda ortaya konulan hedefler etrafında ilgili merkezi idare birimlerine gerekli mevzuat çalışmalarının yapılması için talepte bulunuldu. Alınması gereken tedbirler, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı, ilçe belediyeleri, il milli eğitim müdürlüğü, il müftülüğü ve toplu konut idarelerine yazılı olarak gönderildi.

Toprağı 'altın' havası 'zehir'

Çevre Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi'nin 2023 İstanbul Çevre Durum Raporu'nda yer verdiği bilgilere göre 2022 yılında İstanbul'da PM10 parametresi açısından solunamaz bir hava kalitesinin olduğu belirtildi

● Türker ARSLAN

Dünya Sağlık Örgütü, hava kirliliğini en ciddi çevresel sağlık risklerinden biri olarak görürken hava kirliliğinin inme, kalp hastalıkları, akciğer kanseri, kronik ve akut solunum rahatsızlıkları, alerji gibi sorunlara yol açtığı biliniyor. Ancak Dünya Sağlık Örgütü'nün uyarılarına rağmen dünya nüfusunun yüzde 92'si örgütün belirlediği kriterlerin altında hava kalitesine sahip havayı solumaya devam ediyor. Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Çevre Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi'nin "2023 İstanbul Çevre Durum Raporu"na göre hava kirliliği, İstanbul için risk taşıyan su ve atık kirlenmesinden sonra üçüncü sırada yer alıyor. Raporda İstanbul'un hava kalitesinin halk sağlığı konusunu en yakından ilgilendiren konulardan biri olduğu vurgulanırken, hava kirliliğinin akciğer hastalıklarına doğrudan etkisi olduğu da belirtildi.

MEGA PROJELER ETKİLİ OLDU

Dünya genelinde hava kirliliğinin esas kaynağı başta kömür olmak üzere fosil kaynaklı yakıtlar olarak görülüyor. ÇMO'nun raporuna göre İstanbul'da fosil yakıtların dışında inşaat kaynaklı tozlar da ciddi bir hava kirliliği kaynağına dönüştü.

"Önümüzdeki süreçte mega projelerin yanı sıra İstanbul'da depreme dayanıksız konutların yerine yenilerinin yapılması sürecinin de en sağlıklı şekilde yönetilmesi halk sağlığı açısından birinci derecede öneme sahip olacaktır. Bakanlığın açıkladığı 500 bin yeni konut acil bir ihtiyaç olduğu gibi, gerekli teknik düzenlemeler yapılmaksızın yıkım ve hafriyat süreçlerinin yönetimi İstanbul'da hali hazırda var olan ciddi hava kirliliğinin daha da kötü boyutlara taşınması riskini barındırmaktadır." ifadelerinin yer verildiği raporda şu değerlendirmeler yapıldı: "Sanayi, ısınma, inşaat ve trafik kaynaklı kirlilik hava kalitesini ciddi şekilde düşürmektedir. Bu olumsuz tabloyu İstanbul'un akciğeri olarak tabir edilebilecek Kuzey Ormanları'nın yapılaşmaya açılması daha da vahim hale getirmektedir. İstanbul'un hâkim rüzgâr yönü poyrazdır ve bu kuzeyli rüzgâr sayesinde Kuzey Ormanları'nın temiz havası İstanbul'a ulaşmaktadır. Bu bölgenin yapılaşmaya açılması İstanbul'un hava kalitesini doğrudan ve olumsuz yönde etkilemektedir. Sonuç olarak İstanbul hava kalitesinin iyileştirilmesi için atılması gereken ilk adım, Kuzey Ormanları'nın imara açılmasını engellemek ve büyük bir hava kirliliği kaynağı olan mega projeleri durdurmaktır."

"ULUSAL LİMİT YOK"

PM2,5 önemli hava kalitesi parametrelerinden biri olarak kabul ediliyor. PM2,5 çapı PM10'un 4'te biri kadar olan daha ufak parçacıkları ifade ederken, pek çok hastalığa zemin hazırlayan bir kirletici olmasının yanı sıra, kalp-damar hastalıkları ile PM2,5 arasında da bir ilişki olduğu biliniyor. Buna rağmen Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği'nde PM2,5 için herhangi bir ulusal limit bulunmuyor. Raporda, ölçümlerin yalnızca dört istasyonda yapıldığı (ve) bu istasyonların hepsinde limit aşımının gerçekleştiği belirtilirken, "Bakanlık verilerinden hareket edilecek olursa PM2,5 parametresi açısından İstanbul'da nasıl bir havanın solunduğu bilinmiyor." denildi.

16 İLÇEDE SINIR AŞILDI

PM10 adı verilen parametre ise havada bulunan ve çapı 10 mikrometreden küçük olan parçacıkları ifade ediyor. Bu toz tanecikleri sağlığa zararlı maddeleri ve kanserojen maddeleri barındırıyor. En iri taneli kirleticilerden biri olarak kabul edilen PM10'un insan ve çevre sağlığı açısından günlük limit değerlerin bir yılda 35 defadan fazla aşılmaması gerekiyor. Ancak rapora göre İstanbul'un 16 ilçesinde hu sınırın aşıldığı görülüyor.Raporda konuyla ilgili şu uyarılarda bulunuldu: "En temel hava kirliliği parametrelerinden biri olan PM10 için 2023 yılı içinde İstanbul'da yapılan ölçümlerin sonucunda Kandilli dışında yeterli ölçüm yapılamayan istasyonların da dahil edilmesi halinde dahi, solunamayacak bir hava ile karşı karşıya kaldığımızı görebiliyoruz. Bu tablo İstanbul'da günlük yaşamda dahi maske takılarak yaşanması gerektiğini ve akciğer hastalıklarının temelinde soluduğumuz havanın var olduğunu göstermektedir."

Raporda, yapılan incelemeler sonucunda 2022 yılında İstanbul'da PM10 parametresi açısından solunamaz bir hava kalitesinin söz konusu olduğu vurgulanırken, İstanbul'un hava kalitesinin iyileştirilmesi yönünde herhangi bir çabanın da gösterilmediği belirtildi. Ölçümlerden elde edilen verilere göre ise İstanbul'da sağlıklı bir yaşam için solunamayacak bir havanın olduğu vurgulandı.

“Rekor sıcaklıkları görmeye devam edeceğiz”

Temmuz ayında sıcaklık rekorlarının kırılmasıyla birlikte, bütün dünyanın gözü de iklim krizinin yarattığı olumsuz sonuçlara çevrildi. Aşırı sıcak gün sayısının artacağını söyleyen Prof. Dr. Levent Kurnaz, dünya yavaş yavaş, ‘bu sıcakta sokakta yürürseniz ölürsünüz’ noktasına gidiyor’’ dedi

● **Erhan DEMİRTAŞ**

Dünya Meteoroloji Örgütü’nün yayınladığı rapora göre 2023-2027 yılları arasında dünya genelinde rekor hava sıcaklıklarının yaşanacağı bilgisi paylaşıldı. Rapora göre sera gazı salımı ve El Nino hava olayı, hava sıcaklıklarını daha da artıracak. Rekor sıcaklıkların gıda güvenliği, sağlık, su yönetimi ve çevre konularında olumsuz sonuçlar yaratacağı da vurgulandı.

DÖRT GÜN ÜST ÜSTE REKOR KIRILDI

Küresel ısınmanın etkisiyle üst üste hava sıcaklığı rekorları da kırıldı ve 3- 6 Temmuz arasını içeren dönem, ölçümlerin yapıldığı yılların en sıcak günleri olarak kayıtlara geçti. Dünya genelinde 16.6 derecelerde olması gereken ortalama sıcaklık ise 17 dereceyi aştı; 6 Temmuz’da ise 17.23 dereceye kadar çıktı. Peki, Türkiye ve İstanbul, küresel sıcaklık artışından ve rekor sıcaklıklardan nasıl etkilenecek? Boğaziçi Üniversitesi İklim Politikaları Araştırma Merkezi Müdürü Prof. Dr. Levent Kurnaz ile konuştuk.

“HER GÜN REKOR KIRILACAK”

Küresel ısınmasının bir çizgi şeklinde yukarı hareket ettiğini söyleyen Kurnaz, “Geçtiğimiz üç sene ortalamanın birazcık altında gitti. Ondan dolayı biz de ‘tamam başka dertlerimiz var ‘dedik. COVİD ve ekonomi derken, bu konuyu unuttuk. Aslında sıcaklıklar şimdi normale döndü, üstüne çıkmadı. Normal seviyesine geldi ve panik olduk. Ama bunu epey zamandır söylüyorduk. Peki bundan sonra ne olacak? Bundan sonra yaklaşık bir iki sene boyunca neredeyse her gün o günün rekor sıcaklığı olacak. 6 Temmuz tarihte yaşadığımız en sıcak 6 Temmuz oldu” dedi.

Geçtiğimiz üç senede sıcaklıkların ortalamanın altında seyretmesinin sebeplerini de açıklayan Kurnaz, şu değerlendirmelerde bulundu: “Okyanuslardaki bazı akıntılar, okyanusların nispeten daha serin ya da nispeten daha sıcak olmasına neden oluyor. Özellikle Pasifik’in yarısı olmasa da yarısına yakınını kaplayan bir bölge ve Pasifik Okyanusu’nun suları normalden serin olursa dünya da serin oluyor, normalden sıcak olursa dünya da sıcak oluyor. Pasifik Okyanusu’nun suları geçtiğimiz üç senede normalden daha serindi. Buna ‘La Nina’ diyoruz. Okyanus sularının daha serin olması ise şimdi nötr duruma geldi. Ve bu ayın başı gibi pozitife, yani ısınma tarafına doğru gidiyor. Dolayısıyla bizim şu anda gördüklerimiz daha pozitif değil, negatifin bitmesinin etkilerini görüyoruz. Bundan sonra pozitifi göreceğiz ama o pozitif çok daha kötü bir pozitif olacak.”

PETROL, DOĞALGAZ, KÖMÜR…

Peki küresel ısınmaya sebep olan faktörler neler? Küresel ısınma eşittir atmosferde fazla karbondioksit gazı birikmesi” diyen Kurnaz, “Karbondioksit gazı nereden geliyor? Normalin çok çok üstünde kömür, petrol, doğalgaz yakıyoruz. Şu anda yaktığımızın belki onda birini yakıyor olsaydık atmosfer, okyanuslar ve bitki örtüsü bunları emiyor olabilirdi. Ama bu miktarda saldığımız zaman artık doğa bunları ememiyor ve dolayısıyla fazlası atmosferde kalmaya başlıyor. Kaldığında da atmosferi ısıtıyor. Küresel ısınma dediğimiz şey bu. Yani bizim kömür, petrol, doğalgaz yakmamızın sonucudur küresel ısınma. Doğanın 20-30 milyon yılda saklayıp yerin altına gömdüğü kömür petrol doğalgazı biz çıkardık 200 senede yaktık. Yani biz çok hızlı hareket ettiğimiz için doğa buna uyum sağlayamıyor.” diye konuştu.

“UÇ OLAYLAR ARTACAK”

Bir derecelik artışın bile ciddi sonuçlar doğuracağını ifade eden Kurnaz, gelecek yılların bu anlamda daha kötü olacağını dile getirerek şunları söyledi: “İstanbul'un 1950 yılındaki ortalama sıcaklığı yazın 29 derecedir. 32 derecenin üstünde bir şey uç sıcaklık kabul edilir. Yani 33 derece hiç olmaz mı? Olur ama hani üç senede bir beş senede bir olur. Şimdi eğer sıcaklık 1 derece artarsa bu 32 derece 35 dereceye çıkıyor. Yani 35 dereceye kadar olan sıcaklıkları normal kabul etmeye başlıyoruz. Ancak sıcaklık 1 değil 5 derece artarsa uç sıcaklıklar 15 derece artacak. Yani ortalama 29'dan 34'e çıkıyor olabilir. Ama uç olaylar 32'den 47'ye çıkacak demektir. Yani İstanbul’da sıcaklık ortalama 5 derece artarsa 47 derece olan bir gün ‘normal bir gün, biraz sıcak’ dediğimiz bir gün haline gelecek. ‘49-50’ 3-4 senede bir görülen sıcaklıklar olacak. Bunun ne derece bir cehennem olacağını az çok fark ediyorsunuz. Yani burada önemli olan ortalamanın 1 derece 3 derece 5 derece artması değil, uç olayların artması. Ve uç olaylar ortalama olaylarla kıyaslandığında birkaç kat daha hızlı artıyor. Tehlikeli olan da bu. Yani bizi 33-34 derece öldürmez ama İstanbul 47-48 derece olursa bu, çok kişide ciddi hasarlara sebep olur.”

“KURAKLIK VAR GİBİ YAŞAMIYORUZ”

Sıcaklık artışının aynı zamanda kuraklık riski yarattığını ve gıda güvenliği konusunda ciddi krizler yaratacağını ifade eden Kurnaz, özellikle İstanbul’da yaşanabilecek su sorunu hakkında şunlara dikkat çekti: İstanbul’da yaşayanlar olarak, kuraklık varmış gibi yaşamıyoruz. Melen’den su alıyoruz ama buradaki önemli soru şu; ‘ya Melen'de de su kalmazsa? Bugün Melen’de su var ve ona güvenerek bir şey yapıyoruz. Ama oraya da yağmur yağmazsa orada da su kalmayacak. O zaman ne yapacağız? Yani hayatımızın her gününü ‘su korkunç kıymetli’ bir şeymiş gibi geçiriyor olmamız lazım. Biz, birkaç sene önce ‘25 Litre’ adında bir belgesel yapmıştık. O belgeselde bir Afrikalı müzisyen şunu söylüyordu: ‘Cape Town'da arabası temiz olmak utanılacak bir şeydir.’ Biz hala arabalarımızı yıkayıp, bahçe suluyoruz, havuz dolduruyoruz. Türkiye’de yanlış olan şeyler bunlar.”

“SOKAKTA YÜRÜRSENİZ ÖLÜRSÜNÜZ…”

“İklim krizini günlük hayatımızda bir numaralı konu olarak konuşuyor olmamız lazım” sözleriyle konunun ciddiyetine vurgu yapan Kurnaz, sıcaklık artışının insan sağlığı açısından da risklere sebep olacağını söyledi. Kurnaz, özellikle; yüksek tansiyon, kalp, şeker hastaları risk grubunda yer alıyor. Bir de bebekler tabii ki. Ama sıcaklık artmaya başladıkça bu bölgeler genişliyor. Yani sadece kalp hastası olanlar değil ‘60 yaşın üstündeki herkes dikkatli olmalı’ noktasına geliyoruz. Ancak daha sonra ‘artık herkes dikkatli olmalı’ noktasına geleceğiz. Dünya yavaş yavaş ‘bu sıcakta sokakta yürürseniz ölürsünüz” noktasına doğru gidiyor.”

“Kadıköy’de atıklar kapı kapı toplanıyor”

Tükettiklerimizden arta kalan ancak bir kez daha kullanılamayan atıklar Kadıköy'de çevreyi kirletmeden nerelere atılabilir. Kadıköy Belediyesi bu atıkları nasıl topluyor? Hangi atıklar geri dönüşüyor? Kadıköy Belediyesi Çevre Mühendisi Nihan Ayışık ile konuştuk

● **Seyhan KALKAN VAYİÇ**

Yaşam alanımızda tüketimlerimiz sonucu kullanılmayacak durumda olan her şey atık olarak tanımlanıyor. Bu atıklar nereye atılmalı? Hangi atık geri dönüşüyor? Bitkisel atık yağ neden toplanmalı gibi daha birçok soruyu Kadıköy Belediyesi İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Müdürlüğü Çevre Mühendisi Nihan Ayışık'a sorduk.

Ayışık, Kadıköy'deki atık toplama sistemi hakkında da bilgiler verdi.

• ***Atık derken neden bahsediyoruz? Kaç çeşit atık var?***

Yaşam alanımızda tüketimlerimiz sonucu kullanılmayacak durumda olan her şeye atık deriz. Genel hatlarıyla evlerimizden çıkan atıkları şu şekilde sınıflandırabiliriz:

- evsel atıklar (çöpler)
- geri dönüştürülebilir atıklar (kağıt, karton, metal, plastik)
- cam atıklar (bunlarda geri dönüşüyor)
- atık piller
- elektronik atıklar
- bitkisel atık yağlar
- atık ilaçlar
- tekstil atıklar
- evsel nitelikli tehlikeli atıklar (boya, vernik, tutkal, kir çözücüler, leke temizleyiciler, haşere ilaçları, vb.)

KİRLETEN ÖDER

• ***Bu atıklar nasıl toplanıyor?***

İlçemizde geri dönüştürülebilir atıklar (Kağıt, karton, plastik, metal vb.) kapıdan kapıya toplanmakta. Bu atıklar, 2000 yılından beri Kadıköy’de sokak sokak, kapı kapı toplanıyor. Fakat çevre ajansının kurulması, atık yönetim sisteminde değişiklikler yapılması, kamu ve özel sektör teşvikinin düzenli olmaması, sokak toplayıcılarının desteklenmesi vb. sebeplerle atık toplama, TAT (Toplama Ayırma Tesisleri) firması dediğimiz Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı lisanslı toplama ayırma tesislerinin kapanmasıyla, belediyeler bu çalışmayı kendi imkanları ile yapmak durumunda kaldı. İlçemizde de aynı şekilde TAT firması kapandı. Ambalaj atıkları toplanması işi Kadıköy Belediyesi Temizlik İşleri Müdürlüğü tarafından yapılmaya başlandı. Çevre Kanunu gereğince Atık Yönetim Sistemi “Kirleten öder” prensibine dayanır. Yani atık oluşumuna sebebiyet veren, bu atıkları üreten firmalar üretim kapasiteleri ile orantılı olarak ürettikleri ürünlerin geri dönüştürülmesi ile de yükümlüdür. Bu yükümlülüklerini geri dönüştürülebilir atıkların kaynağından ayrı toplanması, taşınması ve geri dönüşüm tesislerine gönderilebilmesi için gerekli maliyeti karşılayarak öderler. Bu ödemeler artık Türkiye Çevre Ajansı'na gerçekleştirilmekte fakat buradan toplama sistemi maliyetlerini karşılama yönünde bir akış yok. Bu mali problemler, bütçesel sıkıntılar maalesef senelerdir emek harcanarak kurulmuş ve eskiden örnek gösterilen geri dönüşüm sistemlerine zarar vermekte.

• ***Vatandaşlar atıkları atarken nelere dikkat etmeli?***

Neyin nereye atılacağı ile ilgili bir kafa karışıklığı da mevcut. Biz, toplu atık çıkan noktalar, büyük alışveriş merkezleri vb. noktalardan ziyade evsel kaynaklı ambalajları topladığımızdan evlerde bilinçli ayrıştırma yapılmalı. Doğru atıkların geri dönüşüme kazandırılması, ambalaj olmayan malzemelerin toplanmaması gerekmekte. Toplanan ambalajların içerisinde yemek artığı, çay posalarına rastlanmakta, kullanılmış peçete ya da tuvalet kağıtları bile atılıyor. Cam şişeler de ambalaj ama onların poşetlerden ziyade sokaklara dağıtılmış cam kumbaralarda ayrı toplanması gerekiyor. Kadıköy'de oldukça gelişmiş bir cam kumbara sistemimiz var. Evlerimizde özenle ayırdığımız ambalajların gittiği yerde kirlenmesini, çöpe dönüşmesini ve ayrıştırma yapan işçilere zarar vermesini istemiyorsak aşağıdaki kurallara dikkat etmeliyiz:

1- Camlarınızı lütfen cam kumbaralarına atınız, diğer atıklarınızla karıştırmayınız.

2- Üzerinde geri dönüşüm işareti olsa dahi tek kullanımlık bardaklar, minik jelatinler, cips, çikolata paketleri, geri dönüştürülememekte bu atıkları çöpe atabilirsiniz.

3- Lütfen çok yağlı ve yemek bulaşıklı atıklarınızı, yemek artıklarınızı, çay posalarınızı çöpe atınız.

4- Kullanılmış peçeteler, tuvalet kağıtları, köpükten yapılmış ürünleri çöpe atınız.

“ATIK TOPLAMA KUMBARALARI VAR”

Kadıköy’de kağıt, plastik, metal, cam atıklar, tekstil atıklar, bitkisel atık yağlar, atık piller, atık ilaçlar ve elektronik atıklar için atık toplama kumbaraları mevcut. Tüm bu atık toplama noktalarına cevre.kadikoy.bel.tr web adresinden “Atık Noktalarımız” sekmesini tıklayarak ulaşabilir, akıllı telefon uygulamamız “KB Atık Uygulamasını” indirerek harita üzerinden diledikleri atık kumbarasına yol tarifi alabilir. Ayrıca tüm atıkları belediye binamızın bahçesinde yer alan 1. Sınıf Atık Getirme Merkezi'ne getirebilirler. Bitkisel atık yağları 5 lt ve üzerinde ise adreslerinden aldırabilirler. Elektronik atıkları da adreslerinden aldırabilirler.

“TOPRAĞA SIZMA TEHLİKESİ VAR”

• ***Bitkisel atık yağlar neden toplanmalı?***

Bitkisel atık yağ dediğimiz kızartma yağları, lavabo ve kanalizasyona döküldüğünde atık su borularında tıkanmalar ve ciddi sorunlara yol açıyor. Çöpe dökerseniz evsel atık depolama alanlarında toprağa sızma tehlikesi var. Yer altı suları ya da kanalizasyon yoluyla denizlere ulaşan bitkisel atık yağların 1 litresi 1 milyon litre suyu kirletiyor. Bu yüzden kesinlikle tüm atıklardan ayrı olarak toplanmalı. Üstelik biyodizele dönüştürülüyor yani geri dönüşümü mümkün bir atık. Evinizde diğer atıklardan ayrı olarak biriktirdiğiniz bitkisel atık yağları atık yağ bidonlarına atabilir ya da belediyenin bahçesinde bulunan 1. Sınıf Atık Getirme Merkezi'ne getirebilirsiniz. 5 Litre ve üzeri bitkisel yağları ve elektronik atıkları adresinizden aldırabilirsiniz.

• ***Kullanılmayacak ilaçlar ne yapılmalı?***

Kesinlikle çöpe atılmamalı. Kadıköy Belediyesi olarak tüm aile sağlığı merkezlerine (38 noktaya) atık ilaç kutuları yerleştirdik. Bu noktalardaki kutulara atabilirler. Ya da belediye bahçemizdeki atık getirme merkezimize getirebilirler. Sadece evsel kaynaklı ilaçlar toplanıyor.

ATIK KUMBARALARI AKILLI UYGULAMADA

Kadıköy’de bulunan tüm atık kutularına *cevre.kadikoy.bel.tr* web adresinden “Atık Noktalarımız” sekmesini tıklayarak ulaşabilir, akıllı telefon uygulamamız “KB Atık Uygulamasını” indirerek harita üzerinden diledikleri atık kumbarasına yol tarifi alabilirsiniz. Atıklarla ilgili sorularınız için Atık Koordinasyon Merkezi'nin (0216) 414 38 15 numaralı telefonunu ayarabilirsiniz.

Türk pop müziğinin efsane isimlerinden Seyyal Taner'in dünyanın içinde bulunduğu durumu eleştirdiği Elma ve Armut şarkıları arka arkaya dinleyici ile buluştu. Şarkılarının bir şey anlatması, bir derdi olması gerektiğini söyleyen Taner, "Benim için şarkı söylemek çok kolay ama doğru şarkıyı seçmek çok zor" diyor

"ÜLKEME VE DİNLEYİCİME KARŞI KENDİMİ SORUMLU HİSSEDERİM"

● Leyla ALP

Üç kuşağın şarkılarını ezbere bildiği sanatçılardan biri Seyyal Taner. Kendine has tarzı, şarkıları, duruşu, enerjisi ve sesiyle bütün renkleri üzerinde taşıyan ve bütün renkleri yaşayan insanlardan biri. Yakın zamanda dinleyici ile buluşan Elma ve ardından Armut şarkılarıyla ince sitemini eksik etmeyenlerden, doğru bildiğini söylemekten çekinmeyenlerden.

Kadıköy Belediyesi'nin Kalamış Yaz Festivali'nde 30. yılını kutlayan Kardeş Türküler'in konuğu olan Seyyal Taner ile konser öncesi sorularımızı yanıtladı.

● İstanbullular uzun süredir sizi görmüyordu nerelerdeydiniz?

Aslında çok uzakta değilim. Ya Bodrum'dayım ya İstanbul'da. Bazen de yurtdışına gidip geliyorum. Ama müziğin hep içindeyim. Hep proje düşünüyoruz. Belirli bir yere gelmiş sanatçılar olarak söyleyecek lafımıza dikkat etmemiz lazım. Bu yüzden güncel, modası hemen geçecek şarkılar yerine özel söylemleri olan şeyleri yaratmak için biraz zaman ayırdık. Pandemi de bu anlamda bize destek oldu. Neler yapabiliriz diye kafamızı yormaya başladık. Ve Ossi Müzik'ten Hakan Eren'in yapımcılığında arka arkaya Elma ve Armut çıktı. Elma'ya klip çekilip listelere girdikten bir gün sonra deprem oldu. Ne olduğumuzu şaşırdık. Korkunç bir şeyin altında kaldık, ve onun altından kalmak için herkes kolları sıvadı. Hepimiz üzerimize ne düşüyorsa üstlendik. Yeni yeni kendimize gelmeye başladık. Şimdi sahnelere çıkıp seyirciyle buluşmaya başladık.

"NEREYE BAKSAN PROBLEM VAR"

● Son çıkan Elma ve Armut şarkılarınızda mesajlar ve ince eleştiriler var. Bu şarkılar nasıl çıktı?

Türkiye'nin son derece ciddi problemleri var. Su, ekonomi, hayvan hakları, toprak, genç, kadın… Nereye baksan problem var. Dolayısıyla içeriğinde bütün bunları subliminal mesajlar vererek dikkat çekmek istedik. Zannediyorum biraz başarılı olduk.

● Peki çevrenizden Seyyal ne yapıyorsun. Başını derde sokarsın diyen olmadı mı?

Yo hayır. Başımın derde gireceği bir laf etmiyorum ki. Herkesin söylemesi gereken bir şey söylüyorum. İkisi de çok düzgün çalışmalar.

● Benim en çok sevdiğim şarkınız Leyla. Sizin şarkılarınızdan en çok sevdiğiniz hangisi?

Onlar benim çocuklarım gibi. İnsan çocuklarını ayıramıyor. Hepsinin çok farklı dilleri ve farklı söylemleri var.

Kadınlar da şarkılarınızda çok önemli yer tutuyor

Evet çok önemli. Ben küçük yaşta ünlendim. Müzik sektöründe çok önemli bir noktaya geldiğim zaman daha henüz bir şeylerin pek farkında değilim ama yazılan sözler beni çok çekiyordu. Mesela Son Verdim Kalbimin İşine kadına hitap eden bir şarkıdır. Devamında Kalbimi Affettim de öyledir. Naciye. Daha pek çok şarkı da öyle. Ben aman illa da şu olsun demedim ama benim içimi o kadar iyi tahlil eden, müzik yapan arkadaşlarımla çalışmışım ki o tahlillerin sonucunda birbirini besleyen, birbiriyle ilintili şarkılar ortaya çıktı.

"BOŞ LAF ETMEK İSTEMİYORUM"

● Siz de mutlaka bunu ben söylerim, söyleyemem demişsinizdir.

Tabii ki. Çok seçiciyim. Benim için şarkı söylemek çok kolay ama doğru şarkıyı seçmek çok zor. Hakan'la da bu konuda çok çekişiriz, bana bir sürü şarkı yönlendirir; bu benim ağzıma yakışmaz, bu benim fikrimi anlatmıyor, bu benim gönlüme sinmedi derim. Dinleyicimin benden duyması gereken şeyler var. Dinleyicim benden kafiyeleri tutsun diye yazılmış şarkılar dinlemek istemez. Söylemek istediğim şeylerin bir mesajı olmalı, bir şey anlatmalı. Boş laf etmek istemiyorum. Seçiciliğim orada çok devreye giriyor.

● Siz bu ülkenin en özgün sanatçılarından birisiniz. Fakat hiçbir zaman hanım hanımcık bir sanatçı olmadınız, fakat aileden biri oldunuz. Bu nasıl oldu?

Çok şükür ne güzel söylüyorsun. (Gülüyor) Rabbim bana böyle bir görev vermiş. Hem böyle bir fırlama tarafım var, hem bohem bir duruşum var, ama aynı zamanda çok dominant bir aileci tarafım var. Yani hem anaç, hem abla, hem arkadaş, hem yoldaş olabilen bir karakterim. Bu galiba Tanrı'nın bana verdiği bir lütuf. Farkında olmadan küçük yaşta doğruyu seçmeye çok özen göstermişim. Bana yakışanın aynı zamanda beni dinleyenlere yakışıyor olması lazım. Bana yakışmıyorsa, benim dinleyicime de yakışmıyordur. Bana yakışmayan bir şeyi söylemem, bana yakışmayan bir şeyi yapmam. Benim gönlümün huzurlu olması lazım, başımı yastığımda huzurlu yatmam lazım. Bunun için de doğru mesaj, doğru şarkı, doğru kıyafet hepsine dikkat ederim.

TİNA TURNER İLE DÜNYA TURNESİ

● Peki keşke yapmasaydım dediğiniz bir şey oldu mu?

Yok. Keşke yapmasaydım değil de keşke yapsaydım dediğim Tina Turner ile dünya turnesi oldu.

● Öyle bir şansınız var mıydı?

Tabii vardı. 1981 ya da 1982 Frankurt konserinde bizi tanıştırdılar. Çok mutlu oldu. Birlikte Proud Mary"yi söyledik. Beni çok beğendi ve dünya turnesine çıkarken grubunda olmamı istedi. Ama Türkiye'de o kadar zirve noktasındayım ki, her yerde konser anlaşmaları yapılmış, turneler var, geri dönüşü mümkün olmayan bir yol. Bugünkü gibi teknoloji de yoktu. Maalesef bu fırsatı kaçırdım. O benim bir yaramdır. Allah rahmet eylesin, onu da anmış olalım.

● Türkiye birçok ilki sizde gördü Türkiye'de ilk rock grubunu kuran kadın sizsiniz son şarkınız Armut'ta da yapay zeka ile klip yaptınız. Nereden aklınıza geldi?

Hakan Bey'in fikriydi. Benim birlikte çalıştığım insanlar da benimle aynı frekansta düşünüyor. Bu kadın farklı, farklı bir şeyler yapmak lazım diyor. Özellikle benim jenerasyonum kendi kulvarında çok iddialı ve çok güzel şeyler yapan bir jenerasyon. Hepsi çok can arkadaşlarım, hepsini çok başarılı buluyorum ama benim kulvarım çok farklıydı. Dans eden, dansçıları olan, kostümleri özel çalışılan, grupla sahneye çıkan bir sanatçıydım. Çok zor işlerin altından kalktık. Nasıl kalktık onu da onu bilmiyorum. Bugün olsa aynı yolları yürür müyüm bilmiyorum. (Gülüyor).

● Yürür müsünüz?

Yürürüm. Ben ülkeme ve dinleyicime karşı kendimi hep sorumlu hissederim. Onları bir adım daha ileriye götürmek, seviyesini bir adım daha çıkarmak için kendimi hep zorlamışımdır. Dolayısıyla bugün olsa gene yapardım.

● Seyyal Taner müzik yapmasaydı ne yapardı?

Herhalde öğretmen olurdum. Çocukken aklımda bir öğretmenlik vardı bir de hariciyecilik vardı.

● Bu akşam Kardeş Türküler'in 30. Yıl konserinde birlikte sahneye çıkacaksınız. Neler söylemek istersiniz?

Onları kutluyorum, kutsuyorum. Çok seviyorum. Çünkü ülkemizin halklarının aslında kardeş olduğunu müzik yoluyla hatırlatan bir grup. Bu benim çok hoşuma gidiyor. Onlarla birlikte kardeş olduğumuzu bir kez daha hatırlıyoruz. Bu konser için de Kadıköy Belediyesi'ne ve çalışanlarına çok teşekkür ediyorum. Kalamış'ta bu parkın varlığı bir lütuf. Burası muhteşem bir yer. Burada olmaktan çok mutluyum. Özellikle Kardeş Türküler'le olmaktan çok mutluyum. Burada bir kardeşlik müzikli oluyor. Bu muhteşem parkın içinde hepimizin kardeş olduğunu hatırladığımız bir muhteşem coğrafyayı görüyoruz. Onun için buraya gelenlere çok teşekkür ediyorum. Keşke bu tür etkinlikler başka yerlerde de olsa. Başka belediyelerin de özellikle kadınlara yönelik konserler hatta matineler düzenlemesini çok isterim. Buradan sizin vasıtasınızla bunu da iletmiş olayım.

KADIKÖY ÇOK ÖZEL BİR YER

● Kadıköy ile nasıl bağlarınız var?

Kadıköy benim için çok özel. Burası İstanbul'un hatta Türkiye'nin gözbebeği bir ilçe. İstanbul deyince birtakım köyler var. Bakırköy, Kadıköy onlar bizim medarı iftiharlarımız. Adı köy ama en yüksek düzeyde metropolü yaşayan mıntıkalar. Buradaki genç nüfus, buradaki insan kalitesi ve kalibresi çok yüksek. Dolayısıyla Kadıköy bizim için çok özel. Kalbimizde özel bir yeri var. Kadıköyü ve Kadıköylüleri çok seviyorum.

ÖZKAN UĞUR'A VEDA

Konsere çıkmadan önce MFÖ grubunun üyelerinden sanatçı Özkan Uğur'un hayatını kaybettiği haberini alan Seyyal Taner uzun yıllara dayanan arkadaşlıklarını şu sözlerle anlattı: Bugün çok büyük bir üzüntü yaşıyoruz. Camiamızın, hepimizin başı sağ olsun. Özkan'ımızı çok genç yaşta kaybettik. 1978-79 yıllarında gazinolarda MFÖ ile birlikte sahneye çıktık. Alaturka konser salonlarında rock konserleri verirdik. Birlikte çok sahne paylaştık, yol aldık. Benim için hepsi çok özel insanlardır.

KARDEŞ TÜRKÜLER 30 YAŞINDA

Karadeniz'den Balkanlara, Mezopotamya'dan Kafkaslara, şarkılarını ve danslarını barış ve kardeşlik için icra eden Kardeş Türküler 30. Yılını Kadıköy'de Kalamış Yaz Festivali'nde kutladı. Konser öncesi Feryal Öney ve Vedat Yıldırım'dan 30. Yıla dair duygularını aldık.

● **FERYAL ÖNEY:** Aslında biz 30. Yılımızı büyük kutlamalar yaparak geçirmeyi düşünüyorduk. Ama yaşadığımız coğrafya hem afetler coğrafyası ve insan yaşamının değerli olmadığı bir coğrafya. Depremden sonra içimize döndük ve 30. yılı kutlamayalım, izleyicimizle yaşayalım dedik. 3 Mayıs'ta Cemal Reşit Rey salonunda bir konserimiz olmuştu. Bugün bayağı şenlikli olacak. Kadıköy'ün enerjisi, havası, seyircisi, ortamı gerçekten çok güzel. Bize çok iyi geliyor.

● 30 yılın sırrı ne?

30 yılın sırrı sanırım içeriğinde. İçimize insanlar geliyor, gidiyor. Çünkü hayat şartları değişiyor, ama Kardeş Türküler cümlesi, hala birlikte yaşama umudunu, inadını, cesaretini, taleplerini barındırıyor. Kardeş Türküler projesi sadece sahnede olanlarıyla değil seyircisiyle, mutfağında olanlarıyla geniş bir proje. Hem çok zevkli, çok renkli bir proje hem de cümleleri çok güzel bir proje. Umuyoruz ki bizden sonra da farklı soundlarda Kardeş Türküler projeleri devam eder.

● **VEDAT YILDIRIM:** Kardeş Türküler'in 30 yılı Türkiye'nin ekonomik, siyasi, kültürel dönüşümlerinin yaşandığı dönemi kapsıyor. Memleket bir yere geldi, biz de kendimizce memleketteki adalet için, barış ortamı için müzik dilinde cevaplar üretmeye çalışıyoruz.

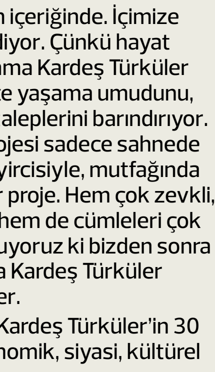

● Kadıköy'de sahne almak nasıl bir duygu?

Kadıköy kültürel olarak rahat bir yer. Keşke bütün memlekette bu tür ortamlar yaşansa. Bizde Kardeş Türküler olarak her yere gidemiyoruz. Bizimle çok kültürlülük meselesini, paylaşan, değer veren belediyelerle birlikte olmayı çok istiyoruz. Kadıköy Belediyesi'ne halkların çok kültürlülüğünü sahiplendiği için çok teşekkür ediyoruz.

GazeteKadıköy
Haftalık süreli yerel gazete

Kadıköy Belediyesi ve Kadıköylüler adına Sahibi Kadıköy Belediye Başkanı
Av. Şerdil Dara ODABAŞI

YAYIN KURULU
Dinç ÇOBAN, Serkan TAŞKENT, Leyla ALP

Genel Yayın Yönetmeni
Yüksel KOÇ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Serkan TAŞKENT

Sayfa Tasarımı
Sinem HAMARAT - Tuncay TAPAR

Haber Merkezi
Gökçe UYGUN - Erhan DEMİRTAŞ

Reklam Servisi
Özge ÖZVEREN MUSLU

Reklam: (216) 345 82 02

Adres: Hasanpaşa Mahallesi Sarayardı Caddesi Khalkedon İş Merkezi No: 98 Kadıköy
Tel: (216) 348 70 60
İlan/Reklam: (216) 345 82 02

www.gazetekadikoy.com.tr
www.facebook.com/gazetekadikoy
www.twitter.com/gazetekadikoy
E-posta: gazetekadikoy@gmail.com
Dağıtım: Mehmet Gündoğdu (0532) 727 01 07

Baskı: İhlas Gazetecilik A.Ş. Merkez Mah. 29 Ekim Cad. İhlas Plaza No:11 A/21 Yenibosna / İSTANBUL Tel: (212) 454 30 00

Gazetemizde yayınlanan yazıların yasal sorumluluğu yazı sahibine aittir.

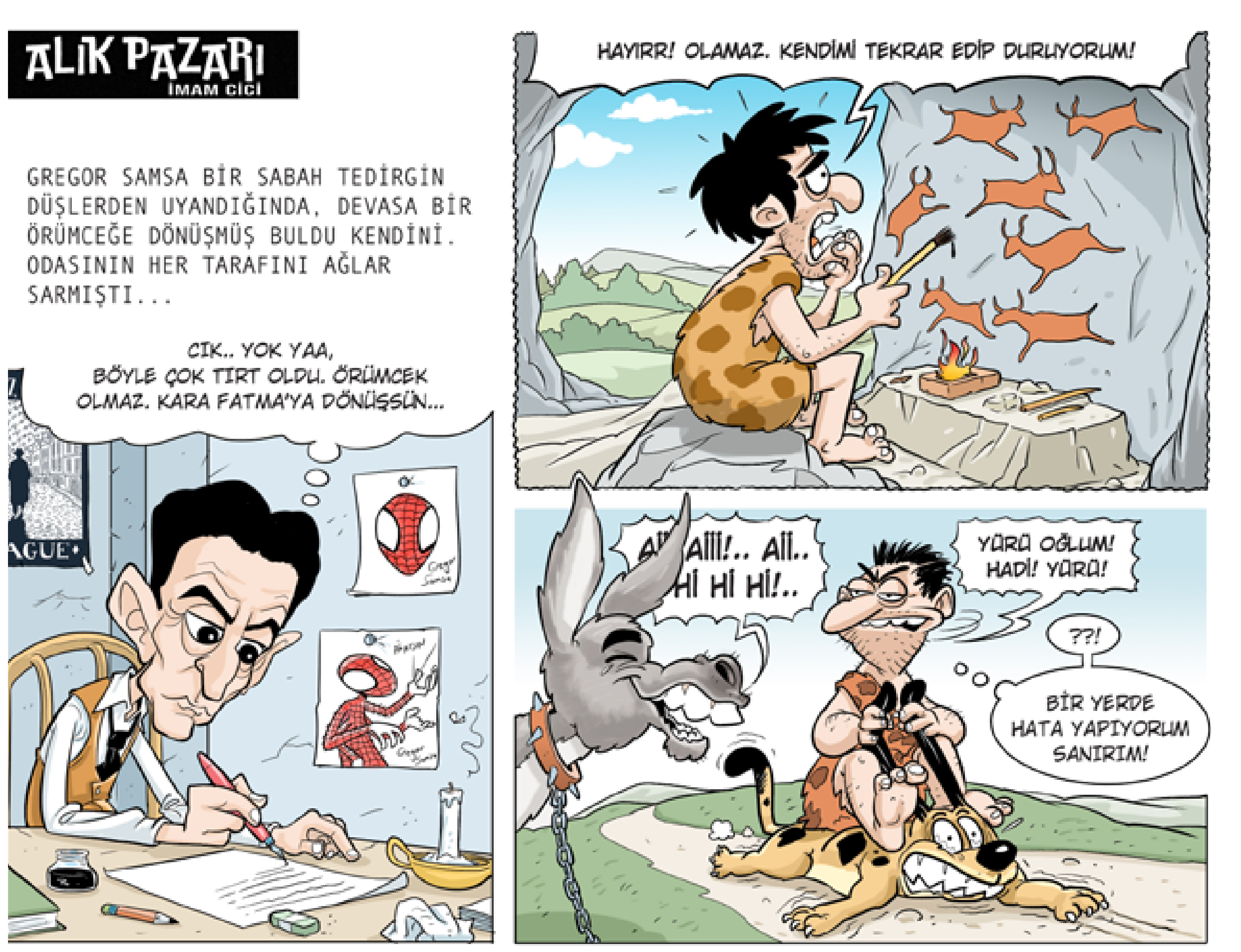

Hiçbir şey imkânsız değil

MURAT BEŞER
muratbeser@muratbeser.com

1993 yılında bir konser çılgınlığı yaşanmış, yıllardır hayranı olduğu dünya yıldızlarını canlı canlı sahnede izleme fırsatı yakalamıştı bizim kuşak. Memleket ilk kez bu sayede yüksek prodüksiyonun ne olduğunu görmüş, stadyum konserleriyle tanışmış; hayal denilen şeylerin nasıl gerçeğe dönüştüğüne tanık olmuştu. O yaz Michael Jackson, Madonna, Metallica, Bon Jovi, Guns'nRoses, Sting, Scorpions ve Elton John birbirinin peşi sıra bu ülkenin müzikseverlerinin huzurunda görücüye çıkmışlardı.

İmkânsız denen bu işlerin arkasında, her konser öncesi televizyonda haberlere, eğlence programlarına çıkarak sanatçısını ve prodüksiyonunu takdim eden sevimli bir adam vardı. Gür saçlarının arasına kırlar serpiştirilmiş, zeki bakışlı bir adamdı. Enteresan bir konuşması vardı; bazen iki kelimeyi birbiriyle buluşturuyor, bazen de sesli harfleri ezerek ve uzatarak onlara müstehzi bir anlam katıyordu. Arada bir gözlerini kırparak da konuşmasına mola veriyor, farklı bir anlam kazandırıyordu. Bu durum kendisini olduğundan daha da şirin yapıyordu.

Ahmet San

Bu konserlerle eğlence dünyasının öncülerinden biri haline gelmişti. Dünyanın en büyük sanatçı, organizatör, menajer ve ajanslarıyla irtibat halindeydi; onların da Türkiye'de tanıdıkları ve muhatap oldukları isim oydu. O günlerin ardından büyük organizasyonlar onun adıyla özdeşleşmişti adeta, getiremeyeceği isim yoktu. Hatta şakayla karışık bir motto bile türetmişlerdi hakkında:

– "Türkiye'ye komünizm gelecekse, onu da Ahmet San getirir!"

***

Ahmet San'ın zirvesi 1993 yazı olabilir ama öncesi ve sonrasıyla da dolu dolu. Memleketin kültür ve eğlence hayatının yarım asrına damga vuran hikâyesini San şimdi bir kitapta topladı: "San – Hiçbir Şey İmkânsız Değildir" Destek Yayınları'ndan çıktı.

Evet, dile kolay tam yarım asırdır sayısız büyük organizasyonun altında San'ın imzası var. Örneğin Jean-Françis Michael, Al Bano, LaToya Jackson, Julio Iglesias, Tina Turner, 3 Tenors (Placido Domingo-Jose Carreras-Luciano Pavarotti), Liza Minelli, Rolling Stones, Ricky Martin buralara San'ın mahir çabalarıyla ayak bastı. Sadece müzik değil, futboldan politikaya, modadan sinemaya kadar pek çok farklı dünyaya el atmış birisi San. Örneğin Anthony Delon, Brigitte Nielsen, Kelly Rutherford, Shirley McCaine, Kevin Costner, Jean-Claude Van Damme'ı da ikna etmek ve muhtelif organizasyonlara getirmek de onun marifetiydi.

Ahmet San bitmek tükenmek bilmeyen coşkusu, enerjisi ve heyecanıyla, Türkiye'nin eski Türkiye olduğu zamanlarda parmak ısırtan organizasyonlara imza atarak ismini bir marka haline getirmişti. Belleğimizde pek çok kötü anıyı barındıran doksanlı yılların almanağındaki belki de nadir güzelliklere katkı koyan isimlerden biriydi. O güne değin pek rastlanmamış cinsten cesaret dolu bir vizyonun sahibiydi. Yaptığı işlerin sıfatlarının listesi o kadar uzun ki; organizatörlük, (Çeşme'de kulüp, İstanbul'da gazino ve konser salonu gibi) eğlence ve gösteri merkezi yatırımcılığı-işletmeciliği, (Kenan Doğulu, Burak Kut, Tarkan, Sezen Aksu, Sertab Erener, Mustafa Sandal gibi majör isimlere) menajerlik... Üstelik bölük pörçük değildi, el attığı bu işlerin tamamında ciddi de bir istikrar sağlamıştı.

***

San kitabında bu vizyonu, cesareti ve girişimci ruhu nasıl geliştirdiğini anlatıyor. Hangi yollardan geçtiğini, kimlerle çalıştığını kâh eğlenceli, kâh hüzünlü anekdotlarla dile getiriyor. İnanan, hayal eden ve o hayalin peşinden koşmaktan vazgeçmeyen bir adamın hikayesini anlatıyor. "San – Hiçbir Şey İmkânsız Değildir" adlı kitapta 1973'ten başlayıp günümüze kadar uzanan baş döndürücü bir hayat hikayesi var. Bu sadece bir hayat hikayesi de değil, aynı zamanda ders kitabı babından bir içeriğe de sahip. Çünkü bu kitap bir başka bakış açısıyla okunduğunda yetmişli yıllardan bu yana kültür ve eğlence hayatımızın tarihindeki bazı noktalara ışık tutuyor. San kendi hayatı üzerinden bir manada kültürel sermaye ile sosyal sermayenin nasıl, ne şekilde ve nerelerde buluştuğunun ipuçlarını veriyor. Örneğin Galatasaray Lisesi mezunu olmasının, Paris Sorbonne'da okumasının, Erol Simavi, Asil Nadir, Ahmet Ertegün, Turgut Özal, Mesut Yılmaz gibi döneminin etkili figürleriyle yakınlığının, hayatındaki ehemmiyetini vurgulayarak tarihsel aktörlerin geldiği sınıfla kurduğu sosyal ve ekonomik dayanışma ağlarının deşifrelerini sunuyor.

Kitap hakkında son bir not: San çok fazla özlü ve damıtılmış söz alıntısı yapıyor. Oysa buna hiç ihtiyacı yok, zira hayatı yeterince orijinal ve renkli. Ahmet San'ın hayatını ve düşüncelerini izah etmek için alıntı yapılacak tek yer yine onun hayatı.

Kadıköy, gece ve bir şarkı...

"Kadıköy'de Bir Gece" isimli İngilizce şarkının yaratıcısı, İzmirli genç bağımsız müzisyen Ezgi Tekin, "Benim bir müzisyen olarak hayallerimin önemi yok. Hayal kurmak için gelecekte aç susuz kalmaktan korkmamak gerek." dedi.

(Fotoğraflar: Düğme Film)

● **Gökçe UYGUN**

Geçtiğimiz günlerde bir melodiye denk geldim sosyal medyada. Kulak kabarttım. Şarkının adı "A Night in Kadıköy". İlçenin kültür sanat muhabiri olarak derhal dikkatimi celbetti. Sordum soruşturdum, Ezgi Tekin'e ulaştım. Kendisi bu şarkının yaratıcısı. 90 İzmir doğumlu genç bir müzisyen. 'Kesinlikle Kadıköylüdür' diyen iç sesimin yönlendirmesiyle Tekin'e mesaj attım.

Hikayenin gerisi röportajımızda.

● **Müziğe nasıl başladınız? Bu işin okulunu okudunuz mu?**

İzmir Devlet Senfoni Orkestrası Çocuk Korosu'nda başladım. 2004'te Işılay Saygın Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi'nin müzik bölümüne kabul edildim. Burada piyanoyu ilerlettim, keman öğrendim. Mezun olduğum yıl 2008'de Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı Kompozisyon Sanat Dalı'na kabul edildim. Kompozisyon okuduğum için mutluyum, fakat burası benim için doğru yer değilmiş. 2016'da mezun olduğumda artık bir enkazdım. Akademik kariyer yapmaktan çok daha önemli önceliklerim vardı, sabah uyanıp kendime kahvaltı hazırlayıp birkaç satır kitap okuyabilecek duruma gelebilmek gibi mesela. Müzik yapabilmek, müzikten para kazanabilmek için farklı alanlar aramaya başladım. Kapısından içeri girmeyeceğim mekanlarda, küfür gibi ücretler alarak çaldım. Bir yandan aşağılayıcı, bir yandan da öğretici oldu. Para kazanabilmek için liseden sonra 18 yıl ara verdiğim kemana dönmek zorunda kaldım. Akustik gitar ve lir arp aldım. Ukuleleyi zaten çalıyordum. Elime tesadüfen İzmir'de yaşayan santur yapımcısı Ozan Özdemir'in tasarımı olan, Afgan rebabı ve bağlama/cura melezi, "curabab" isimli bir enstrüman geçti, onu çalmaya başladım. Halk müziği, Balkan müziği, Sefarad müziği, Kürt müziği, rock müzik yaptım. "Türkü bar" tabir edilen, çoğunlukla sol görüşlü insanların geldiği, Türk, Kürt ve Ermeni müziklerinin çalındığı mekanlarda edindiğim deneyimle, Kürtçe halk şarkılarını soprano Pervin Chakar'ın siparişi üzerine soprano ve piyano için düzenledim. Bu düzenlemeler hala yurtdışında seslendiriliyor.

Ezgi Tekin

● **Bir yandan da tasarımcılık yapıyorsunuz. Biri hobi diğeri meslek mi?**

Kendime tasarımcı diyemem. Doğal taşlar, parfümler, gerçek suç hikayeleri gibi ilgisiz konularda saatlerce konuşabiliyorum. Saatlerce konuşabildiğim bir şeyden para kazanmak için doğal taş takılarımı ürettiğim e-ticaret projem olan Sarasvati Crystals'ı kurdum. Doğal taşların özelliklerini biliyorum, fakat şifacılık gibi iddialarım yok. İşlerimin güzel ve estetik görünmesi dışında bir amacım yok.

● **Kadıköy ile bağınız ne? Kadıköy şarkısı nasıl bir hissiyattan doğdu?**

Doğma büyüme İzmirliyim. 12 yıl Ankara'da tek başıma yaşadım, orayı çok severdim. Pandemiden sonra ailemin yanına İzmir'e döndüm. Öğrencilik yıllarımda her yıl Süreyya Operası'ndaki Sesin Yolculuğu Festivali'ne gelirdik. Şarkıdaki hikaye, geçen yıl Moda Sahnesi'nde eski grubumla çaldığım bir konser öncesi, yakınlarda rastgele oturduğum bir kahvecide başladı.

"İLK ELEKTRONİK MÜZİK ÇALIŞMALARIMDAN"

● **Kadıköy'de Bir Gece, nasıl bir eser sizce?**

İlk elektronik müzik çalışmalarımdan. Benim Şehrim Benim Sesim albümündeki "Karataş Basmane", bu alanda yaptığım ilk çalışma. Diğeri "Salimli Aleh ya da Bir Devlet Yıkıldı" isimli şarkı. Üçüncüsü ise "A Night in Kadıköy". Tamamen kendimi denemek için yaptığım bir şarkı. "We had sex / My hands bleed" (Seviştik, ellerim kanadı) gibi dizeler yazmanın de beni kültürel kodlar sebebiyle zorladığını söylemem lazım. Deneyimin kendisi sorun değil benim için, o konuda şarkı yazmak sorun. İzmir'de büyüseniz de bu böyle maalesef.

● **İngilizce sözlü ilk şarkınız. Neden bu dili tercih ettiniz?**

İngilizce söz yazabiliyor muyum acaba diye başladım ve sonuç bu oldu. Beğendiğim yerler var, emin olmadığım yerler var.

● **"Benden duymaya alışkın olduğunuz tarzda bir iş olmadığından biraz korkuyorum" diyorsunuz. Sizden duymaya alışık olunan nedir ki?**

Dinleyicilerim beni tüm enstrümanlarını kendim çaldığım, kendim söylediğim, düzenlemelerini kendim yaptığım, evde kendim kaydettiğim, Türkçe, Ermenice, Ladino ve Rumca halk şarkıları için takip ediyorlar, elektronik müzik yaptığım için değil. Elbette bu beni başka türlerde müzik yapmaktan alıkoyamaz.

● **Klip düşünüyor musunuz? Belki Kadıköy'de, bir gecede?**

Klip çekme imkanım yok. Keşke olsa.

● **"Bağımsız bir müzisyen olarak karakterimi kaybetmeden sesimi duyurabilmek için o kadar çok uğraştım ve o kadar az sonuç alabildim ki…" diye bir serzenişiniz var. Bağımsız müzisyen olmak neden zor?**

Müzik öğretmenliğinden başka pek bir seçeneğimiz yok. Hem ülkenin koşulları, hem de çalışma koşullarımız sebebiyle üretime devam etmek ve sadece öğretmen olmak ve parasız kalıp imkanlar elverdiğince üretime devam etmek arasında seçim yapmak zorunda kalıyoruz genellikle.

● **Bundan sonrası için müzik yaşamınızda yapmak istedikleriniz neler?**

Benim bir müzisyen olarak isteklerimin ve hayallerimin hiçbir önemi yok. Hayal kurmak için gelecekte aç susuz kalmaktan korkmamak gerek.

Hayal kırıklıklarından doğan bir şarkı: Kül

"Son" grubunun ilk teklisi "Kül", geçtiğimiz günlerde yayınlandı. Grup üyeleri, müzikle olan bağlarını ve gelecek hedeflerini gazetemize anlattı

● **Simge KANSU**

Çocukluk yıllarından beri müzikle iç içe büyüyen Eylül Türköz, Özgür Özdemir ve Barbaros Elden "Son" adını verdikleri gruplarıyla ilk parçalarını çıkardı. "Kül" isimli parçayı geçtiğimiz günlerde dinleyiciler ile buluşturan grup, önümüzdeki süreçte 3 parçalık bir EP yayınlamayı planlıyor.

LİSE DOSTLUĞU MÜZİK GRUBUNA DÖNÜŞTÜ

Grubun vokalisti Eylül Türköz, "Hepimiz aslında aynı liseden arkadaşız. Okulda bulunan müzik odasında tanıştık. Müzik en başından beri bizi buluşturan ana unsur oldu diyebiliriz" dedi. Grubun davulcusu Özgür Özdemir, "Lise zamanlarından Barbaros ile birkaç kez cover grupları kurup sahne almıştık ancak hiçbiri kalıcı olmadı. Pandemi zamanında bir kere daha grup kurma fikrini ortaya attık. Eylül aramıza dahil olunca 2021 yılında Son grubunu kurmuş olduk. Bu Son umarım bizim için güzel ve müzikli günlerin başlangıcı olur. Grubun elektro bas gitaristi Barbaros Elden ise, "Müziğe yatkın olduğumuz için gösterilerde ve törenlerde müzik yapıyorduk fakat grup kurup sahneye çıkmayı hiç düşünmemiştik" şeklinde konuştu.

Müzik tutkusunu ailesinden aldığını dile getiren Türköz, "Ailem müzisyen olduğu için ister istemez müziğin içine doğdum. Evde her yerde enstrüman varken müzikle ilgilenmemem imkansızdı" dedi ve şöyle devam etti: Bundan sonraki süreç için uzak gelecekten çok yakın geleceği düşünüyoruz. İçimize sinen şarkılar yapmak en öncelikli hedefimiz."

Kül parçasının bestecisi de olan Türköz, "Bu şarkıyı üniversitedeyken yaşadığım bir kalp kırıklığı sonrasında yazmıştım. 4-5 senelik bir geçmişi var bu şarkının. O zamanlardan beri yakın çevrem bu şarkıyı bilir ama bu şarkı ile çıkış yapmayı şahsen beklemiyordum" dedi.

"Müzikle tanışmam annemin bana 12 yaşımdayken hediye etti klasik gitar ile başladı" diyen Barbaros Elden, "İnternetten klasik gitar derslerini izlemeye başlamıştım. Çalmayı öğrendikçe ve müzik kültürüm genişledikçe Slipknot ile beraber metal müzikle tanıştım. Klasik gitardan bir metal soundu elde edemediğimde ise bir elektro gitar ve amfi aldım" ifadelerini kullandı.

"NE ÇALACAĞIMIZ HAKKINDA FİKRİMİZ YOKTU"

Müziğin çocukluğundan beri hayatının bir parçası olduğunu söyleyen Özgür Özdemir, "Bu grubu ilk kurduğumuzda ne çalacağımız hakkında bir fikrimiz yoktu. Cover grubu mu olacağız yoksa kendi parçalarımızı yapacağız tam emin değildik. Pandemi zamanı olması nedeniyle bir araya gelmemiz çok zor olacaktı dolayısıyla kendi bestelerimizi yapma kararı aldık" dedi.

"DAHA İYİSİNİ YAPMAYA ÇALIŞACAĞIZ"

Grubun gelecek hedeflerinden de bahseden Özdemir, "Yeni şarkılar için çalışmalarımız sürüyor. İlk çıkardığımız şarkının üstüne koyarak ve ilk çıkardığımız şarkı için yapılan olumlu olumsuz eleştirileri cebimize koyarak daha iyisini yapmaya çalışacağız. Şu an için 3 parça üstüne çalışıyoruz bunların üçünü bir EP olarak en kısa sürede yayınlayacağız" şeklinde konuştu.

“Kızamık vakaları artışta”

● Deniz Şimal TAŞAN

Sağlık Bakanlığı ile TTB arasında kızamıkta vaka artışı tartışması yaşanıyor. TTB, kızamıkta artan vakalara dikkat çekerek 13 yıl sonra ölüm endişesi taşıdığını açıkladı. Kızamık hastalığından ölüm olmadığını söyleyen Sağlık Bakanlığı, vakalarda artış olduğunu ise kabul etti

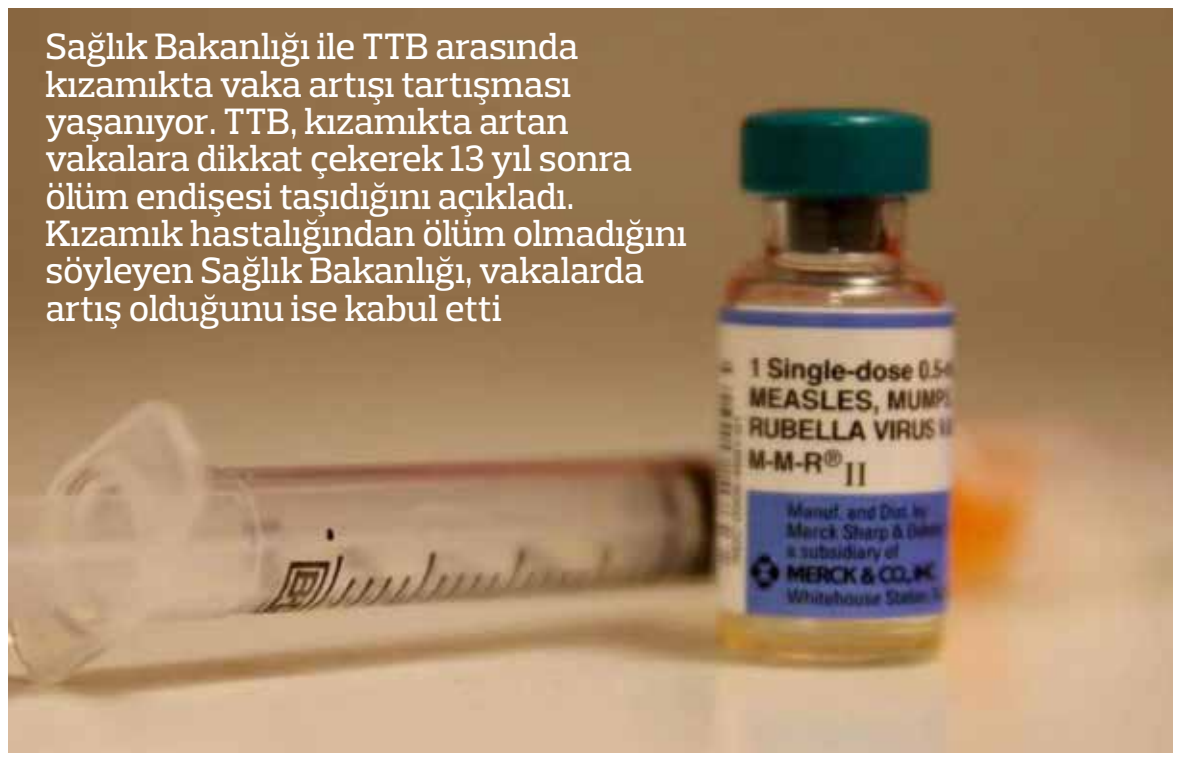

Geçtiğimiz haftalarda Türk Tabipler Birliği (TTB) kızamık salgını hakkında “Bugün içinde bulunduğumuz durum ise son kızamık ölümü vakasından 13 yıl sonra ölümlerin başladığı kaygısıdır” ifadeleriyle basın açıklamasında bulunmuştu. Sağlık Bakanı Fahrettin Koca ise sosyal medya hesabında, Türkiye’de kızamığa bağlı herhangi bir ölümün söz konusu olmadığını ve aşı reddi sayısının azaldığını açıklamıştı.

Türk Tabipler Birliği geçtiğimiz hafta yaptığı yeni açıklamada vaka artışlarına dikkat çekerek ölüm endişesini dile getirdi. Vakalarda bir artış olduğunu kabul eden bakanlık, bu vakaların yüzde 86’sının İstanbul’da yaşandığını kaydetti.

Türk Tabipler Birliği 13 yıl sonra ölüm endişesi dile getirdiği, bakanlığın ölüm olmadığına yönelik açıklama yaptığı sırada Türk Tabipler Birliği ile görüştük. TTB, vaka sayısına göre kızamık salgınının geri döndüğü görüşünde.

“KIZAMIK SALGINI GERİ DÖNDÜ”

TTB Aile Hekimliği Kolu Başkanı Doktor Emrah Kırımlı, “Türkiye’den bildirilen kızamık vakaların sayılarına göre, kızamık salgını geri döndü diyebiliriz” şeklinde konuştu. Kızamık salgınının dikkat edilmesi gereken bir boyuta ulaştığını kaydeden Kırımlı, “Eskiden bildirilen vaka sayıları 0 ila 100 arasındaydı, 2013’te Balkanlar’dan gelen vakalar ile sayıda artış oldu ama sonra görmedik. 2022 yılında 140’a yakın vaka vardı, bu yıl ise 10 kat artarak ilk dört ayda bin 400 civarı vaka kaydedildi” dedi.

“AŞI İLE ÖNLENEBİLEN BİR HASTALIKTA ÖLÜM OLMAMALI”

Kırımlı “Bu aşı ile önlenebilen bir hastalık. Biz ekonomisi ve sağlık sistemi gelişmiş bir ülke olduğumuzu iddia ediyoruz, aşı ile önlenebilen bir hastalıkta ölüm olmamalı. 2023 yılında Türkiye için utanç verici bir durum, kızamığın ölüm sebebi olması kabul edilebilir bir şey değil” şeklinde konuştu.

YETİŞKİNLERDE KIZAMIK TEHLİKESİ

Kırımlı sözlerine şöyle devam etti: “Kızamığın şu anki durumu, salgın hastalık tanımına uyuyor. Bu bir bulaşıcı hastalık, tedavisi yok. Biz hastalığı atlatmak için destek tedavisi sağlıyoruz. Dediğim gibi bu aşı ile önlenebilen bir hastalık. Çocuklarda olduğu gibi yetişkinlerde de kızamığa yakalananlar var, yakın zamanda çevrenizde de yetişkinlerin kızamık olduğunu duyacaksınız”.

9’UNCU AYDA EK KIZAMIK AŞISI

Çocukların 1 ve 4 yaşında 2 doz olmak üzere kızamık aşısı olduğunu belirten Kırımlı, bir yaş altındaki bebeklerin kızamık aşısı olan annelerinden emdikleri süt yolu ile bağışıklık kazandığını söyledi. Bebeklerde ek gıda kullanımıyla, 6 ve 12 aylık bebeklerin de riskli gruba girdiğini ifade eden Kırımlı, Sağlık Bakanlığı tarafından 9’uncu ayda ek kızamık aşısı konularak, riskli aşı grubuna alındıklarını belirtti.

AŞI KARŞITLIĞI

Kırımlı “Aşı karşıtlığı bir gerçek, tereddüttü olan aileler bizlere soruyor, aşı hakkında bilgileniyorlar ve yaptırıyorlar. Ama aşı karşıtı söylemler için, Sağlık Bakanlığı herhangi bir açıklama yapmıyor, bu konu mahkemeye taşındığında ise ifade özgürlüğü cevabı ile karşılaşıyoruz” dedi. Eskiden çocuklarına aşı yaptırmayanları Sağlık Bakanlığı’na bildirdiklerini aktaran Kırımlı, “Aşı reddini bildirmek zorunda değiliz, hiçbir yerde resmi kaydı olmuyor. Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, Performans İtiraz Formu’nda azalma olduğunu söylemişti ama gerçeğin tamamı o değil, çünkü aşı reddi durumunda formun doldurulmasına gerek yok” şeklinde konuştu.

Dr. Emrah Kırımlı

Aşısız kişilerin toplum sağlığına tehdit oluşturduğunu ve böylece aşılı kişilerin de risk altında girdiğini belirten Kırımlı, “Aşı kişinin kararına bağlı, yapılmadığında herhangi bir yaptırım yok” dedi. Kovid dönemiyle birlikte artık okullarda 2’inci doz kızamık aşısının yapılmadığını açıklayan Kırımlı, aşının artık Aile Sağlığı Merkezleri’nde yapıldığını söyledi.

DÜZENSİZ GÖÇ

Düzensiz göçün de kızamık salgınının sonuçlarından biri olduğunu dile getiren Kırımlı, “Yurtdışına giderken aşı kartı gerekiyor, ama bu prosedür Türkiye’de yok, ülkeye girerken ‘sağlıklıyım ve bulaşıcı hastalığım yok’ raporu yeterli” şeklinde konuştu. Kırımlı “Suriyeliler bu konu hakkında çok konuşuldu ama, eskiden Suriye’de aşılanma oranının yüzdesi Türkiye ile birbirine çok yakındı, ülkede karışıklığın başlamasıyla beraber aşı yapılamaz oldu, onların bir suçu yok. Biz de, gelenlerden sorumluluk almıyoruz, eskiden aşılarını yapıyorduk ama o iş bırakıldı” dedi. Kırımlı Türkiye’ye girişte her medeni ülke gibi gelenlerin aşıları ve ülkenin aşı programının sorulması gerektiğinin altını çizdi.

DEPREM

6 Şubat’ta 11 milyon kişiyi etkileyen depremle sağlık sisteminin çöktüğünü, aşının yapılacağı bir yer ve aşının korunacağı bir buzdolabının bile olmadığını kaydeden Kırımlı, böylece deprem bölgesinde aşısız kişilerin arttığını belirtti. Kırımlı “Bu bir tesadüf değil, oradan batıya hareket başladı ve böylece batı illerde kızamık vakası artışları da başladı” dedi.

“BÜTÜN TÜRKİYE’YE YAYILACAK”

Kırımlı, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca’nın kızamık vakalarının yüzde 86’sının İstanbul’da açıklaması için şöyle konuştu: “İstanbul’a göçle geldi insanlar, kızamık da kalabalık ortamda dolaşacak ve bulaşacak yer buldu. İnsanlar bayramda, batıdan doğuya memleketlerine gittiler kızamık da onlarla gitti. Özetle bütün Türkiye’ye yayılacak. Bu işin basit bir matematiği var. Salgın böyle işler, bize bu akışı kesecek tedbirler lazım.

“EYLÜL AYINDA ARTIŞ GÖRECEĞİZ”

Okulların kapanmasıyla kızamık salgınının sakinleşeceğini söyleyen Kırımlı, “Eylül ayında artış göreceğiz” dedi. 15 yaş altı çocuklar aşı olup olmadıklarını bilmiyorlarsa, aile hekimlerine başvurmaları gerektiğini söyleyen Kırımlı, aşı eksikse yaptırılması gerektiğini vurguladı. Kırımlı “TTB’ye göre 15 yaş altı herkese, 1 doz aşı yaptırılmalı” dedi.

Göz kapağının tam kapanmaması

(Fasial paralizi)

7. sinir olan fasial, sinirin farklı nedenlerle felç olmasına bağlı olarak göz kapağı, kapanma yeteneğini kaybetmektedir. Felçler en sık, 7. sinirin geçtiği yüz bölgelerine uygulanan cerrahiler sonrasında görülür. Bazı hastalarda sebebi bilinmeyen nedenler ile de felç oluşabilmektedir.

Sinir felci olan hastaların en belirgin özelliği gözlerini kapatamamalarıdır. Bu hastaların gözleri göz kapakları kapanamadığından geceleri açık kalmakta, bu durum da gözlerde kızarıklık, yanma, batma gibi şikayetlere yol açmaktadır. Uzun süre tedavi edilmeyen olgularda gözün saydam tabakası olan korneada ciddi infeksiyonlar gelişebilir. Kronik olgularda bu tür infeksiyonlar gözün delinmesine yol açabilmektedir.

Fasial paralizi gelişen hastalarda öncelikle sinir felcinin nedeni ortaya konmalı ne kadar sürede felcin düzelebileceği araştırılmalıdır. Bunun nedeni sinir felcinin kalıcı mı yoksa geçici mi olmasına bağlı olarak tedavi yöntemlerinin değişmesidir. Tedaviyi temel olarak medikal, yani ilaç veya cerrahi olarak ikiye ayırabiliriz. Medikal tedavi ile hastalar rahatlar ancak kesin tedavi sağlanamaz. Tedavide göz yüzeyinin ıslanmasını sağlayan göz yaşı damla ve merhemleri, özel hazırlanan otolog serum ve farklı içerikli damlalar kullanılır. Bu tür ilaçlar bize zaman kazandırır ve sinir felcinin düzelmesinin izlenmesinde yardımcı olur. Sinir felci olan hastalarda kesin tedavi alt ve üst göz kapaklarına uygulanan cerrahilerdir. Göz kapağının kapanmasına yardımcı olan birçok cerrahi tedavi seçeneği mevcuttur. Bunlar arasında ‘’tarsorafi‘’ dediğimiz alt ve üst kapakların birbirine yaklaştırılarak kapak aralığının daraltılması, üst göz kapağına altın veya platin ağırlık yerleştirerek üst göz kapağının kapanma yeteneğinin arttırılması ve birçok farklı tekniğin uygulanabildiği alt göz kapağının yükseltilmesi yer alır.

Günümüzde en sık uygulanan cerrahi tedavi yöntemi üst göz kapağına altın veya platin ağırlık yerleştirilmesi ile beraberinde alt göz kapağının yükseltilmesidir. Bu yöntem lokal anestezi altında uygulanır ve hastanın hiçbir şekilde hastanede yatmasına gerek yoktur. Üst göz kapağına yerleştirilen altın veya platin farklı ağırlıklarda ve şekilde olmaktadır. En sık kullanılan ağırlıklar 1 ve 1.2 gramlık altın ağırlıklardır ancak ağırlığın seçimi ameliyat öncesinde üst göz kapağının durumuna göre cerrah tarafından belirlenir. Altın ağırlık üst göz kapağında ufak bir kesi yapıldıktan yaklaşık 10-15 dakikalık bir cerrahi sonrasında göz kapağının iç kısmına yerleştirilmektedir. Yerleştirilen altın ağırlığın ovuşturma veya kaşıma ile hiçbir şekilde hasta tarafından çıkarılması mümkün değildir. Konulan altın ağırlık uzun yıllar göz kapağı içinde hiçbir zarar vermeden yıllarca durabilmektedir. Sinir felci gelişmiş hastalarımızda üst göz kapağı ile birlikte alt göz kapağına yönelik girişimleri de önermekteyiz. Bu şekilde alınan sonuçlar daha iyi olmaktadır. Alt göz kapağı göz kapağı çevresindeki kasların sinir felcinden dolayı zayıflamasına bağlı olarak aşağı doğru sarkmaktadır. Bu nedenle alt göz kapağının yükseltilmesi kapak aralığının daraltılmasını sağlayarak daha sağlıklı bir oküler yüzey oluşturmaktadır. Alt göz kapağına yönelik girişimlerin temel amacı kapağın kısaltılarak daha güçlü hale getirilmesidir. İşlem, üst göz kapağı ameliyatı ile aynı seansda yapılabilir ve yaklaşık 15-20 dakika sürer.

Doç.Dr.Barış Yeniad
Direktör
Göz Vakfı
Bayrampaşa Göz Hastanesi

GELİŞİM TIP LABORATUVARLARI
Kuruluş 1993

Laboratuvarlarımız, yaygın şubeleri ve görevlileriyle, İstanbul'un çoğu merkez bölgelerinde **EVDEN KAN ALMA** hizmeti yürütmektedir.

Evden kan alma hizmetimiz için laboratuvarlarımızla, telefon ya da ***www.gelisimlab.com.tr*** adresinden iletişime geçebiliriz.

www. gelisimlab.com.tr gelisim@gelisimlab.com.tr

instagram.com/gelisimtiplab facebook.com/gelisimtiplab

MERKEZ VE ŞUBELERİMİZ:

MERKEZ: Bağdat Cad. No:28 Kızıltoprak, Tel: (0216) 349 51 51
Feneryolu: Recep Peker Caddesi No:23/A Kızıltoprak Tel: (0216) 345 46 51
Şaşkınbakkal: Bağdat Cad. No:367/3 Tel: (0216) 385 02 89
Kadıköy: General Asım Gündüz Cad. No:8/11 Kat:1 Tel: (0216) 418 00 88
Göztepe: Fahrettin Kerim Gökay Cad. No:175/5 Tel: (0216) 566 27 75
Nişantaşı: Valikonağı Cad. No:64/2 Nişantaşı Tel: (0212) 231 49 67
Haseki: Millet Cad. No:21/3 (Haseki Hst. yanı) Tel: (0212) 529 89 79
Acarkent: 0537 9742385 / **Ataşehir:** 0537 9742472 / **Kurtköy:** 0539 4422093

YAZ SPOR OKULU: Spor ve eğlence dolu

Kadıköy Belediyesi'nin spor merkezlerindeki yaz spor okulları, Kadıköylü çocuklara hem aktif bir yaz tatili sunmaya hem de gelişimlerine katkıda bulunmaya devam ediyor

Kadıköy Belediyesi'nin Kalamış Spor Merkezi, Özgürlük Parkı Spor Merkezi ve Koşuyolu Spor Merkezi'nde 7-12 yaş arası çocuklar için düzenlediği yaz spor okullarında eğitim tüm hızıyla sürüyor. Kayıtları haziran ayının son haftasında gerçekleşen okulların ilk dönemi 3 ve 30 Temmuz tarihleri arasını kapsıyor.

Kadıköy Belediyesi tarafından ilk kez 2016 yaz ayında uygulamaya konan ve o günden beri de Kadıköylülerden büyük ilgi gören yaz spor okullarında çocuklar spor, eğlence ve arkadaşlık dolu bir ortamda eğlenceli vakit geçiriyorlar.

KALAMIŞ TAM GÜN

Üç spor merkezine yayılan yaz spor okullarında dersler Koşuyolu'nda 09-13.00, Özgürlük Parkı'nda 10.00-12.00 ve Kalamış'ta ise 09.00-16.30 arasında gerçekleşiyor. Yaz Spor Okulu'nda çocuklar, futbol, basketbol, tenis, yüzme, masa tenisi, pilates, cimnastik ve hareket eğitimi gibi farklı branşlarda eğitim alıyorlar.

Kalamış Spor Merkezi'nde ise çocuklara tam gün eğlence ve spor dolu bir program sunuluyor. Çocukların yaş grubu düşünülerek beslenme uzmanları tarafından hazırlanan karbonhidrat ve protein ağırlıklı öğle yemeği ile meyve suyu, kek ve poğaça türü mönü de bu merkezin hizmetleri arasında.

160 öğrencinin bulunduğu Kalamış'ta ayrıca film izleme ve oyun aktiviteleri de yapılıyor. Bu merkezdeki çocuklar yüzme eğitimi için de servislerle Acıbadem Yüzme Havuzu'na getiriliyor.

UZMAN EĞİTMENLER EŞLİĞİNDE

Yaz spor okullarında çocuklara spor eğitimleri ise alanında uzman spor akademisi mezunu eğitmenler tarafından veriliyor. Çocuklara tenis dersinden önce sorduğu bilmecelerle keyifli vakit geçirirken bulduğumuz Koşuyolu Spor Merkezi Birim Sorumlusu Kürşat Ömerustaoğlu, Kadıköylülerin ilgisinden de çocukların gelişiminden de memnun olduklarını söylüyor.

Ömerustaoğlu, Koşuyolu'ndaki merkezde futbol, tenis ve basketbolda üç eğitmenle hizmet verdiklerini Acıbadem Yüzme Havuzu'nda ise ayrıca yüzme eğitmenlerinin çocuklara eğitim verdiğini belirterek, "Üç branşta üç uzman eğitmenimizle hizmet veriyoruz. Ayrıca havuzumuzda da uzman eğitmenlerimiz yüzme derslerine giriyor. Çocukların toplu halde hareket etmeleri ve eğlenmeleri için yaptığımız körebe, mendil kapmaca gibi geleneksel oyunların oynandığı etkinlik derslerimize ise bütün hocalarımız katılıyor. Koşuyolu tesisimizde 70 öğrenci yaz spor okulundan yararlanıyor." dedi.

İKİNCİ ETAP AĞUSTOSTA

Yaz tatillerini spor, eğlence ve arkadaşlarla dolu dolu geçirmek isteyen Kadıköylü çocuklar için yaz spor okullarının ikinci etabı ise ağustos ayında gerçekleşecek.

PEDAGOJİK OLARAK DA BAŞARILI

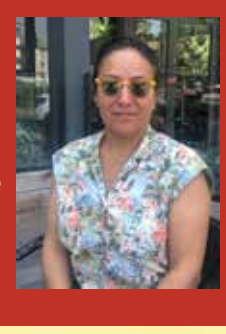

Kızı eğitim alırken dışarıda onu izleyen Kadıköylü veli Gülsen Aslantaş'a yaz spor okulları hakkındaki görüşünü sorduk. Kendisinin de ilkokul öğretmeni olduğunu söyleyen Gülsen Hanım özellikle eğitmenlerin çocuklarla kurduğu ilişkiye dikkat çekti: "Gayet memnunuz. Özellikle çocuklarla eğitmenlerin kurduğu ilişkinin pedagojik olarak da başarılı olduğunu gözlemliyorum. Bu konuda da çok mutluyum. Kızım ilk kayıt olduğunda örneğin futbol konusuna soğuk baksa da şimdi bütün derslere büyük bir istekle geliyor. Yeni arkadaşlar ediniyor, sosyalleşiyor. Üstelik farklı branşlarda profesyonel bir spor eğitimi alıyor. Yaz tatilini hem daha disiplinli hem de eğlenerek geçiriyor. Kadıköylülere ekonomik biçimde, başarılı ve yararlı bir hizmet sunulduğunu düşünüyorum."

Adalar sporla şenlendi

İstanbul Büyükşehir Belediyesi iştiraki Spor İstanbul, sporseverlerin de büyük ilgi gösterdiği Adalar Spor Festivali ile İstanbul'a yeni bir spor festivali daha hediye etti. Geçtiğimiz hafta Büyükada, Kınalıada, Burgazada, Heybeliada ve Maltepe sahilinde gerçekleşen organizasyonda sporseverler tenis, basketbol, su topu, masa tenisi, voleybol, yüzme ve yelken dallarında hem spor yapıp hem de eğlenceli saatler geçirmenin keyfine vardı. Festivalin kapanışı ise İBB Maltepe Spor Tesisleri'nde düzenlenen Lefter Küçükandonyadis anmasıyla yapıldı. Anma kapsamında eski futbolculardan oluşan takımlar 'Lefter Efsaneler Kupası' maçı oynadı.

Yeşil sahadaki 14 numaralı tılsım

SPORUN İKONLARI 18

Sadece sportif başarıları değil hayatlarıyla da insanlara ilham kaynağı olan, yaptıklarıyla dünya tarihine geçen sporun büyük isimlerinin hikâyeleri artık her hafta bu köşede olacak...

Kıbrıs Barış Harekâtı'nın gerçekleştirildiği, İsveçli ünlü pop grubu ABBA'nın Eurovision'u kazandığı 1974'ün yaz aylarında Türkiye'de bambaşka bir heyecan daha yaşanıyordu. Almanya'da düzenlenen 1974 Dünya Kupası'nın maçlarını TRT ilk kez canlı yayınlıyordu. O güne kadar sinemalarda film başlamadan önce yayınlanan haberlerde birkaç saniyeliğine görülen dünya futbolu ve onun yıldızları ilk kez 90 dakika ve tadına doyularak izleniyordu. Dünyada olduğu gibi Türk futbolseverler de beyaz cam aracılığı ile bir futbol yıldızının fenomenleşmesine tanıklık ediyordu. Artık sokaklarda çocuklar futbol oynarken 'Sarı Fare' lakabını alıyor, genç erkekler berberlerde saçlarını 'Cruyff stili' yaptırıyordu. 14 numaralı portakal sarı forma sadece Türkiye'de değil bütün dünyada fırtına gibi esiyordu.

BİR TRAJEDİ VE AJAX'LA TANIŞMA

Dünya futbolunun en büyük ikonlarından Johan Cruyff, 1947'de Amsterdam'da manav bir baba ile ev kadını bir annenin çocuğu olarak dünyaya geldi. Zaten varlıklı sayılmazlardı ancak babasını daha o 12 yaşındayken kaybedince hayat daha da zorlaştı. Annesi evlerinin yakınlarındaki Ajax kulübüne temizlik işçisi olarak başlarken kendisi de futbolcuların kramponlarını temizleyerek ve saha çizgilerinin kireçlerini yenileyerek para kazanmaya başladı. Bu vesileyle Ajax'ın alt yapısında futbola da başladı.

Kısa sürede yeteneği kendini gösterdi. Çok farklı bir tarzı vardı ve bu tarz onu yaşıtlarından birkaç adım öne atıyordu. Dar alanda rakibin 'belini kıran' çalımlar ve kaleye dikene giden dripling tarzı şaşırtıcıydı. Ancak sihir kutusundakiler bununla da sınırlı değildi. Attığı driplinglerden sonra rakibin kalesine doğru attığı ara paslar rakip defansı kelimenin tam anlamıyla felce uğratıyordu. Dünya futbolunu kökten değiştirecek 'total futbol' tarzını, o günlerde teoriden saha içine aktarmaya çalışan Ajax teknik direktörü Rinus Michels'in bu yeteneğe kayıtsız kalması beklenemezdi. Daha 18 yaşında Ajax takımının saha içi patronluğunu ona verdi.

FUTBOLUN ZİRVESİNDE

Michels'in total futbolu Cruyff önderliğinde zaferlere ulaşmak için fazla beklemedi. 1966'dan 1973'e kadar Hollanda şampiyonluğuna ambargo koydular. 1971'de Panathinaikos'u, 1972'de Inter'i ve 1973'de Juventus finalde geçerek de üst üste 3 kez Avrupa'nın en büyüğü oldular. 'Sarı Fare' lakabıyla anılan Cruyff artık dünya futbolunun zirvesindeydi. Ancak zirvedeki bu yıldız sadece futbol stiliyle değil yaptıkları ve sivri diliyle de şaşırtıcıydı. Döneminin bütün karakteristik özelliklerini taşıyordu. Asiydi, inatçıydı, sivri dilliydi, sağlıksız besleniyor ve günde iki paket sigara içiyordu. Transfer döneminde dünyanın en büyük kulüpleri kapısında yatsa da o günlerde kayda değer çok başarısı olmayan ve İspanya'yı demir yumrukla yöneten Diktatör Franco'nun Real Madrid'i yerine Barcelona'yı seçti.

CRUYFF VE BARCELONA

Yıllardır başarıya ulaşamayan Katalan kulübüne bir lig bir de kupa zaferi hediye eden Cruyff'un İspanya'daki etkisi sadece yeşil zeminde olmadı. Real Madrid'i 5–0 yendikleri maç İspanya siyasetini karıştırdı. Franco'nun emriyle Katalan isimlerinin kullanılması yasak olan ülkede oğluna Barcelona şehrinin koruyucu azizi Jordi'nin ismini koydu. İspanyol hükümeti bunu engellemeye çalışsa da üstüne bir de gidip resmi makamlardan kimliğini çıkarttı.

Barcelona'dan sonra ABD ve profesyonel kariyerinin sonunda Hollanda'da oynadı. Aktif futboldan sonra başladığı teknik direktörlük kariyerinde de futbola damga vurdu. Hocası Rinus Michels'in temelini attığı total futbol anlayışına Barcelona'da katlar çıktı. Guardiola, Koeman ve Laudrup gibi isimlerle 1991 ile 1994 arasında lig şampiyonluğunu, 1992'de Şampiyonlar Ligi şampiyonluğunu kazandı. 2016'da 68 yaşında akciğer kanserinden hayatını kaybeden Cruyff bugün hâlâ öğretilerinin izini süren öğrencisi Guardiola'nın oyun felsefesiyle dünya futboluna damga vurmaya devam ediyor.

Kadıköy sayfiyesi ve denizde yüzen evler

PINAR ERKAN

Kadıköy'ün yazlarında yakın yıllara kadar ne hoşluklar buluyordu insanlar fakat şehir değişip dönüştükçe kentte yaşam alışkanlıkları başka bir şekle evrildi. Örneğin Moda burnu ve çevresindeki koylar, Kadıköy'ün sayfiye olarak denizle buluşulan en renkli yerlerindendi. Günümüzde ise burnun etrafını dolaşan dolgu yol, İstanbul'u İstanbul yapan kıyı şeridinin karakteristik özelliklerini yok ederken Kadıköy'ün ahalisini denizden sonsuza dek koparmıştır.

Denize girmek, denizde yüzmek, kabaca 19. yüzyıl sonları itibariyle hayatımıza girmiş bir yaz etkinliği. Kıyıların, sayfiye olarak kullanımı 20. yüzyılın ilk yarısında hızla gelişmiştir. Yapı inşası açısından kalıcı olmasa bile yüzen evler, deniz evleri gibi günümüzde göremeyeceğimiz yenilikçi, cüretli, enteresan tasarımlarla karşılaşırız ve 1980'lerde şehri vuran değişim dalgalarına kadar o yapılar varlığını sürdürdü.

Sahilde dizili deniz evleri, 1930'larda Kadıköylülerin hayatına girer. Daha öncesinde İstanbul kıyılarında, Boğaziçi'nde ve Kadıköy kıyılarında deniz hamamları vardı. Kadın ve erkek mahremiyetini sağlayacak şekilde ortası boş, etrafı ahşap kerestelerle sarılmış basit yapılardı bunlar. Bazıları kıyıdan alarga yükselirken, bazılarına karadan uzatılmış iskele ile ulaşılabiliyordu. Osmanlı devrinin deniz hamamları her iki halleriyle Cumhuriyet dönemi sayfiye yapılarına ilham vermişlerdir. Mimar Seyfi Arkan'ın Atatürk için tasarladığı Florya Köşkü, böyle bir örnektir.

Sonraki yıllarda Cumhuriyet döneminin geleceğe umutla bakan aydınlık ortamında Kadıköy'de İstanbul'un sayfiye olarak en hoş keyifleri sürülebiliyordu. O vaatkar zamanlarda yeni çağ ruhuna hitap eden yapı örneklerinin toplum için öngörülen yaşam biçimlerine çok uygun düştüğünü gözlemleyebiliriz. Yüzünüzü Moda İskelesi'ne verdiniz mi solda Salih ve Yusuf kardeşlerin kayıkhanesiyle birlikte sandal dizileri, motorlar, yelkenliler arasında deniz evleri, serpiştirilmiş gibi duruyordu işte. Kare planlı, sallanmasın diye altına ağırlık asılmış, suyun içinde suyun bir metre üzerinde kalan küçük evlerdi bunlar. İçinde mutfak, duş, tuvalet olduğu gibi önlerinde verandaları bile vardı. Deniz evlerini o vakitler Denizcilik Bankası talihli müşterilerine çekilişle veriyormuş. Yazın bir motor tarafından çekilerek deniz içinde uygun görülen yere yüzmeden sabit duracak şekilde kuruluyor, kışın karaya alınıyorlardı. Bu evlerde yazı geçirenler, gündüz önlerindeki verandadan attıkları oltalarla taze taze tuttukları balıkları akşamları yaktıkları mangalda pişirir ve afiyetle yerlermiş.

1940'larda bu evleri yüzebilecek şekilde yapmaya başlamışlar. Tekneler üzerine 25 metrekare alanda en temel ihtiyaçları karşılayacak, geceleri uyunabilecek yüzer evleri yine Denizcilik Bankası o devrin parasıyla 800 liraya mal ettiriyormuş. Mimar Ahsen Yapar'ın tasarlayıp yaptırdığı evler, Kadıköy kıyılarında hızla yayılmıştır. Üç ila beş kişilik bir ailenin kalabileceği kapasitedeki evler, o yılların meşhur Avrupalı mimarı Corbusier'e ait makine ve transatlantik metaforunun modernist mimariye etkilerini yansıtan iyi örneklerdendi. Modernliğin göstergesi olarak esenlik içinde yaşayan bir toplum için hijyen, ışık, aydınlık, yüzmek, güneşlenmek çok önemliydi. Şehirde sınırlı alanda ve toplumun henüz aşırı kalabalıklaşmamış nüfusu içinde sanki bir an için medeniyeti yakalamış gibi miydik, neydik gerçekten...

Yüzse de yüzmese de deniz evleri popülaritesini uzun yıllar sürdürmüş olacak ki 1970'li yıllarda mimar Melih Koray, katamaran evini tasarlamıştır. Kadıköy'de modern mimarlık mirası olarak değer bulan birçok yapı tasarımı bulunan mimar Melih Koray'ın altta iki sandala taşıttığı yüzen evi, Kadıköy açıklarında demirliyordu. Kalamış, Caddebostan sahillerinde andığımız tekil örnekler gibi tasarım kaygısı gütmeden üretilmiş ve denize indirilmiş başka çok sayıda tekneden bozma yüzen evler bulunuyordu. Pratik çabuk üretimin getirisi olarak fikrin toplum tarafından benimsendiğini, estetik ve niteliğin ise kaybolduğunu söyleyebiliriz. Ancak bu güzel günler de fazla uzun sürmeyecektir çünkü dolgu yollar şehrin deniz sınırını hızla sararken kıyıları sudan koparmış, plajlar kapatılmış, İstanbul sayfiye niteliğini kaybetmiş, yüzen evlere sahillerde barınabilecek yer kalmamıştır.

Yüzen evlerde yazı geçirecek kafa yapısına sahip memleket insanı ise şimdilerde süratle yurtdışına gidiyor.

yenilenen Kalamış Khalkedon hizmet vermeye başladı

Kadıköy Belediyesinin sosyal tesislerinden biri olan Khalkedon Kalamış Restoran, 10 yıl aradan sonra yenilendi

Bir süre önce tadilat amacıyla kapanan restoran, halktan gelen talepler dikkate alınarak yenilendi. 540 kişiye hizmet verecek şekilde düzenlenen restoranda en son tadilat 10 yıl önce yapılmıştı.

Vatandaşların daha kaliteli ve keyifli bir zaman geçirmesi amacıyla yapılan tadilat sonucu restorandın tuvaletleri, zemini, çatısı, camları ve çevresi yenilendi.

HER TÜRLÜ ORGANİZASYONA HAZIR

Tadilatın ardından yeniden hizmet vermeye başlayan Khalkedon Restoran, açık alanıyla yaz aylarında, kapalı alanıyla da kış aylarında her türlü toplantı, iş yemeği ve özel etkinliklere ev sahipliği yapıyor.

Gönüllülerden gelenler

"Okutan Kadıköy" projesi Türkiye'ye örnek oluyor

Türk Eğitim Vakfı ve Kadıköy Belediyesi ve Kadıköy Belediyesi Gönüllüleri işbirliği ile hayata geçirilen Okutan Kadıköy projesi, Türkiye'ye örnek oluyor. Proje, Ankara, Kırklareli, Balıkesir belediyeleri ile İstanbul'da Kartal, Adalar, Ankara'da Yenimahalle, Eskişehir'de Tepebaşı ve Odunpazarı ilçeleri tarafından da hayata geçirildi

Öncelikle Kadıköy'de okuyan veya ikamet eden ve maddi nedenlerle eğitimine devam etmekte güçlük çeken üniversite öğrencilerine burs desteği vermek amacıyla hayata 18 Mayıs 2022 tarihinde hayata geçirilen "Okutan Kadıköy" projesi, başka il ve ilçelerde de örnek oluşturdu. Ankara, Balıkesir, Kırklareli illeri ile İstanbul'un Kartal ve Adalar, Ankara'nın Yenimahalle, Eskişehir'in Tepebaşı ve Odunpazarı ilçeleri projeyi hayata geçirmek için Türk Eğitim Vakfı ile protokol imzaladılar.

Kadıköy Belediyesi Gönüllü Merkezi Yönetim Kurulu Üyesi Berrak Sular, Türkiye'ye örnek oluşturan projeyi Kadıköy'de genişletmeyi hedeflediklerini söyledi.

Sular konuya ilişkin şöyle konuştu:

"Projeye katılmak isteyen mahallelerdeki apartmanlar için yeni dönemde çalışmalar yapacağız. Hayata tutunmaya çalışan üniversiteli öğrencilerimize burs fonu oluşturacak ve Kadıköy'de yine yeniden yeni bir sosyal destek hareketi başlatacağız. Okutan Kadıköy Projesi'ni mahallelerdeki komşularımıza mahalledeki gönüllülerimiz aracılığıyla daha fazla anlatacağız. Projeye destek veren Ağan, Işık, Kurt, İncekara, Suyanı Suadiye apartmanlarındaki komşularımıza teşekkür ediyoruz. Bu apartmanlarımıza projeye katılımları nedeniyle üstünde hangi dönemde kaç öğrenciyi okuttukları ile ilgili bir tabela asılmasını planlıyoruz. Sayıların artırılması için çaba gösteriyoruz. Yaşamakta olduğunuz apartmanınızda komşularınız ile birlikte bu değerli eğitim hizmetine katılınız çağrımızı bir kez daha yeniliyoruz" dedi.

KARTAL VE ADALAR BELEDİYELERİ DE KATILDI

Türk Eğitim Vakfı Anadolu Yakası Bağışçılarla İlişkiler Müdürü Seda Ekincioğlu Oral ise "Kadıköy Belediyesi ve gönüllüleri projede aktif bir şekilde görev alarak hem projenin farklı ilçelerde duyulmasına hem de maddi olarak burs fonuna çok değerli katkılarda bulundular. Yıl boyunca belediye sınırlarında düzenlenen festivaller ve etkinliklerde Türk Eğitim Vakfı Okutan Kadıköy projesi için stant açıldı, kıymetli sanatçıların katkılarıyla Evlendirme Dairesi'nde konserler düzenlendi. Kadıköy ilçemizin muhtarları da eğitim projemize sıcak baktılar ve önemli katkılarda bulundular. İlk olarak Kadıköy Belediyesi'nin başlattığı bu projeye daha sonra İstanbul'da Adalar, Kartal Belediyeleri de katıldılar. Bu anlamda Kadıköy Belediyesi eğitim alanındaki bu proje ile yol gösteren konumunda olmuştur." şeklinde konuştu.

BALIKESİR, ANKARA, ESKİŞEHİR...

"Kadıköy Belediyesi'nin başlattığı bu proje genel kabul gördü ve benimsendi" sözleri ile konuşmasını sürdüren Oral, "Balıkesir Büyükşehir Belediyesi, Eskişehir'in ilçelerinden Tepebaşı ve Odunpazarı ilçeleri ile Ankara Büyükşehir Belediyesi ve Yenimahalle İlçe Belediyesi'nin yanı sıra son olarak Kırklareli Belediyesi'nin de katılmasıyla projemiz, Türkiye genelinde büyümeye devam ediyor. Türk Eğitim Vakfı olarak Kadıköy Belediyesi Meclis Üyesi Sayın Berrak Sular'ın bu anlamda yaptığı çağrıyı çok önemsiyoruz. Mahallelere ve apartmanlara yayılmasını projenin sürdürülebilirliği açısından çok önemli ve değerli buluyoruz. Kadıköy Belediye Başkanı Sn. Av. Şerdil Dara Odabaşı'na eğitime verdiği destekler nedeniyle ayrıca teşekkür ediyoruz." dedi.

Mutfağımızdan tarifler

Hazırlayan: Özge ÖZVEREN MUSLU

Herkese merhaba, bu hafta sizler için yaz günlerinde serinletecek ve evde rahatlıkla hazırlayabileceğiniz içecek tarifleri paylaşacağız...

KİRAZLI BUZLU ÇAY

Malzemeler;
- 1 litre su
- 4 demlik poşet siyah çay
- 1/2 su bardağı esmer şeker
- 1 su bardağı vişne nektarı
- 1 su bardağı kiraz tanesi
- 2 su bardağı kırık buz (buz küpü de olur)

Yapılışı;
Suyu derin bir tencerede kaynatıyoruz, kaynayan suya poşet siyah çayları atıyoruz ve demini vermesi için 15 dakika kadar bekletiyoruz. Demini veren poşet siyah çayları bir kenara alıp demlenen çaya esmer şekeri katıyoruz ve karıştırıyoruz. Çaya lezzetini verecek ve kıvamını arttıracak olan vişne nektarını ilave edip, kiraz taneleri ve kırık buzları kattıktan sonra son bir kez karıştırıyoruz ve doğal ev yapımı buzlu çayınız servise hazır.

ICED LATTE (SOĞUK LATTE)

Malzemeler;
- 2 tatlı kaşığı granül kahve
- 1/2 çay bardağı sıcak su
- 2 çay kaşığı şeker
- 10 küp bu
- 2 su bardağı soğuk süt

Yapılışı;
Granül kahveleri bardaklara pay edip üzerine şekeri ve sıcak suyu ekleyip güzelce karıştırıyoruz, üzerine soğuk sütü de ilave edip tekrar karıştırdıktan sonra buz ilave ederek servis ediyoruz.

MUZLU HURMALI SMOOTHİE

Malzemeler;
- 200 ml.az yağlı süt
- 1/2 adet muz (ya da bir küçük)
- 3 adet hurma
- 2 adet bütün ceviz
- 10 gram yulaf kepeği

Yapılışı;
Çekirdeklerini çıkardığımız hurmaları küçük küpler halinde doğruyoruz. (Eğer sertse biraz suda bekletin). Kabuğunu soyduğumuz muzu dilimleyip, cevizi küçük parçalara ayırıyoruz, az yağlı süt, yulaf kepeği, muz, hurma ve bütün ceviz parçalarını blender kabına alıp tüm malzemeyi yoğun bir kıvam alana kadar çekiyoruz. Servise hazır. Eğer isterseniz içme suyundan yapılmış buz küpleri de ekleyebilirsiniz.

BULMACA Hazırlayan: Mustafa Başaran / bilmececi@hotmail.com

KELİME AVI BULMACA

T	E	R	N	K	E	T	M	E	D	N	İ
S	E	V	D	A	A	N	B	E	E	A	N
L	İ	K	A	N	H	İ	N	R	A	K	Ç
F	N	A	H	İ	V	I	A	A	K	İ	A
L	İ	D	I	M	S	K	R	U	K	T	S
U	N	H	Z	N	K	K	A	L	D	I	I
M	A	H	A	A	A	Ş	O	H	A	N	S
A	K	Y	N	N	I	L	N	A	K	D	İ
N	İ	K	A	R	A	N	Ç	L	I	K	T
I	P	G	N	A	L	A	N	A	E	C	E

Aşağıdaki sözcükleri bulmacada arayın ve bulduklarınızı karalayın. Geride kalan harfler bir şairin dizesini oluşturacaktır.

NAHIR **NAKİL**
NAHİF NAKİP
NAHİV **NAKİT**
NAHOŞ NALAN
NAKDİ **NALÇA**
NAKIS NAKKARE

SUDOKU BULMACA

			1				7	9
			8	6			2	
	4	2	7					
9			4	2	7			8
2		8		9				3
1				8				2
						6		
	3	5			4			
	9				5	4		1

						1		4
	3	6			7			
		2		3	5			
4			7					3
7			4	2				
						4		8
						6	1	
				8	3			
	6	5						

			9			5	1	
	2			1				
7	1		8		2		9	
8				5		4		
6						7	8	
5			6	9				
		4						1
		3			5			6
		8		2	3			

6	1							
						9		4
			2	9	3			
	2				5			
	5					8		9
			9		7	1		
8		3		5				
		5		8			2	
				6			3	

Her satır, her sütun ve 3x3'lük her kutuya, 1'den 9'a kadar rakamlar yerleştirilecektir.
Her satır, her sütun ve 3x3'lük kutu bölümlerinde 1'den 9'a kadar sayılar bir kez kullanılacaktır.

KUM SAATİ

1
2
3
4
5
P
6
7
8
9
10

Tanımlara uygun yanıtları yerlerine yerleştirin. P harfini ipucu olarak veriyoruz. P'den başlayarak yukarıya ve aşağıya doğru sözcüklere birer harf ekleyerek diğer sözcükleri oluşturacaksınız.

1. Trenin yatabilen koltukları olan vagonu.
2. Lamba.
3. Eskişehir'in bir ilçesi.
4. Yiğit, kahraman.
5. Ayak.
6. Azra Kohen kitabı.
7. Kirli.
8. İtalya'daki eğik kule.
9. Haç.
10. Genellikle boğaz enfeksiyonlarına karşı ağızda emilerek kullanılan ilaç.

KAKURO BULMACA

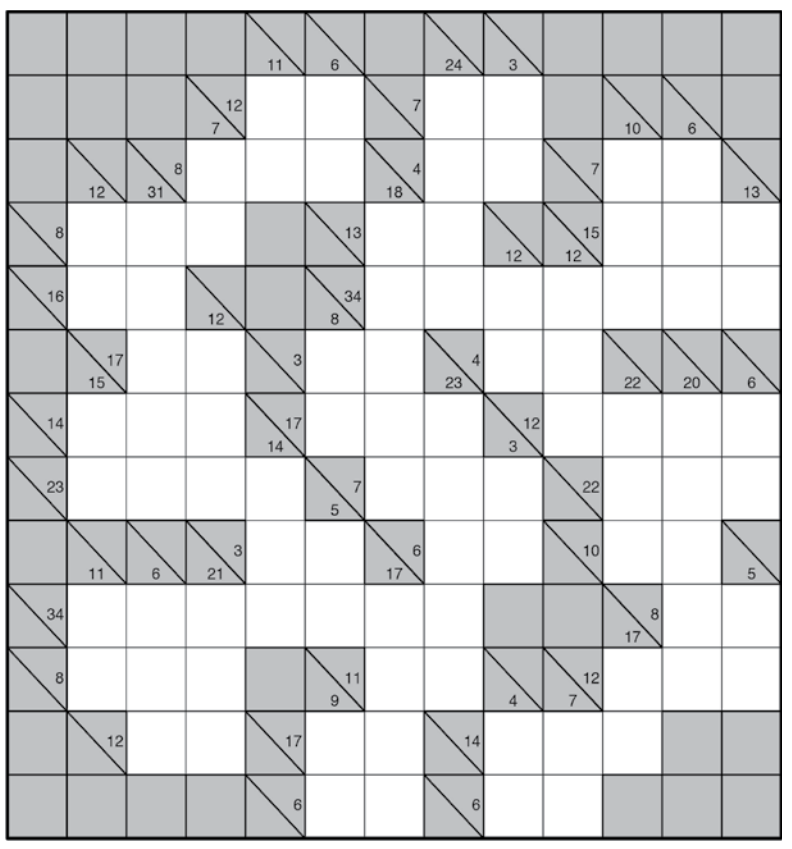

Kurallar basit. 1-9 arası rakamları kullanarak, boşlukları doldurun. Bunu yaparken karelerin toplamının, bağlı hücredeki sayıya eşit olmasını sağlayın ve bir rakamı sadece bir kere kullanın.

ÇÖZÜMLER

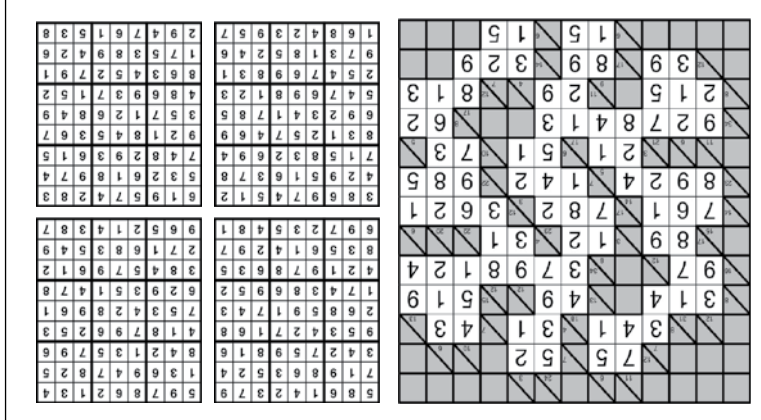

KELİME AVI BULMACA
Terkedmedi sevdan beni - Aç kaldım, susuz kaldım -
Hayın, karanlıktı gece

SÖZCÜK ZİNCİRİ
1. Pulman. 2. Ampul. 3. Alpu. 4. Alp. 5. Pa. 6. Pi. 7. Pis. 8. Pisa. 9. Saliр. 10. Pastil.

KARE BULMACA

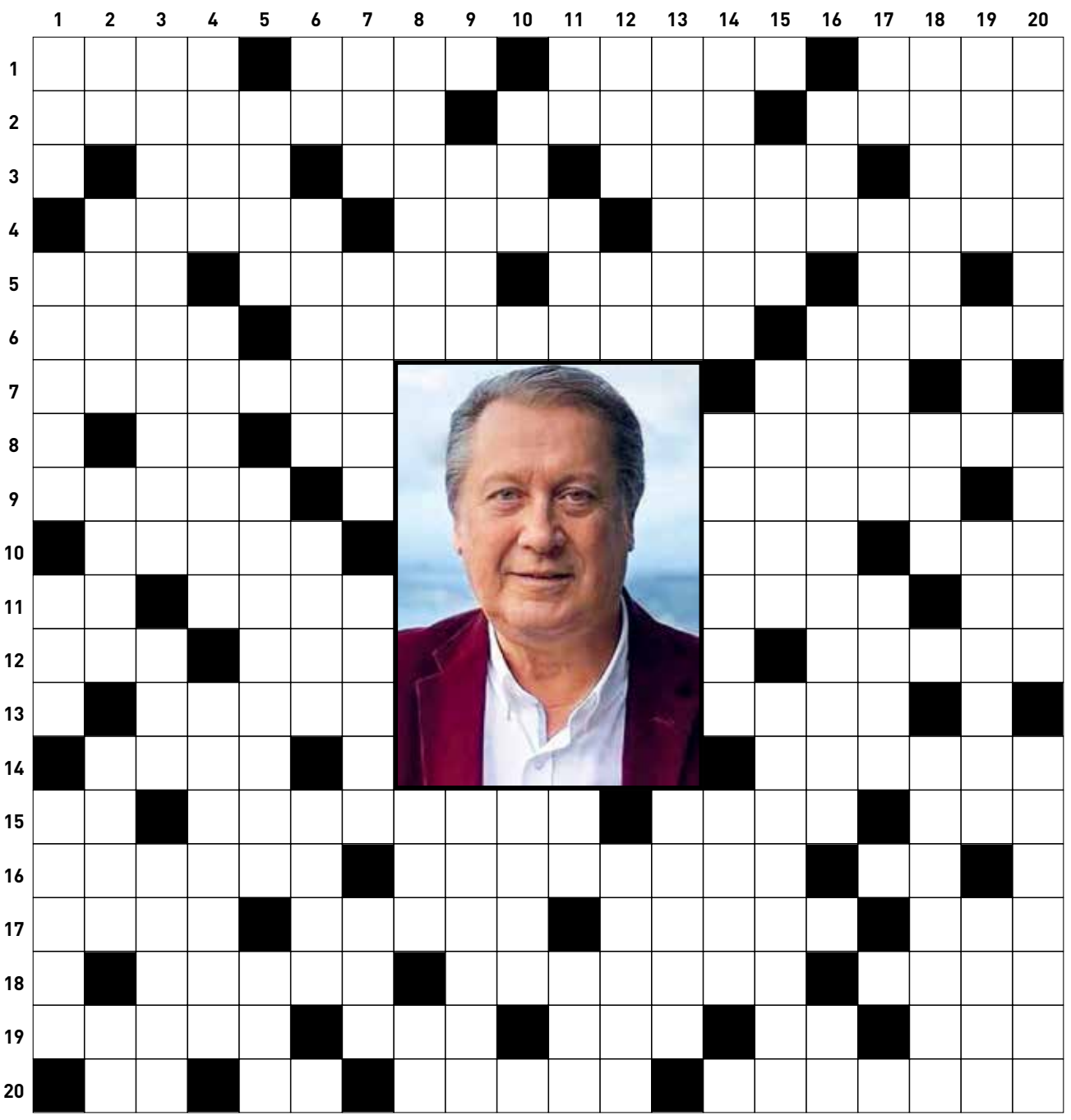

SOLDAN SAĞA

1. Elif Şafak kitabı - "Nazik ...." (Aziz Nesin kitabı) - Edebiyatla ilgili, edebiyata ilişkin - Hazreti Muhammed'in siyah renkli sancağının adı. **2.** Bir şeyin aslını bozma, değiştirme - Bir şeyi yapıp yapmamaya karar verme gücü - Rahat, sakin. **3.** "..... Gibson" (ABD'li aktör) - Ayrıcalıklar bakımından yukarıdan aşağıya doğru kesin ölçülerle sınırlanmış bulunan, en koyu biçimiyle Hindistan'da görülen toplumsal sınıfların her biri - Muğla'nın bir ilçesi - Kılağı. **4.** ".... Ece" (aktör) - " Kral .... " (Sheksepeare'in eseri) - Kışla, garnizon ve bazı kuruluşların girişi. **5.** Mutluluk - Akaryakıtla işleyen deniz aracı - Yüksek bir makama verilen dilekçe - Bir sayı. **6.** Hatalı pul - Bir işlemin sonucu olan genel kavram, yargı, bilim yasası veya kuram - Ürenin kana karışmasıyla oluşan tehlikeli bir hastalık. **7.** Aylardan biri - Kars yakınlarındaki tarihi harabelik. **8.** Kabaca evet - Hayır anlamında ünlem - Parkinson hastalığının başlıca belirtisi olan hareket yeteneğinin kaybolması. **9.** Emay ile kaplanmış olan - Bir barajın fazla suyunu akıtmak için yapılan düzen. **10.** Avcının av beklediği yer - Doğumda yardımcı olan uzman kadın - Kalça kemiği. **11.** Kesim hayvanlarına vurulan damga - Toplumsal olaylara müdahale aracı - Bırakıp gitme, ayrılma - Ali Özgentürk'ün bir filmi. **12.** Sonbahar - Bir süre sürülmeyerek boş bırakılmış tarla - Fin hamamı. **13.** İvedi - "... Süleymanoğlu " (Cep Herkülü). **14.** Bir kişinin dinin buyruklarını yerine getirmek için yaptıkları - Durağan, hareketsiz. **15.** Üç boyutlu sinema tekniği - Aydın'ın bir ilçesi - Küçük erkek kardeş (yöresel). **16.** Anadolu'nun kırsal kesiminde erkekler arasında yapılan toplantılara verilen ad - Yaranmaya çalışma, dalkavukluk etme - Aktinyumun simgesi. **17.** Dünya, cihan - Kışın yapraklarını dökmeyen, iri ve mor çiçekleri olan bir ağaççık - Dört yaşına kadar olan dişi manda yavrusu - Çıplak, yoksun. **18.** Maden - Karnaval maskesi - Dağ selvisi. **19.** Mesaj - Muğla'nın bir ilçesi - Bir tür başlık - Nikelin simgesi - Tembih sözü. **20.** Hile, entrika - Bir soru sözü - Çevresine göre alçakta bulunan - Hareket olaylarını inceleyen bilim dalı.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Tanrıtanımaz - Bit - Ülkemizin yedi bölgesinden biri - Açık saman renginde, ipekten yapılan, yarı mat, kalınca bir yazı kâğıdı türü. **2.** Eski Mısır tanrısı - Ad çekme - Yemek listesi - Eş, zevce - Bir nota. **3.** Fotoğraftaki ses sanatçısı - Artırma - Aruz ölçülerinden biri. **4.** Taşıt aracını durdurmaya yarayan alet - Uyma, saygı gösterme - İrilik, büyüklük. **5.** Bir davanın mahkemece nasıl bir hükme bağlandığını gösteren resmî belge - Ünlü bir türkü - Ruh. **6.** Suçu bağışlama - Bugün Kafkasya'da yaşayan bir Türk boyu - Gerçekleşmesi zamana bağlı istek - Dişi deve. **7.** Zamklı cilâ -Erkek sesinde bir perde - Gemilerde türlü işlerde kullanılan demir halka - Felsefede bir durumdan başka bir duruma geçme. **8.** Ağırlık ve uzunluk ölçüleri için kabul edilmiş yasal ölçü modeli - Işınım birimi - Sıfat eki. **9.** Başparmak ile işaret parmağı arsındaki açıklık - Kazaklarda başkan. **10.** Verme, ödeme - Otlak. **11.** Yiğit - Akciğerleri dinlerken hekimin duyduğu ses - Beyaz - Kayak. **12.** Çatı - Bir nota - Kara batmamak için takılan ayaklık. **13.** Kazanma, iktisap - Tanrı tarafından ödüllendirileceğine inanılan davranış. **14.** Güney Amerika'da bir ülke - Eter kokusunda bir sıvı - "... Kavur " (sinema yönetmeni). **15.** Üye - Sarp geçit - Kars yöresinde oynanan bir halk oyunu. **16.** Baston - Fakülte - Küçük mağara. **17.** Akıl - Karaciğerinden balıkyağı çıkartılan balık - İki tarafı da keskin büyük bıçak. **18.** Gemi mutfağı - Yankı - Büyük çapta alış veriş. **19.** Namzet - Bir meyve - Canfese benzeyen bir tür ipekli kumaş - Çin, Vietnam ve Malezya'da yetişen değerli bir bitki. **20.** Gıpta - Kuşatma - Yer fıstığı.

GEÇEN SAYININ ÇÖZÜMÜ

Adres: Hasanpaşa Mahallesi
Sarayardı Caddesi
Khalkedon İş Merkezi No: 98
Kadıköy / İSTANBUL
Tel: (0216) 348 70 60
İlan/Reklam: (216) 345 82 02
E-posta: gazetekadikoy@gmail.com
Dağıtım: Mehmet Gündoğdu
(0532) 727 01 07

www.gazetekadikoy.com.tr

GazeteKadıköy

Yıl: 24 / Sayı: 1198 HAFTALIK BAĞIMSIZ YEREL GAZETE 14-20 TEMMUZ 2023

İstanbul'un Yazlık Sinemaları Tarihi

● **Leyla ALP**

Sinema yazarı Burçak Evren'in yazdığı "Düş Bahçeleri: İstanbul'un Yazlık Sinemaları Tarihi" yazlık sinemaları sosyo-ekonomik, tarihsel ve kültürel açıdan mercek altına alıyor

Yazlık sinemalar, Kadıköy'de, Kadıköy Belediyesi tarafından düzenlenen organizasyonlar sayesinde yeniden hayat bulsa da, İstanbullular eski günlerde kalan bir güzellik olarak özlemle anımsanıyor. Peki yazlık sinemalar sadece bir nostalji mi?

İBB Kültür Yayınları tarafından yayımlanan Burçak Evren'in yazdığı Düş Bahçeleri: İstanbul'un Yazlık Sinemaları Tarihi şehrin yazlık sinemalarını mercek altına alıyor.

Kitabın temasını önsözde yazdığı "Yazlık sinemaları ayrıcalıklı yapan ya da geçmişe duyulan özlemi unutulmaz kılan ne içilen gazoz ne tahta sandalyeler ne de çıtlenen çekirdeklerdi… Onları farklı kılan; perdesinde, sahnesinde sunulan gösterileri, birbirinden farklı üç kuşağı birleştirmeyi başarabilen çekiciliklerinin yanı sıra küçük bir ücret karşılığında ailecek ve mahallece izlenebilmeleridir." sözleriyle özetleyen Burçak Evren yazlık sinemaları sadece tarihi değil, sosyo-ekonomik açıdan da ele alıyor.

Beş bölümden oluşan Düş Bahçeleri: İstanbul'un Yazlık Sinemaları Tarihi kitabında açık havadaki ilk sinema gösteriminden, yazlık sinemalara gitme ritüeli, yazlık sinemaların tanıtımları, programları, yazlık sinemaların düzenleri ve istatistiklerine dair bilgi, belge ve fotoğraflardan oluşuyor.

Sunumunda "Sinema tarihimize, memleketin ekonomik ve sosyolojik gelişimine, sinema emekçilerine ve sinemaya gönül vermiş herkese odaklanıyor. Düş bahçelerinde olmak, tarihsel bir gezintiye çıkmak istiyorsanız buyurun, aradığınız her şey bu kitapta…" sözlerinin yer aldığı kitaptan yazlık sinemalara ilişkin kısa bölümler hazırladık.

YAZLIK SİNEMALAR TARİHİ

Osmanlı'daki halka açık ilk sinematograf gösterisi, 12 Aralık 1896 tarihli The Levant Herald and Eastern Express'te Osmanlıca yayımlanan; "Beyoğlu'nda Galatasaray karşısında İspone [Sponeck] salonunda İstanbul'da birinci defa olarak Paris ve bütün Avrupa'nın mazhar-ı takdiri olmuş olan canlı fotoğraf lubiyyatı her akşam icra olunur" ilanıyla duyurulur.

Ve ardından ilk gösteri; Galatasaray dönemecinde, Avrupa Pasajı'nın tramvay yoluna açılan kapısının tam karşısında yer alan Sponeck Birahanesi'nde gerçekleşir. Bu ilk gösteriye tanıklık edenlerden biri Ercüment Ekrem Talu'dur. İkinci gösterim ise Şehzadebaşı'ndaki Fevziye Kıraathanesi'nde yapılır.

KADIKÖY'ÜN SİNEMALARI

İstanbul'da yazlık sinemaların öncülüğünü Şişli'deki Osmanlı Bahçesi'yle Kadıköy Kuşdili'nde gazinocu Hamdi Bey tarafından açılan Gülistan Gazinosu yapmıştır. Bunları ise sırasıyla Erenköy Sefa Bahçesi, Mühürdar Bahçesi, Beyazıt Bahçesi, Azak Bahçesi, Bebek Bahçesi, Beşiktaş Bahçesi, Zambaoğlu (Zamoğlu) ve Çifte Saraylar Bahçesi gibi adları "bahçe" olan yazlık sinemalar izlemiş.

1920 yılına gelindiğinde, özellikle İstanbul'un sayfiye yerleri olan Kadıköy ve Üsküdar'da yazlık sinemaların açılışına hız verilir: Kadıköy Halitağa Mahallesi'nde, her ikisi de eski ama görkemli konakların bahçesinde olmak üzere iki yazlık sinema birden açılır. Bunlardan ilki, Kadıköy'ün ünlü tiyatro-sinema işletmecilerinden Siroçkin kardeşlerin yaptığı Mısırlıoğlu Sineması; ikincisi ise yine aynı kardeşlerin işlettiği Zamoğlu Sineması'dır. Bu sinemaların sahipleri aynı zamanda konağın da sahipleri olup sinemaya adlarını veren kişilerdir. Aynı yıllarda açılan Kadıköy'ün diğer sinemaları ise şöyle: Kuşdili Lale Sineması, Kuşdili Papazın Bahçesi, Vidalıköşk Bahçesi, Yeldeğirmeni Şifa Bahçesi, Yeldeğirmeni Zafer Sinema Tiyatrosu.

1949'da İstanbul'da yirmi olan açık hava sineması sayısı 1958'de 103'e, 1960'ta 119'a, 1963'te 122'ye çıktı. 1969'da İstanbul'da 188 açık hava sineması vardı. 1969 yılı Nezih Coş'un araştırmasına göre Kadıköy'de 32 tane yazlık sinema vardı. İstanbul Belediyesini'nin 1974 yılında yaptığı araştırmaya göre Kadıköy'de 30 açık, 17 kapalı sinema vardı.

YAZLIK SİNEMALARIN PROGRAMI

Yazlık sinemaların çoğunda birinci vizyon, yani o mevsim kışlık sinemalarda gösterilmiş yeni olarak tabir edilen filmler gösterilirdi.

Yazlık sinemalar, semtine ve seyirci profiline göre yerli yada yabancı film oynatma açısından da farklılıklar gösterirdi. Yabancı film oynatanlar da ikiye ayrılırdı. Biri yabancı filmleri kendi dilinde ve Türkçe alt yazı ile gösterirken diğeri Türkçe dublajlı olarak gösterime sunardı. Yerli-yabancı filmleri karışık oynatan sinemalar da bulunurdu. Örneğin, Toros Şenel'in sahibi olduğu Şaşkınbakkal Çınardibi ya da Çiçek Sineması'nda yabancı filmler asla dublajlı olarak oynatılmaz, gösterime hep orijinal dilinde ve alt yazılı girer, bunun aksi olduğunda müdavimleri itiraz edip sinemayı protesto ederdi. Buna karşılık Çamlık ya Yoğurtçu Parkı sinemalarında ise yabancı filmler, alt yazılı yerine dublajlı olarak gösterilir, aksi durumlarda ise bu kez o sinemanın seyircileri ıslıklarla tepkisini belli ederdi.

YAZLIK SİNEMALARIN TANITIMLARI

Yazlık sinemaların film tanıtımları Anadolu'da İstanbul'dan daha değişik daha ilginç oluyordu. Değişikliği, tanıtım içeriğinin yöre halkının beğeni ve isteklerine göre kurgulanması; ilginçliği ise bu tanıtımlarda kullanılan araç gereçlerin çeşitliliğiydi. Çift kanatlı kartela denilen afişlerinin yapıştırıldığı tabelalar at arabası ya da kamyon üzerine konularak ya da bir kişinin boynuna arkalı önlü asılarak sokak sokak gezdirilirdi. Bunlara; çığırtanın, tenekeden yapılmış huni şeklindeki megafondan çıkan oldukça cırtlak sesi ile küçük bir çocuğun gelişigüzel çaldığı davul ya da darbukanın gürültüsü eşlik ederdi.

Yılmaz Güney çocukluk yıllarında çığırtkanlık yapıp sonradan, taşıdığı afişlere adını yazdıran sanatçılarda biriydi.

KAPANMA NEDENLERİ

Yazlık sinemaların sonunu hazırlayan en önde gelen nedenlerden biri, televizyonun ulusal düzeyde yayına geçmesidir. Televizyon önceleri "bedava sinema "olarak tanımlandı. 1984 yılında başlayan video salgınına bir de ekranların renklenmesi ve farklı kanallar eklenince yazlık sinemalar hızla kapandı.

1970'li yıllarda Kadıköy'de hemen her mahallede olan yazlık sinemalar takvimler 1987'ye gelindiğinde tamamen kapanmıştı. Kapalı sinemaların sayısı da 8'e düşmüştü.

YAZLIK SİNEMALARIN ANATOMİSİ

● Yazlık sinemaların en önemli özelliği, sosyal statü ve sınıfsal ayrıcalıkların en belirgin ögelerini sıfırlamasından gelirdi. Sinemada herkes eşitti. Bu eşitlik, herkesin aynı giriş ücretini ödemesinin yanı sıra izleyicilerin mevkisiz, numarasız sandalyelerde yan yana oturmalarıyla da sağlanırdı.

● Yazlık sinemaların bir diğer önemli özelliği ise alternatifsizliğinden ve en ucuz eğlence etkinliği olmasından gelirdi.

● Yazlık sinemalar herkesin yürüyerek gidebileceği uzaklıktaydı.

● Ailece gidebilecek yerlerdi.

● Buluşma, tanışma ve sosyalleşme yerleriydi.

KADIKÖY'ÜN YAZLIK SİNEMALARI

● **Erenköy Sineması (Sefa Sineması):** Miralay Murat Bey tarafından 1914 yılında Erenköy İstasyonu'nun karşı sırasında açıldı. Kadıköy bölgesinin ilk yazlık sinemalarındandır. 1933'de adını değiştirerek Sefa Sineması ve Sefa Bahçesi oldu. Kapandıktan sonra yeri bir süre boş durdu önce Erenköy Postanesi sonra da İlim Yayma Cemiyeti'nin binası yapıldı. Şimdi yerinde apartmanlar yer alıyor.

● **Milli Sinema:** 1915'te açıldı. Kuşdili çayırının hemen başında bugün Kadıköy İtfaiyesi'nin bulunduğu yerde olan sinema daha sonra "Kuşdili" adını aldı.

● **Budak Sineması:** Bağdat Caddesi'nde, Santral durağının tam karşısındaydı. Kadıköy Belediyesi Caddebostan Kültür Merkezi'nin bulunduğu yerde olan sinema devasa büyüklükteydi. 2-3 bin sandalyenin olduğu sinemada film gösterimleri dışında konserler ve toplu sünnetler yapılırdı.

● **Ozan Sineması:** Caddebostan Plaj Yolu'nda yer alan Ozan Sineması 1959'da Serseriler Kralı filmiyle perdelerini açtı. 1078 kişilik sandalye-koltuk sayısına sahipti. Aynı zamanda tiyatro olarak da kullanılıyordu.

● **Çamlık Sineması:** 960 sandalyelik sinema adını içinde bulunduğu bahçenin çam ağaçlarından alıyordu. Erenköy tren istasyonun bitişiğinde yer alan sinemada gösterilecek filmler sokak sokak gezilerek herkesin haberdar olacağı şekilde hoparlörden duyurulurdu.

● **Murat Sineması:** Fikirtepe'de yer alan Murat Sineması son kapanan yazlık sinemalardan biriydi. 1989 yılında kapandıktan sonra uçakta unutulan eşyaların satıldığı Pazar yeri olarak kullanıldı.

● **And Sineması:** 1 Mayıs 1954'te And Film'in sahibi Turgut Demirdağ tarafından, babası Abdurrahman Naci Demirağ'ın köşkünün Rıdvanpaşa Caddesi'ne bakan kısmında açıldı. Orta ölçekli, ailece çoğu kez de mahallece gidilen, semtin en önemli yazlık sinemasıydı. Ses düzeni en iyi sinemalardan biriydi.

● **Mısırlıoğlu Sineması:** 1920'de Halitağa ile Söğütlüçeşmeyi birleştiren yokuşta Mısırlıoğlu'nun konağının bahçesinde kışlık ve yazlık olarak açıldı. Konağın varisleri maddi sıkıntıya düşünce fıskiyeli havuzlu bahçeyi yazlık sinema olarak kiraya verdi. Sinemanın sahibi Yeldeğirmeni Merkez Sineması ve Apollon Sineması'nı da işleten Siroçkin kardeşlerdi.

● **Yazlık Süreyya Sineması:** 1926-27 yılında kapalı ve yazlık olarak Süreyya Paşa tarafından açıldı ve Kadıköy'ün en eski ve görkemli sinemalarından biri oldu. Tarihi salonun arkasına yazlık olarak bahçe kısmı yapıldı. Kadıköy'ün merkezinde yer alan ve aynı zamanda yerleri numaralı olan ender sinemalardan biriydi.

● **Hale Sineması:** Süreyya Sineması gibi Hale Sineması'nın da yazlığı vardı. Yazın gündüzleri kışlık, geceleri ise yazlık filmler gösterilirdi.

HİSLİ ŞEYLER'İN
EĞLENCELİ ÜRÜNLERİ
Güzel Kelimeler Dükkânı'nda

güzel
kelimeler
dükkânı

guzelkelimelerdukkani.com
Hasırcıbaşı Caddesi No:72 Moda